

Here to build business.
Strategic Banking
Corporation of Ireland

Tuarascáil Bhliantúil & Ráitis Airgeadais

2018

Maidir le CBSÉ

Bunaíodh Corparáid Baincúireachta Straitéiseach na hÉireann (CBSÉ) i Meán Fómhair 2014 chun a chinntiú go bhfuil rochtain ag FBManna in Éirinn ar roghanna maoinithe fadtéarmacha, ar chostas níos ísle. Mar institiúid bolscaireachta faoi úinéireacht an stáit, agus mar atá ag a cuid comhghleacaithe Eorpacha atá níos seanbhunaithe, tá CBSÉ ina chuid dhílis den chreat airgeadais gnó. Trí thacaíocht a thabhairt agus chun margadh éifeachtach a fhorbairt le haghaidh airgeadas FBManna, cinnteoidh sé go mbeidh rochtain ag FBManna ar airgeadas i ndálaí dearfacha agus diúltacha margaidh araon.

Soláthraíonn CBSÉ airgeadas mórdhíola do FBManna trína chomhpháirtithe ar íasacht, ag cinntiú go seachadtar an tairbhe a bhaineann lena thacaíocht don íasachtaí FBM deiridh agus ní dá chomhpháirtithe íasachtaithe.

Ár bhFís

A bheith ina institiúid láidir chur chun cinn a sholáthraíonn tacaíocht airgeadais éifeachtach agus a chuireann forbairt eacnamaíoch an Stáit chun cinn.

Ár Misean

Is é misean CBSÉ tacaíochtaí airgeadais éifeachtacha a sheachadadh do FBManna in Éirinn agus, in am, earnálacha eile a thugann aghaidh ar theipeanna i margadh creidmheasa na hÉireann. Ina theannta sin, déanann sé a dhícheall iomaíocht agus nuálaíocht a thiomáint agus a chinntiú go mbaintear úsáid éifeachtach as maoiniú agus ráthaíochtaí an AE atá ar fáil.

Clár na nÁbhar

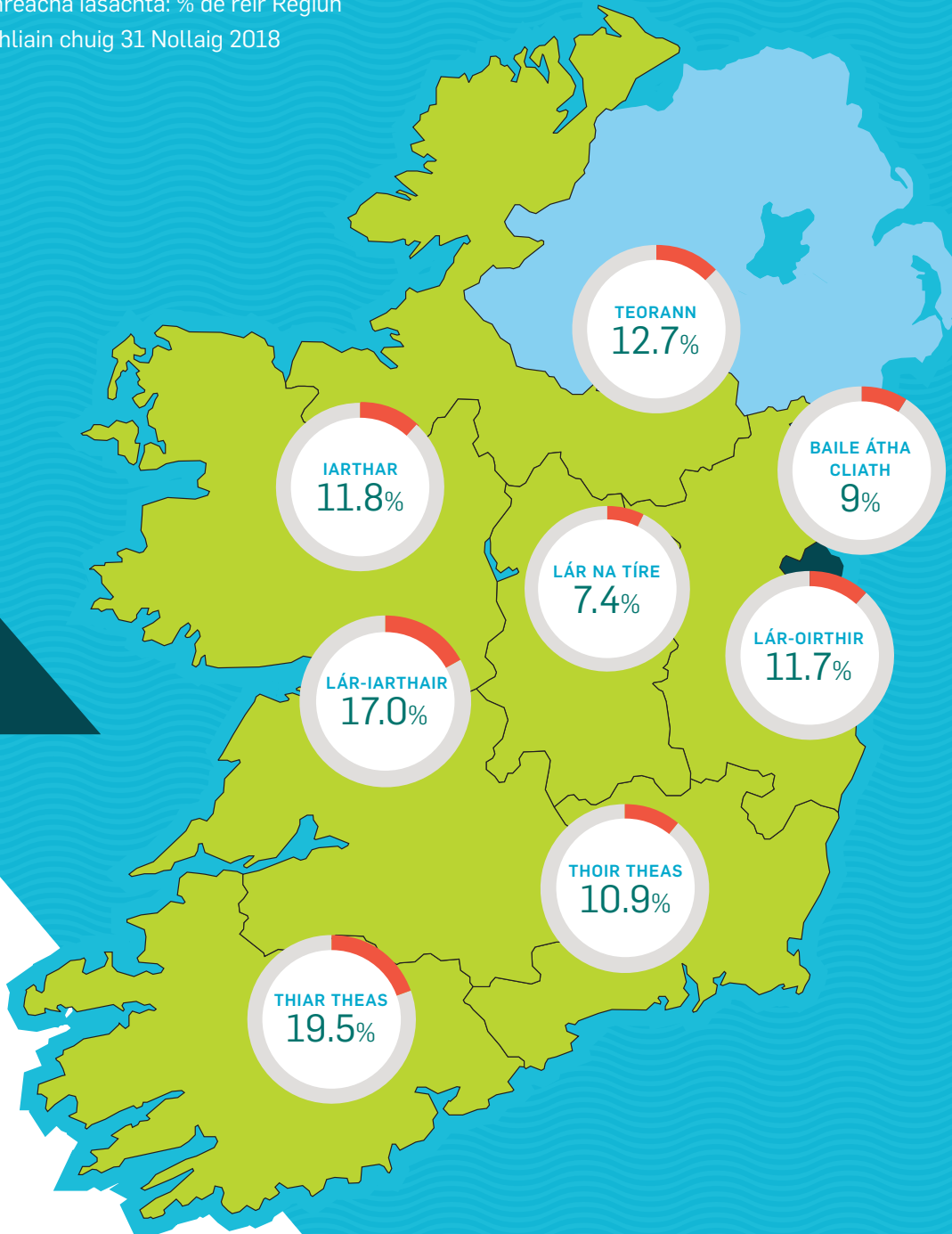
01	Príomhbhuaicphointí Gnó	12	Athbhreithniú Gnó	19	Rialachas agus Faisnéis Chorporáideach
04	Ráiteas an Chathaoirligh	12	Foinsí Maoinithe	19	Stiúrthóirí
06	Athbhreithniú an Phríomhfheidhmeannaigh	14	Táirgí CBSÉ	22	Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltai an Bhoird
08	Straitéis	14	Íasachtaí	26	Tuarascálacha Coiste
		14	Comhroinnt Riosca	28	Bainistíocht Riosca
		17	Margaíocht agus Fógraíocht	30	Ráitis Airgeadais
		17	Rannpháirtíocht Páirtithe Leasmhara agus Piaráí		
		18	Forbhreathnú ar an Margadh		

Príomhbhuaicphointí Gnó

Clúdach Gheografach an CBSÉ

Uimhreacha iasachta: % de réir Réigiún

An Bhliain chuig 31 Nollaig 2018

Príomhbhuaicphointí Gnó

An Bhliain chuig 31 Nollaig 2018

Iasachtaí arna dtarraingt ag
FBManna in Éirinn

€123m

Meánmhéid Iasachta

€40,487

Fostaithe ar tugadh tacaíocht dóibh

28,436

fostaithe ag FBManna in Éirinn a tharraing
iasachtaí CBSÉ anuas

FBManna

3,038

Tá iasachtaí CBSÉ tarraingthe anuas ag
FBManna in Éirinn

Cad chuige ar úsáid FBManna
iasachtaí CBSÉ in 2018

30%

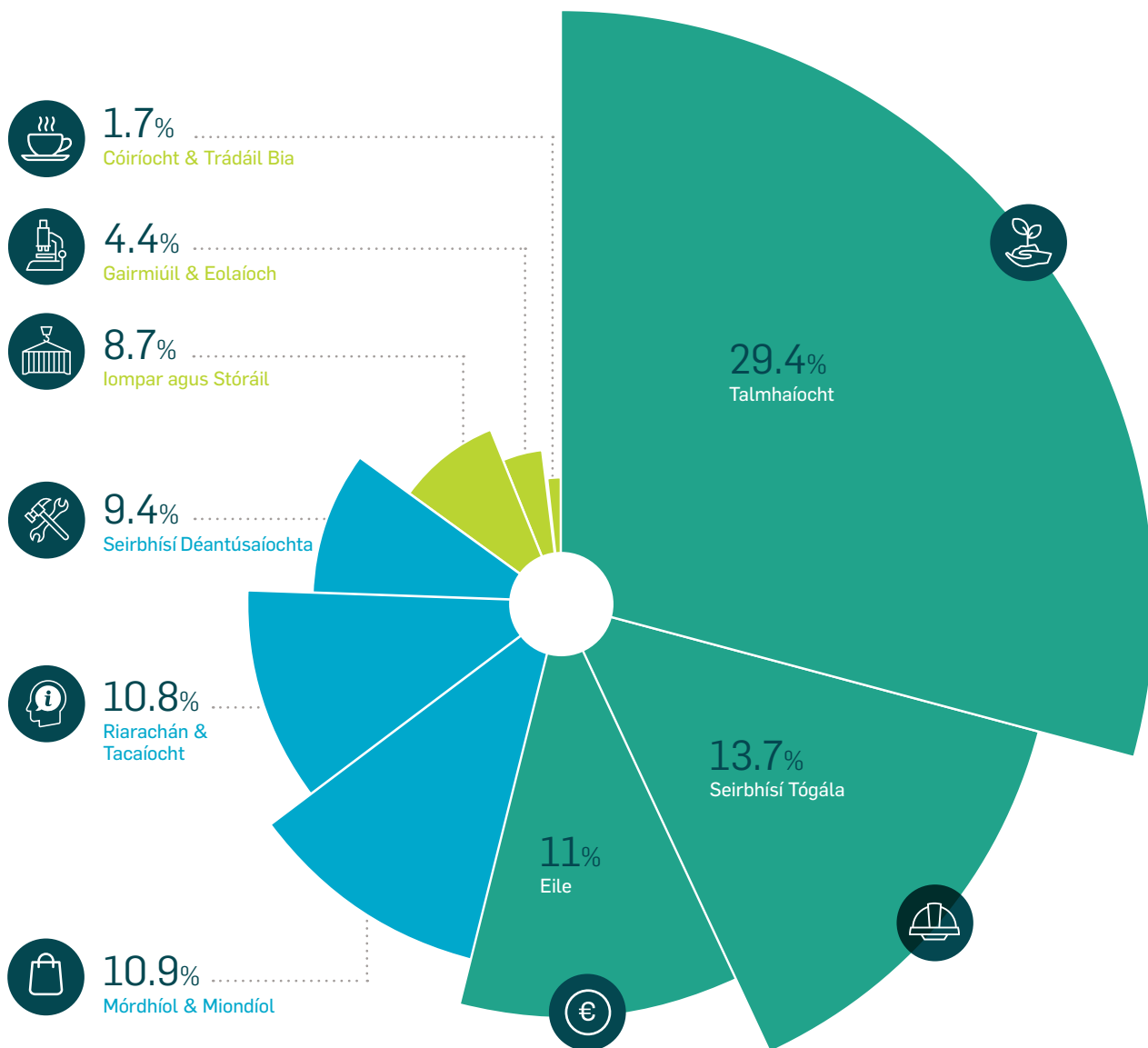
a úsáidtear le haghaidh
caipiteal oibre

70%

a úsáidtear chun infheistíocht a
dhéanamh chun an gnó a fhás

Tá maoiniú leachtachta CBSÉ chun leasa raon leathan earnálacha

An Bhliain chuig 31 Nollaig 2018

In 2018, lean CBSÉ le hionstraimí airgeadais a bhaineann le creidmheas a sheachadadh do FBManna in Éirinn ar bhealach stuama.

Maidir le comhroinnt riosca, chuireamar chun cinn ár straitéis chun cumais agus táirgí roinnte riosca CBSÉ a fhorbairt. Forbairt shuntasach ab ea seachadadh Scéim lasachta Brexit caipitil oibre de €300m an Rialtais ag CBSÉ, ag soláthar tacaíochta a raibh géarghá leis do FBManna a raibh tionchar ag Brexit orthu. D'fhógair muid freisin scéim eile um chomhroinnt riosca, an Scéim lasachta Fáis Amach Anseo, a dearadh chun tacú le hinfheistíocht fhadtéarmach ag FBManna a sheachadfar in 2019. I bhfianaise chúlra neamhchinnteachta Brexit, beidh roghanna maoinithe níos fearr ag FBManna, feirmeoirí san áireamh.

Sheol CBSÉ an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa 2017 freisin thar ceann an Aire Gnó, Fiontair agus Nuálaíochta, a tháinig as scéimeanna 2012 agus 2015. Tá roinnt feabhsuithe déanta againn ar scéim 2017 chun tacaíocht chreidmheasa a sholáthar a thugann aghaidh níos fearr ar riachtanais reatha FBManna.

Cé go bhfuil feabhas tagtha ar an timpeallacht eacnamaíoch in Éirinn le blianta beaga anuas, tá bearnaí sa mhargadh fós ann maidir le rochtain ar leachtacht in earnálacha áirithe margaidh. Táimid fós dírithe go straitéiseach ar leachtacht a sholáthar d'áiseanna agus leanaimid orainn ag tacú lenár n-iasachtóirí neamhbhainc dár sholáthair muid €331m go dtí seo. Tá CBSÉ ag obair go gníomhach le hiasachtóirí reatha agus ionchasacha le haghaidh saoráidí nua, chomh maith lenár dtionscnaimh roinnte riosca.

Léiríonn méid na n-iasachtaí nua in 2018 an cineál frith-thimthriallach agus oiriúnaitheach de shamhail maoinithe CBSÉ, agus anois dhírigh caidrimh bhainc CBSÉ ar scéimeanna comhroinnte riosca a sheachadadh sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma, agus leanann ár gcomhpháirtithe neamhbhainc de díriú ar sheachadadh leachtachta ar chostas níos ísle faoi láthair.

Léiríonn ár bhfócas straitéiseach an margadh atá ag teacht chun cinn agus an riachtanas atá ag CBSÉ a chuid táirgí agus tairiscintí a fhorbairt de réir mar a athraíonn an timpeallacht eacnamaíoch.

Idir an dá linn, is é straitéis CBSÉ leanúint ar aghaidh le hiasachtóirí nua neamhbhainc a chur le maoiniú níos ísle a fháil óna gcomhpháirtithe maoinithe, agus tacaí comhroinnte riosca nua a fhorbairt agus a sheachadadh freisin.

Bhí roinnt athruithe ar leibhéal an Bhoird. D'éirigh Carmel Foley as a ról mar bhall den Bhord agus chuir muid fáilte roimh ár gcomhalta Boird nua, Eoin Dorgan. Athcheapadh Conor O'Kelly, Tom McAleese, AJ Noonan agus mé go dtí an Bord (éifeachtúil Márta 2019). Ina theannta sin, tháinig mé i gcomharbacht ar Conor O'Kelly mar Chathaoirleach ar CBSÉ. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil le Conor, a fhanfaidh ar an mBord mar stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin, as an méid a chuir sé go mór leis an CBSÉ go dtí seo.

Le linn 2018, rinne an Bord a chéad mheastóireacht ar fheidhmíocht an Bhoird a éascaíodh go seachtrach agus, ag eascairt as seo, d'aontaigh sé roinnt feabhsuithe a chur i bhfeidhm a chabhróidh linn cuspóirí CBSÉ a bhaint amach. In 2017 agus 2016, rinneadh an próiseas meastóireachta feidhmíochta go himmheánach.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil le mo chomhbhaill Boird go léir, go háirithe Carmel Foley a chuaigh ar scor ón mBord in 2018, baill an choiste, an fhoireann bhainistíochta agus an fhoireann as a gcuid oibre i rith na bliana agus táim ag tnúth lena dtiomantas leanúnach i rith 2019.

BARBARA COTTER

Cathaoirleach

Athbhreithniú an Phríomhfheidhmeannaigh

Dhá bhliain ó shin, thugamar breacchuntas ar ár bplean chun cumais agus táirgí comhroinnte riosca a bhunú chun tacú le hiasachtaí breise do FBManna agus chun gníomhú mar bhealach le haghaidh tionscnamh maoinithe FBManna na hEorpa.

Tá áthas orm a thuairisciú gur lean CBSÉ, le tacaíocht ón Stát agus ón AE, ar aghaidh le fás táirgí comhroinnte riosca a bhí ar fáil do FBManna in 2018, ag seachadadh na Scéime Iasachta Brexit agus ag fógairt na Scéime Iasachta Fáis sa Todhchaí.

Tá an fuinneamh, an tiomantas agus an proifisiúntacht a thug foireann CBSÉ leis an bplean seo le moladh agus is maith an rud é do thodhchaí CBSÉ. Cé go bhfuil go leor le déanamh fós chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais mhaoinithe FBManna agus feirmeoirí, tá dul chun cinn straitéiseach suntasach déanta ag CBSÉ.

Ba é an t-iasachtú don bhliain ná €123m, le 3,038 iasacht ag FBManna, ag fostú beagnach 29,000, agus meánmhéid iasachta de €40,487. Imscaradh iasachtaí nua thar raon leathan réigiúnach le Talmhaíocht freagrach as 29.4% d'iasachtaí, Seirbhísí Tógála 13.7% agus Mórdhíol & Miondhíol 10.9%. Faoi dheireadh mhí na Nollag chuaigh muid isteach in áiseanna breise arbh fhiú €100m iad le hiasachtóirí reatha. Mar a luadh i Ráiteas an Chathaoirligh, tá na dálaí eacnamaíocha reatha ag cur dúshláin ar fáil d'iasachtóirí; mar sin féin, leanaimid orainn ag obair le píblíne d'iasachtóirí nua ionchasacha chun airgeadas ar chostas níos ísle a sheachadadh.

I mí an Mhárta 2018, sheolamar an Scéim Iasachta Brexit i gcomhar leis na Ranna Gnó, Fiontair agus Nuálaíochta, agus Talmhaíocht, Bia agus Mara, rud a chuir €300m ar fáil do ghnólachtaí a raibh tionchar ag Brexit orthu. Chuir CBSÉ teastais incháilitheachta ar fáil do 313 FBM le haghaidh na scéime agus tá saoráidí ceadaithe ag breis agus 60 duine, €12m san iomlán, le meánmhéid iasachta de €230,000. Is léiriú soiléir é an t-imscaradh measartha sna naoi mí go dtí deireadh mhí na Nollag 2018 ar fhiontair bheaga agus mheánmhéide a bheith ag drogall infheistiú i dtimpeallacht ina bhfuil neamhchinnteacht

agus riosca méadaithe de réir mar a théann Brexit i bhfeidhm. Táimid muiníneach go dtiocfaidh muinín ar ais mar gheall ar dhul chun cinn idirbheartaíocht Brexit agus go mbeidh rioscaí níos soiléire agus go mbainfidh FBManna, na hearnálacha agraibhia agus eárnálacha eile ach go háirithe leas as an Scéim Iasachta Brexit.

Leanamar é seo le seachadadh Scéim Leasaithe Ráthaíochta Creidmheasa 2017 i mí Iúil ar son na Roinne Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta. Tá roinnt feabhsuithe déanta againn ar an scéim, go háirithe an leibhéal ráthaíochta a mhéadú go 80%. Thacaigh an scéim nua le 64 FBM agus iasachtaí de €10m suas go deireadh mhí na Nollag 2018.

Fógraíodh an Scéim Iasachta Fáis Amach Anseo i mBuiséad 2019 agus beidh sí ar fáil i R2 2019. Faoin scéim, beidh FBManna in ann rochtain a fháil ar mhaoiniú infheistíochta fadtéarmach ar chostas níos ísle. Léirigh taighde, cé go bhfuil rochtain mhéadaithe ag FBManna ar airgeadas iomaíoch, nach bhfuil teacht acu ar mhaoiniú fadtéarmach idir 8 agus 10 mbliana. Táimid muiníneach go ndúnfaidh an scéim seo an bhearna sin, ag soláthar breisíochta agus iomaíochta do mhargadh creidmheasa na hÉireann.

Taispeánann na torthaí do 2018 brabús €38k, i gcomparáid le €495k in 2017. Léiríonn an títim seo iasachtú measartha don bhliain a glanadh i gcoinne aisghabháil costas agus préimheanna riosca a tuilleadh. Mar a thuairiscigh mé in 2017, is é ár gcuspóir airgeadais ár gcostais a chlúdach go hinbhuanaitheach, agus aon bharrachas a ghintear a athchúrsáil ina thacaíochtaí breise do FBManna.

Lean CBSÉ lena fheachtas feasachta branda ar fud na meán raidió agus ar líne i 2018 le béim ar leith ar an Scéim Iasachta Brexit. Chuireamar é seo ar aghaidh arís i 2019 de réir mar a théann Brexit i bhfeidhm, agus d'fhreastail foireann CBSÉ go rialta ar imeachtaí gnó ar fud na tíre chun an scéim a chur chun cinn agus táirgí eile CBSÉ.

Ag breathnú chun cinn go dtí 2019, leanfaimid ag forbairt comhroinnt riosca mar phríomhthacaíocht do FBManna in Éirinn. De réir mar a leathnóimid an líne ghnó seo beimid ag súil le réitigh ar líne a fhorbairt chun an próiseas a shruthlíniú do FBManna atá ag cur isteach ar áiseanna tacaíche CBSÉ. Tá CBSÉ ag tnúth freisin le hiasachtóirí nua a chur leis agus leanfaidh sé ar aghaidh ag déanamh taighde ar mhargaí agus ag obair le Ranna Rialtais chun

teipeanna margaidh ar leith a aithint agus chun réitigh táirge iomchuí a fhorbairt.

Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don tacaíocht atá faighte ag CBSÉ ó Ghrúpa an BEI agus ó Ranna Rialtais le linn 2018, a chuir ar ár gcumas scéimeanna suntasacha agus fiúntacha a sheachadadh do FBManna in Éirinn.

Gan obair chrua agus taithí na mball foirne go léir atá sannta go díreach nó go hindíreach don CBSÉ, ní bheimis in ann ár sainordú a sheachadadh. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leo agus leis an mBord as a dtiomantas agus a dtacaíocht le bliain anuas.

Ba mhaith liomsa, an Bord agus an fhoireann aird a thabhairt ar Donal Crowley, Ceann na nOibríochtaí, a fuair bás i mBealtaine 2018. Is cúis bhróin é Donal, a tháinig isteach i CBSÉ in 2015 agus a raibh an-luach ar ár bhfoireann cailtte.

NICK ASHMORE

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Straitéis

Tá straitéis SBCI bunaithe i gcónaí ar a mhisean “tacaí airgeadais éifeachtacha a sheachadadh do FBManna in Éirinn agus, in am, earnálacha eile a thugann aghaidh ar theipeanna sa mhargadh creidmheasa agus ag an am céanna ag iarraidh iomaíocht agus nuálaíocht a thiomáint agus a chinntiú go mbaintear úsáid éifeachtach as maoiniú agus ráthaíochtaí an AE”.

Is é príomhsprioc straitéis CBSÉ idirghabhálacha atá dírithe ar ghnó a sheachadadh in Éirinn, go díreach nó mar sholáthraí seirbhíse, chun aghaidh a thabhairt ar theipeanna sa mhargadh maidir le creidmheas a sholáthar do FBManna.

Tá ról ríthábhachtach le himirt ag CBSÉ maidir le margadh éifeachtach agus inbhuanaithe do mhaoiniú gnó in Éirinn a athbhunú agus ról níos leithne a bheith aige i bhforbairt fhadtéarmach an bhonneagair airgeadais mar bhealach le haghaidh tacaíochtaí maoinithe Stáit agus Eorpacha araon.

In 2018 sheachaid CBSÉ €123m breise mar thacaíocht do FBManna trí chomhcheangail de ráthaíochtaí leachtachta agus roinnte riosca ar chostas níos ísle. Thug ár gcomhpháirtithe reatha, AIB, Banc na hÉireann, Ulster Bank, Bibby Financial Services, Fexco agus Finance Ireland an tacaíocht bhreise seo. I rith 2018, d'aisíoc First Citizen Finance a shaoráid iasachta €40m le CBSÉ; ach lean siad ag freastal ar an margadh gnó. Is táscaire amháin é seo chun coinníollacha an mhargaidh a fheabhsú.

Samhlaítear freisin, laistigh dá fheidhmeanna reachtacha, go leathnóidh gníomhaíochtaí CBSÉ le himeacht ama chun feidhmiú mar ardán maoinithe náisiúnta leathanbhunaithe a thacóidh le cineálacha éagsúla soláthar creidmheasa atá tiomáinte ag beartais ar fud an gheilleagair.

Tar éis reifreann Brexit na Ríochta Aontaithe i mí an Mheithimh 2016 agus cinneadh an AE a fhágáil, tá neamhchinnteacht shuntasach ann do FBManna in Éirinn, go háirithe iad siúd atá ag trádáil go díreach leis an Ríocht Aontaithe. Mar gheall ar a chónagaráí is atá an Ríocht Aontaithe agus naisc trádála stairiúla, beidh tionchar mór ag cinneadh na RA ar an AE a fhágáil ar Éirinn. D'oibrigh CBSÉ go dlúth leis na Ranna Rialtais ábhartha chun an tacaíocht chreidmheasa is oiriúnaí a fhorbairt chun ligean do FBManna incháilithe a ngnó a nuáil, a athrú nó a oiriúnú chun na dúshláin a bhaineann le Brexit a sháru. I mí na Samhna 2017, d'fhógair an tAire Airgeadais, mar chuid de Bhuiséad 2018, an Scéim Iasachta Brexit €300m a sheol CBSÉ sa mhargadh i mí an Mhárta 2018. Fuair an Scéim Iasachta Brexit (SIB) tacaíocht ón gCiste Eorpach Infheistíochta freisin.

Ag féachaint ar aghaidh go 2019, chun infheistíocht a spreagadh agus chun bearna iomaíochais fhéideartha a chosc idir gnólachtaí Éireannacha agus a gcomhghleacaithe AE ¹, tá CBSÉ tar éis Scéim Iasachta Fáis na Todhchaí (SIFT) a fhorbairt i gcomhar leis an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara. D'fhógair an tAire Airgeadais an scéim i nDeireadh Fómhair 2018, mar chuid de Bhuiséad 2019. Ceapadh an Scéim Iasachta Fáis Amach Anseo chun tacú le hinfheistíocht fhadtéarmach, le hiasachtaí suas le €3m do théarmaí idir 8 agus 10 bliana. Beidh iasachtaí ar fáil faoin scéim ar feadh trí bliana ón dáta seolta.

1 Deir Suirbhé bliantúil Ghrúpa Infheistíochta an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta ar Infheistíocht agus Infheistíocht Infheistíochta nach bhfuil sé ar intinn ag 19% de ghnólachtaí na hÉireann infheistiú sna trí bliana amach romhainn, i gcomparáid le 10% de ghnólachtaí an AE ina iomláine.

Línte Ghnó

Feidhmíonn CBSÉ trí líne ghnó

Iasachtaí

Tá samhail ghnó iasachta CBSÉ le feidhmiú mar institiúid mórdhíola ar iasacht. Soláthraíonn sé maoiniú mórdhíola fadtéarmach, ar chostas níos ísle, d'iasachtóirí oiriúnacha, agus cuirtear an costas úis níos ísle ar aghaidh chuig iasachtaithe FBM. Tá straitéis CBSÉ bunaithe ar phíblíne láidir a fhorbairt maidir le hiasachtóirí ionchasacha chun éagsúlacht a bhaint amach sa mhargadh agus iomaíocht a thiomáint agus a bheith feasach ar an margadh a shaobhadh.

Comhroinnt Riosca

Is í an tsamhail ghnó roinnte riosca ráthaíochtaí páirtchreidmheasa a sholáthar do sholáthraithe airgeadais chun creidmheas a chur chun cinn do FBManna, lena n-áirítear nuair a theipeann ar rochtain ar chreidmheas ag teipeanna sonracha sa mhargadh timthrialla earnála nó eacnamaíoch. Baineann CBSÉ leas as agus neartaíonn sé cumas riosca ó thacaíochtaí Stáit agus Eorpacha chun ionstraimí airgeadais a dheardh a dhéanann úsáid éifeachtach dá chaipiteal agus a fheabhsaíonn rochtain FBManna ar airgeadas. I measc samplaí de tháirgí roinnte riosca tá Scéim Iasachta Sreabhach Airgid Talmhaíochta CBSÉ agus an Scéim Iasachta Brexit faoi láthair. Beidh scéim infheistíochta fhadtéarmach nua, an Scéim Iasachta Fáis sa Toghchán, ar fáil i R2 2019.

Soláthar Seirbhíse

I mí Dheireadh Fómhair 2016, cheap an tAire Gnó, Fiontair agus Nuálaíochta mar oibreoir agus mar bhainisteoir ar an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa 2017. Bhunaigh sé seo CBSÉ mar an príomhbhealach le haghaidh táirgí comhroinnte riosca (ráthaíochtaí creidmheasa) in Éirinn. Seoladh Scéim Ráthaíochta Creidmheasa athbhreithnithe 2017 le gnéithe feabhsaithe i mí Iúil 2018 agus tá sí ar an margadh faoi láthair.

Samhail Ghnó

Is é an tsamhail ghnó de CBSÉ ná fónamh mar institiúid mhórdhíola a sholáthraíonn airgeadas ar chostas níos ísle agus comhroinnt riosca do iasachtóirí ar an margadh gnó in Éirinn. Feidhmíonn CBSÉ faoi shainordú inbhuanaitheachta seachas cur chuige uasmhéadaithe brabúis. Agus tacaíocht á tabhairt d'fhorbairt réimsí nua sa mhargadh, tá sé mar aidhm ag CBSÉ margadh tráchtála feidhmiúil a fhorbairt seachas margadh a fhaigheann tacaíocht stáit. Tá sé mar aidhm ag CBSÉ oiriúnú do riachtanais an mhargaidh agus tairiscintí táirge spriocdhíritha a chruthú le solúbthacht maidir le téarmaí an táirge. Cuireann sé seo ar chumas SBCE freagairt do theipeanna sonracha sa mhargadh trí thairiscintí táirgí saincheaptha. De réir mar a aibíonn CBSÉ, glacfaidh sé cur chuige frith-thimthriallach, ag scálú an chion den

mhargadh atá á thacú aige de réir mar a neartaíonn agus a scálfaidh an margadh i dtimpeallachtaí níos laige.

Fostaíonn CBSÉ foireann bheag de ghairmithe ardcháilithe chun an tairbhe is mó a thabhairt do FBManna agus a fheidhm ag forbairt táirgí agus seirbhísí á cur i gcrích. Chuige sin, is é CBSÉ a ghineann acmhainní an GBCN. Is fostaithe de chuid GBCN iad foireann CBSÉ agus tá siad sannta do CBSÉ agus soláthraíonn an GBCN formhór seirbhísí corparáideacha CBSÉ. Aisíocann CBSÉ an NTMA as na seirbhísí seo a sholáthar, lena n-áirítear costais foirne.

Conas a oibríonn an CBSÉ

Maoinitheoirí

€

SBCI

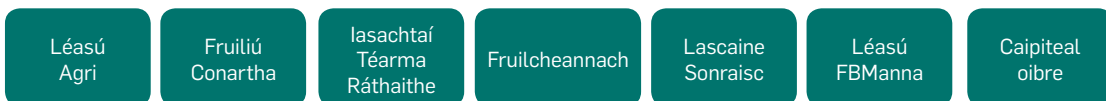
€

Comhpháirtithe Iasachtóirí Ar Aghaidh

€

Táirgí

€

Ghnóthais Bheaga agus Mheánmhéide

Athbhreithniú Gnó

I rith 2018, dhírigh CBSÉ ar a chuid gníomhaíochtaí comhroinnte riosca a chur chun cinn agus ar a oibríochtaí leachtachta comhpháirtíochta neamhbhainc a fhorbairt. Seoladh an Scéim Iasachta Brexit €300m i Márta 2018.

Lean CBSÉ ag forbairt a rannpháirtíochta le hiasachtóirí ionchasacha agus nua, ag úsáid €100m breise i leachtacht do chomhpháirtithe neamh-bhainc. Leanfaidh CBSÉ de bheith ag obair i dtreo iasachtóirí nua a chur ar aghaidh agus é ag iarraidh méadú a dhéanamh ar infhaighteacht maoinithe do FBManna. Mar gheall ar an leibhéal ard leachtachta ar chostas íseal atá ar fáil do na bainc sa mhargadh, tá maoiniú CBSÉ á dhíriú faoi láthair ar iasachtóirí ar aghaidh neamh-bhainc.

In 2018, thacaigh CBSÉ le FBManna a fhostaíonn 28,436 duine le €123m d'iasachtaí a tharraing FBManna, lena n-áirítear an Scéim Iasachta Brexit. Tríd an táirge leachtachta, sholáthair CBSÉ €111m do FBManna le €86m d'iasachtaí infheistíochta, €25m d'iasachtaí caipitil oibre. Ar fud na dtáirgí CBSÉ go léir bhí raon leathan leathan iasachtaí ag dul ó 19.5% san Iardheisceart go dtí 7.4% i Lár na Tíre.

Foinsí Maoinithe

I rith 2018, rinne CBSÉ a shaoráid €150m Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) a aisíoc, rud a laghdaigh a phríomhfhoinsí maoinithe go €1,065m ó mheascán de cheithre mhaoinitheoirí, dhá shaoráid idirnáisiúnta agus dhá chláir náisiúnta. Tá saoráidí creidmheasa ag CBSÉ: €200m ó Bhanc Forbartha Chomhairle na hEorpa (CEB); €400m ón mBanc Eorpach Infheistíochta (BEI); €250m i gClár Nótaí Ráthaíochta le GBCN agus €215m ó Chiste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann (CISÉ).

Banc Forbartha Chomhairle na hEorpa €200 MILLIÚN

Bunaíodh Banc Forbartha Chomhairle na hEorpa mar bhanc forbartha iltaobhach i 1956 le sainordú tosaigh chun dídeanaithe a aisdúichiú, tar éis an Dara Cogadh Domhanda, agus chun aghaidh a thabhairt ar na saincheisteanna athlonnaithe agus sóisialta a bhí mar thoradh air. Leathnaíodh an sainordú seo ó shin chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna ginearálta sóisialta agus comhshaoil atá ag teacht chun cinn san Eoraip, lena n-áirítear tacaíocht a sholáthar do mhicrifhiontair, d'fhiontair bheaga agus d'fhiontair mheánmhéide d'fhonn caomhnú post agus cruthú post araan, trí mheicníochtaí maoinithe agus ráthaíochta ar chostas íseal. Tá Éire ina ball den CEB ó 2004 i leith.

An Banc Eorpach Infheistíochta €400 MILLIÚN

Is é an Banc Eorpach Infheistíochta banc an Aontais Eorpaigh (AE), a thacaíonn le teipeanna margaidh creidmheasa agus cothromais araan ar fud na hEorpa. Is príomhthosaíocht de chuid shainordú BEI é maoiniú agus rochtain ar mhaoiniú a chur ar fáil do phobal na hEorpa um Fhiontar Beag agus Meánmhéide. Tá soláthar maoinithe do CBSÉ faoin gcuspóir seo de thacaíocht maoinithe FBM.

Ciste Infheistíochta na hEorpa €712 MILLIÚN

Tá an Ciste Eorpach Infheistíochta (CEI) mar chuid de ghrúpa an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta. Is é an misean lárnach atá aige ná tacú le micrifhiontair, le gnóthais bheaga agus le gnóthais mheánmhéide na hEorpa trí chuidiú leo rochtain a fháil ar airgeadas. Déanann EIF caipiteal fiontair agus fáis a dhearadh agus a fhorbairt, ráthaíonn sé ionstraimí micreamhaoiniúcháin (COSME agus InnovFin) a dhíríonn go sonrach ar an deighleog mhargaidh seo. Sa ról seo, cothaíonn CEI cuspóirí an AE chun tacú le nuálaíocht, taighde agus forbairt, fiontraíocht, fás, agus fostaíocht ag gníomhú mar bhealach le haghaidh mhaoiniú agus tionscnamh Choimisiún an AE.

NTMA €250 MILLIÚN

Tá GBCN freagrach as airgead a fháil ar iasacht thar ceann an rialtais agus as an bhFiachas Náisiúnta a bhainistiú chun leachtacht don Státhiste a chinntiú agus chun an t-ualach úis a íoslaghdú sa mheántearma. Tá áis an NTMA chuig CBSÉ i bhfoirm Clár Nótaí Ráthaithe ina ndéanfaidh an GBCN infheistiú i Nótaí Ráthaithe arna n-eisiúint ag CBSÉ ar théarmaí comhaontaithe le haibíocht deich mbliana uasta.

Ciste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann (CISÉ) €215 MILLIÚN

Bunaíodh an ISIF i mí na Nollag 2014 chun infheistíocht a dhéanamh ar bhonn tráchtála ar bhealach a dearadh chun tacú le gníomhaíocht eacnamaíoch agus le fostaíocht in Éirinn. D'aistrigh sócmhainní an Chúlchiste Náisiúnta Pinsean (CNP), ciste réamhtheachtaithe CISÉ, go dtí an CISÉ. Soláthraíodh maoiniú don CBSÉ de bhun treorach ón Aire Airgeadais chuig Coimisiún an CNP. Is saoráid imrothlach deich mbliana é an CISÉ a bhfuil sé d'acmhainn aige aistriú go caipiteal ag iarraidh an Aire. I mí Feabhra 2017, tar éis iarraidh ón Aire, rinneadh €25m den áis imrothlach a thiontú ina chaipiteal chun tacú le scéimeanna comhroinnte riosca a bhí á seachadadh don mhargadh i rith na bliana.

Táirgí CISE

In 2018, choinnigh CBSÉ a sraith táirgí reatha, agus d'fhorbair sé tairiscintí táirgí nua chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais mhaoinithe FBManna ag cur scéim nua roinnte riosca, an Scéim Iasachta Brexit leis. Cuireann comhroinnt riosca tairiscint mhalartach ar fáil d'institiúidí airgeadais, áit a roinntear an riosca creidmheasa idir an institiúid airgeadais agus, i gcás na scéime seo, CBSÉ, le tacaíocht ón Roinn Talmhaíochta agus frith-ráthaíocht pháirteach InnovFin. Leanann forbairt na Scéime Iasachta Brexit, an dara táirge um chomhroinnt riosca de chuid CBSÉ, leis an ról lárnach atá ag CBSÉ maidir le maoiniú AE a chur chun cinn agus tacaíocht dá réir sin do FBManna.

Iasachtaí

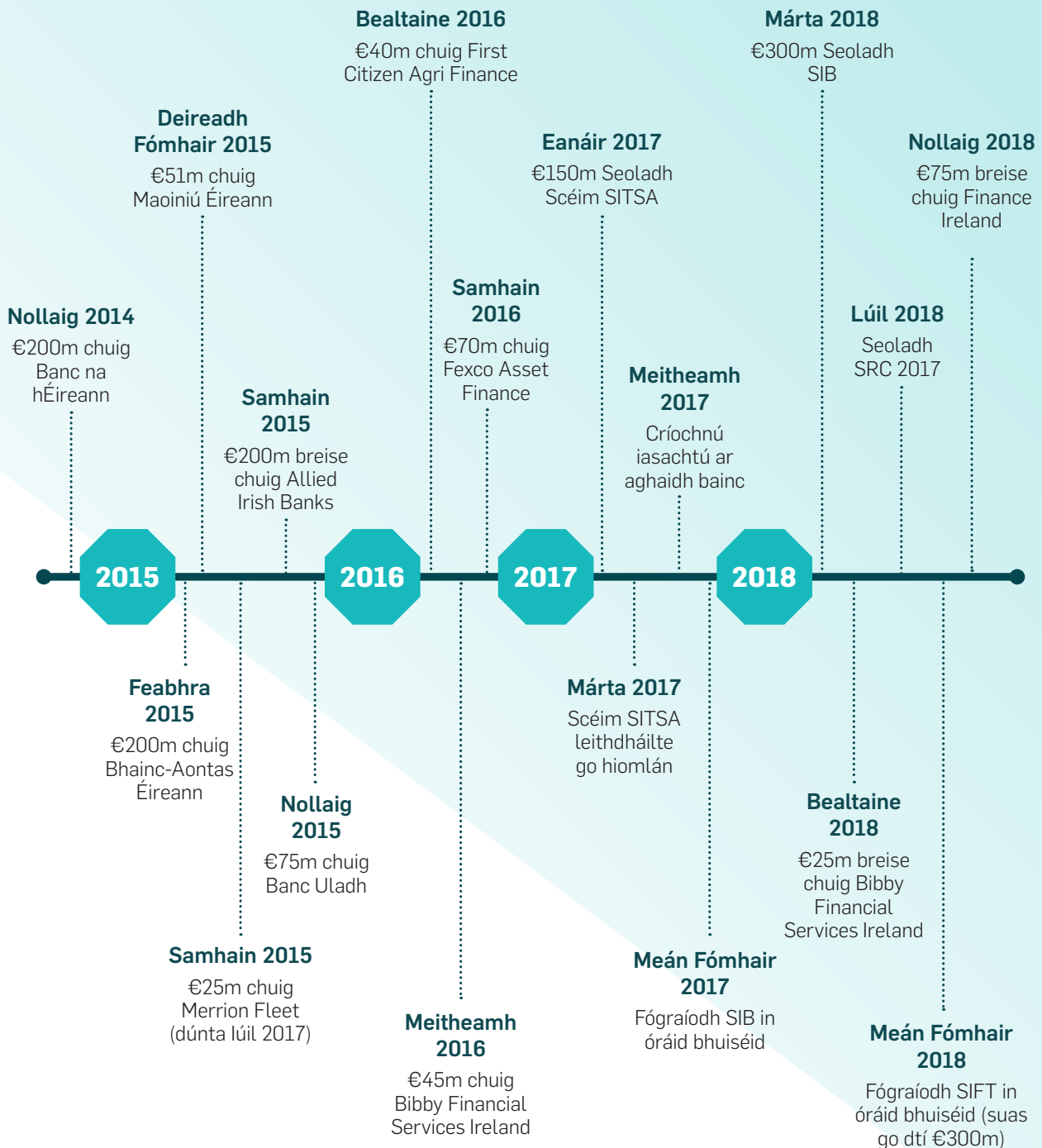
Leanann CBSÉ ag obair i dtreo líon na gcomhpháirtíochtaí ar iasacht a mhéadú chun éagsúlacht níos mó de roghanna iomaíochas maoinithe a sholáthar do FBManna agus chun éagsúlacht na n-iasachtóirí agus na cineálacha airgeadais atá ar fáil i margadh na hÉireann a fheabhsú. In 2018, mhéadaigh CBSÉ an maoiniú mórdhíola a chuireann sé ar fáil do na hiasachtóirí neamh-bhainc trí shaoráid bhreise €75m a sholáthar do Finance Ireland agus €25m breise do Bibby Financial Services Ireland. Leis an iasachtóir bainc (AIB, Banc na hÉireann agus Ulster Bank), dhírigh CBSÉ ar scéimeanna comhroinnte riosca a chruthú. Le rath na Scéime Iasachta Tacaíochta Sreabhadh Airgid Talmhaíochta in 2017, sheol CBSÉ Scéim Iasachta Brexit in 2018. Tá tuilleadh sonraí ar tháirgí roinnte riosca CBSÉ leagtha amach ar leathanach 14.

Tríd na hiasachtóirí neamh-bhainc reatha, soláthraíonn CBSÉ iasachtaí fruilcheannaigh, iasachtaí fruilithe agus léasaithe atá ar fáil do FBManna incháilithe chun carranna, feithiclí tráchtála agus sócmhainní gléasra agus innealra a mhaoiniú. Ina theannta sin, soláthraíonn CBSÉ táirgí airgeadais sonraisc do FBManna trína iasachtóir, Bibby Financial Services Ireland. Is saoráid chaipitil oibre é airgeadas sonraisc a scaoileann airgead tirim atá ceangailte le sonraisc chustaiméirí gan íoc a fheabhsaíonn infhaighteacht sreafa airgid do FBManna. I mí Mheán Fómhair 2018, sheol Finance Ireland "Scéim Glan-Chiste Ciste-Scip" de chuid CBSÉ, a chuireann iasachtaí ar fáil don earnáil talmhaíochta le haghaidh trealamh feirme ar leith. Leanfaidh CBSÉ ag iarraidh éagsúlacht a chur leis na táirgí a dtacaíonn sé leo sa mhargadh gnó in 2019.

Comhroinnt Riosca

Le linn 2017, d'éirigh le CBSÉ a chumas agus a tháirgí comhroinnte riosca a bhunú chun tacú le hiasachtaí breise do FBManna in Éirinn agus chun feidhmiú mar bhealach le haghaidh tionscnaimh maoinithe FBManna na hEorpa. Rinneadh an cumas seo a fhorbairt tuilleadh le linn 2018 nuair a cuireadh an Scéim Iasachta Brexit leis agus an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa 2017 feabhsaithe do FBManna. Ceadáíonn comhroinnt riosca an riosca creidmheasa ar phunann na hiasachta foriomlán a chomhroinnt chun leasa na hinstiúidí airgeadais comhpháirtíochta. In ainneoin go bhfuil leachtacht ar fáil sa mhargadh faoi láthair, tá bearnaí leanúnacha i soláthar creidmheasa, go háirithe i gcás tionscadal níos contúirtí i margadh na hÉireann, a bhfuil taithí acu ar fud an AE tar éis na géarchéime airgeadais 07/08. Tacaíonn CBSÉ le hiasachtaí breise a sholáthar do FBManna trína ról mar oibreoir agus mar bhainisteoir ar an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa 2017, agus trína tháirgí iasachta ráthaithe féin, an Scéim Iasachta Brexit.

An dul chun cinn déanta ag CBSÉ go dtí seo

SITSA – Scéim lasachta Tacaíochta Sreabhadh Agri

SRC – Scéim Ráthaíochta Creidmheasa 2017

SIB – Scéim lasachta Brexit

SIFT – Scéim lasachta Fáis sa Toghchán

Scéim Iasachta Brexit (SIB)

Tairgtear an Scéim Iasachta Brexit €300 milliún i gcomhpháirtíocht leis an Roinn Gnó, Fiontraíochta agus Nuálaíochta, an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus tacaíonn Áis Ráthaíochta SMEFin le tacaíocht airgeadais an Aontais Eorpaigh léi faoi Fhís 2020 Fáil 2020. Ionstraimí. Tá an SIB deartha chun tacaíocht maoinithe a sholáthar chun cur ar chumas FBManna incháilithe na hathruithe riachtanacha a chur i bhfeidhm chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin a bhaineann le Brexit. Tá an scéim ar an margadh faoi láthair agus fanfaidh sí ar oscailt go dtí 28 Márta 2020.

Cé atá in ann iarratas a dhéanamh?

Le bheith incháilithe, ní mór do ghnólacht na critéir seo a leanas a chomhlíonadh:

- ✓ A bheith ina ghnó inmharthana le suas le 499 fostaí (FBManna agus comhlachtaí a bhfuil luach caipitlithe mealltach acu);
- ✓ A bheith faoi thionchar Brexit;
- ✓ Cloí le critéir na scéime (critéir a bhaineann le Brexit agus critéir InnovFin).

Príomhghnéithe na scéime

- €25,000 go €1.5m in aghaidh an fhiontair incháilithe;
- Uasráta úis 4%;
- Téarma idir 1 bhliain agus 3 bliana;
- Iasachtaí neamhurráite suas le €500,000;
- Aisiocaíochtaí roghnacha úis amháin a chuirtear ar fáil ag tús na n-iasachtaí.

Is féidir iasachtaí a úsáid le haghaidh

Ceanglais chaipitil oibre amach anseo chun nuálaíocht, athrú nó oiriúnú an ghnó a mhaoiniú chun tionchar Brexit a mhaolú.

Tá faomhadh iasachtaí faoi réir pholasaithe agus nósanna imeachta creidmheasa na soláthróirí airgeadais féin.

Scéim Iasachta Fáis sa Todhchaí (SIFT)

Tairgtear an Scéim Iasachta Fáis sa Todhchaí i gcomhpháirtíocht leis an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, le tacaíocht airgeadais ón gCiste Eorpach Infheistíochta. Beidh an scéim seo ar fáil do FBManna incháilithe lena n-áirítear na hearnálacha príomhúla talmhaíochta agus bia mara chun tacú le hinfheistíocht fhadtéarmach straitéiseach (8-10 mbliana).

Cé atá in ann iarratas a dhéanamh?

Tá an scéim ar fáil do:

- ✓ FBManna, comhlachtaí a bhfuil luach caipitlithe mealltach acu agus na príomhearnálacha talmhaíochta agus bia mara.

Príomhghnéithe na scéime

- Iasachtaí ó €100,000 suas go €3m d'iarratasóir incháilithe;
- Iasachtaí ó €50,000 suas go €3m d'iarratasóir incháilithe san earnáil talmhaíochta príomha;
- Téarma idir 8 mbliana agus 10 mbliana;
- Iasachtaí neamhurráite suas le €500,000;
- An t-uasráta úis tosaigh 4.5% le haghaidh iasachtaí suas go €249,999 agus 3.5% d'iasachtaí cothrom le nó níos mó ná €250,000*.

Is féidir iasachtaí a úsáid le haghaidh

1. Infheistíochtaí fadtéarmacha in FBManna i gcoitinne agus i gcomhlachtaí a bhfuil luach caipitlithe mealltach acu.
2. Infheistíocht i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe ar ghabháltais talmhaíochta atá nasctha le táirgeadh príomhúil talmhaíochta.
3. Infheistíochtaí i bpróiseas agus i margaíocht táirgí talmhaíochta.

** Tá rátaí úis athraitheacha faoi réir athraithe. Tá faomhadh iasachtaí faoi réir pholasaithe agus nósanna imeachta creidmheasa na soláthróirí airgeadais féin.*

Scéim Rátháíochta Creidmheasa 2017 (SRC)

Sheol an Rialtas Scéim Leasaithe Rátháíochta Creidmheasa FBM 2017 in 2018 in áit scéim 2012 roimhe seo. Tá sé mar aidhm ag an SRC cabhrú le FBManna inmharthana, nach féidir leo a fháil ar iasacht óna mbanc faoi ghnáthchritéir iasachtaithe. Feidhmíonn an scéim trí rátháíocht 80% a sholáthar do sholáthraithe airgeadais rannpháirteacha maidir le hiasachtaí cáilitheacha do FBManna.

Cé atá in ann iarratas a dhéanamh?

Le bheith incháilithe, ní mór do FBM na critéir seo a leanas a chomhlíonadh:

- ✓ Bheith páirteach i gníomhaíocht tráchtála;
- ✓ Bheith mar thrádálaí aonair, comhpháirtíocht, saincheadúnas, comharchumann nó cuideachta theoranta;
- ✓ I dtuairim an iasachtóra tá moladh gnó inmharthana;
- ✓ In ann an tsaoráid a aisíoc

Príomhghnéithe na scéime

- Áiseanna de €10,000 go €1m;
- Préimh bhliantúil 2% uasta (chomh maith leis an ráta úis / táille a ghearrann an banc);
- Téarma suas le 7 mbliana;
- Iasachtaí Téarma, Iasachtaí Éileamh agus Bannaí Feidhmíochta.

Dearadh an scéim chun dul i ngleic le trí bhac ar iasachtú

1. Comhthaobhacht neamhleor.
2. Margadh gnó, earnáil nó teicneolaíocht núíosach a mbreathnaíonn soláthraithe airgeadais air mar riosca níos airde faoi chleachtais reatha measúnaithe riosca creidmheasa.
3. An gá le hathmhaoiniú de bharr imeacht iasachtóra ó mhargadh na hÉireann.

Tá faomhadh iasachtaí faoi réir pholasaithe agus nósanna imeachta creidmheasa na soláthraithe airgeadais féin.

Margaíocht agus Fógraíocht

Tá an CBSÉ ag leanúint dá bhanda a thógáil mar thacaíocht iontaofa in ailtireacht airgeadais mhargadh creidmheasa na hÉireann. Is é príomhdhúshlán CBSÉ sa réimse seo feasacht a mhúscailt ar an ról atá aige i seachadadh a chuid táirgí do FBManna ar fud na hÉireann trí chomhpháirtithe ar iasacht. Féachann an CBSÉ lena chinntiú go sroicheann a theachtaireacht raon leathan lucht féachana, idir FBManna aonair agus a gcomhairleoirí go dtí tionscail agus comhlachtaí Stáit. Dhírigh an obair go dtí seo ar bhanda a chruthú atá so-aitheanta, a bhaineann le croí-lucht féachana CBSÉ agus a théann i bhfeidhm ar thimpeallacht bhanda atá plódaithe.

Tá feachtas feasachta poiblí i bhfeidhm chun CBSÉ a mhargú agus cuimsíonn sé feachtais mhargaíochta agus phoiblíochta lena n-áirítear freastal ar sheónna trádála, comhdhálacha agus imeachtaí gnó, agus feachtas sna meáin. Is éard a bhí i bhfeachtas na meán 2018 ná meascán de mheáin raidió agus ar líne (Twitter, LinkedIn agus YouTube), lena n-áirítear sraith físeáin cás-staidéir líne tosaigh a chruthú ag úsáid FBManna úsáideoirí deiridh chun feasacht ar an Scéim Iasachta Brexit a chur chun cinn.

Déanann Suirbhé ar Éileamh Creidmheasa na Roinne Airgeadais (Aibreán-Meán Fómhair 2018) feasacht ar CBSÉ a thaifeadadh ag 22% i measc FBManna atá rannpháirteach sa suirbhé – laghdú i bhfigiúr 2017 de 29%; mar sin féin, bhí leibhéal feasachta FBManna níos mó ag 29% in 2018.

Rannpháirtíocht Páirtithe Leasmhara agus Piaráí

Tá rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara tábhachtach chun a chinntiú go bhfuil gníomhaíochtaí CBSÉ ailínithe le beartas rialtais agus go gcomhlíonann siad riachtanais mhaoinithe FBManna. Baineann CBSÉ é seo amach trí rannpháirtíocht agus comhoibriú rialta agus éifeachtach leis na geallsealbhóirí go léir lena n-áirítear FBManna, comhlachtaí ionadaíochta, comhairleoirí do FBManna, Ranna Rialtais agus gníomhaireachtaí, iasachtóirí agus maoinitheoirí / ráthóirí. Le linn 2018, mhéadaigh CBSÉ a rannpháirtíocht le FBManna trína phróiseas incháilitheachta díreach don Scéim Iasachta Brexit agus don Scéim Iasachta Fáis sa Toghchán.

Tá Bainc/Institiúidí Náisiúnta Ardaithe Céime nó Forbartha (NPB/I) ar fud na hEorpa chun dul i ngleic le teipeanna sa mhargadh áitiúil nó réigiúnach aitheanta.

Cé go bhféadfadh a sainorduithe faoi seach a bheith éagsúil ag brath ar thosaíocht dlínse, tá cuspóir comónta acu a chruthaigh cruthú grúpaí nó comhghuaillíochtaí líonra láidre le fócas sonrath margaidh. Tá CBSÉ ina bhall de NEFI (Líonra na nInstitiúidí Airgeadais Eorpacha do FBManna),

Athbhreithniú Gnó ar lean

ELTIA (Cumann Infheisteoirí Fadtéarmacha na hEorpa) agus Cumann Eorpach na gCumann Ráthaíochta (AECM). Soláthraíonn na fóraim seo tacaíocht agus taithí do CBSÉ ó mhargaí eile atá fíorluachmhar i bhforbairt a róil mar sholáthraí na bpríomh-idirghabhálacha creidmheasa i margadh na hÉireann. Cuireann CBSÉ, mar institiúid náisiúnta bolscaireachta, seoladán áitiúil ar fáil do mhargadh na hÉireann do thionscnaimh mhaoinithe AE.

Forbhreathnú ar an Margadh

Lean Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide na hÉireann ag tabhairt aghaidh ar dhúshlán agus ar éiginnteacht i rith 2018 le feasacht mhéadaithe ar an ngá le dul i ngleic leis na himpleachtaí diúltacha a d'fhéadfadh a bheith ag Brexit. Mar sin féin, léirigh an margadh roinnt comharthaí dearfacha agus fianaise fáis.

Léiríonn Tuarascáil Margaidh FBM Bhanc Ceannais na hÉireann (BCE) 2018 gur lean olliasachtaí nua d'Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide na hÉireann ag fás i 2018 cé go raibh sé níos moille. Bhí an iasachtú seachas an t-airgead agus an t-eastát réadach 2.7% níos airde sa bhliain go R3 2018 ná an bhliain roimhe sin. Tá an t-éileamh foriomlán ar chreidmheas íseal i gcónaí agus tá sciar na bhfiontar beag agus meánmhéide ag cur isteach ar iasachtaí bainc ag 20% i mí Mheán Fómhair 2018, de réir Shuirbhé BCE ar Rochtain ar Airgeadas Fiontair (SAFE) Meán Fómhair 2018².

Tugann an suirbhé le fios gurb é aimsiú custaiméirí nua an fhadhb is tábhachtaí do FBManna. Is saincheist bheag do FBManna Éireannacha é rochtain ar mhaoiniú níos mó agus níos mó – ní fhéachann ach 8.5% ar mhaoiniú mar an fhadhb is tábhachtaí. Leanann maoiniú inmheánach ag maoiniú oibríochtaí. Aithníonn CBSÉ feidhmíocht dhearfach FBManna, agus úsáid a bhaint as maoiniú inmheánach dá bharr, ach bheadh CBSÉ cúramach i gcoinne an bhéim ar riachtanais mhaoinithe ghearrthéarmacha a shásamh agus an baol go dtarlódh bearna in infheistíocht ghnó níos fadtéarmaí. Forbraíodh an Scéim Iasachta Fáis sa Toghcháil chun aghaidh a thabhairt ar an riosca seo atá ag teacht chun cinn.

Ar leibhéal Eorpach níos leithne, deir Suirbhé ECB SAFE, a sholáthraíonn fianaise ar athruithe ar staid airgeadais na bhfiontar, gur lean formhór na bhfiontar beag agus meánmhéide ar fud na hEorpa ag tuairisciú go raibh méadú tagtha ar 'infhaighteacht iasachtaí bainc agus rótharraingtí bainc' in 2018 nó gur fhan siad mar an gcéanna. Go dearfach, ó pheirspictíocht na hÉireann, deir an suirbhé go raibh Éire i measc na dtíortha a mheas go raibh iasachtaí bainc ar fáil go fabhrach.

Bhí rátaí úis in Éirinn d'iasachtaí corparáide neamhairgeadais (NFC) faoi €0.25m os cionn 5% in 2018 – níos airde ná tíortha comparáide – agus bhí an bhearna ráta úis idir iasachtaí os cionn €0.25m agus iasachtaí faoi €1m ag 3.1% i Éire, atá os cionn tíortha comparáide. Go páirteach, d'fhéadfadh sé seo a bheith ina léiriú ar thraithí chreidmheasa stairiúil; ach tá CBSÉ tiomanta a chinntiú go mbeidh rátaí úis iomaíocha ar fáil do FBManna.

Tá anailís déanta ag Banc Ceannais na hÉireann ar leochaileacht airgeadais FBM na hÉireann idir 2013 agus 2017. Is fiú a lua go bhfuil na leochaileachtaí airgeadais ina n-ábhar imní ábhartha fós san earnáil SME.

Cé go bhfuil dearcadh dearfach ag Éirinn ar an iomlán, tá fianaise ann go bhfuil feabhsuithe ar an margadh creidmheasa, leochaileachtaí agus neamhchinnteacht. Ag breathnú chun cinn go dtí 2019, déanann Tionscadal Forbhreathnú Eacnamaíoch Domhanda an IMF fás eacnamaíoch na hÉireann a bhrath. Léirigh easpórtálacha agus infheistíocht go raibh moilliú éigin ann mar gheall ar ionchas Brexit. Rud amháin a d'fhéadfadh a bheith ann ná go bhfuil Brexit ag meá ar chinntí FBManna. Measann breis agus trí cheathrú de na gnólachtaí gur ábhar imní é an neamhchinnteacht maidir leis an toghcháil.

² https://ec.europa.eu/growth/access-to-finance/data-surveys_en

Rialachas agus Faisnéis Chorparáideach

Stiúrthóirí

Barbara Cotter

Cathaoirleach

**(Athcheaptha 12 Márta 2019
ar feadh téarma cúig bliana)**

Bhí Barbara Cotter ina Chomhpháirtí in A&L Goodbody le breis agus 20 bliain. Le linn di a bheith ina dlíodóir baincéireachta, thug Barbara tacaíocht do FBManna na hÉireann agus chuir sí comhairle ar iasachtóirí agus ar infheisteoirí don phobal FBM. Is céimí í de chuid an Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus is ball í de Bhinse Araíonachta na nAturnaetha.

Nick Ashmore

Ball den Bhord

**(Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
agus comhalta ex officio)
Ball den Choiste Creidmheasa**

Is é Nick Ashmore Príomhoifigeach Feidhmiúcháin CBSÉ. Sular ghlac sé leis an ról seo, bhí sé ina Stiúrthóir Tionscadail le linn chéim bhunaithe CBSÉ. Thosaigh Nick leis an GBCN i 2006 mar chuid den fhoireann a bhainistíonn an Cúlchiste Náisiúnta Pinsean, áit a raibh sé ina Cheannasaí ar Chothromas Príobháideach agus Bonneagar sular tháinig sé chun bheith ina Leas-Stiúrthóir in 2011. Sular thosaigh Nick ag obair le GBCN, bhí sé ina bhainisteoir infheistíochta le Greenaap Consultants Limited, oifig phríobháideach teaghlach. Is céimí de chuid Ollscoil Aberdeen é agus is ball é d'Institiúid na gCuntasóirí Cairte na hAlban.

Eoin Dorgan

Ball den Bhord

**(Ceaptha i Meán Fómhair 2018
ar feadh téarma cúig bliana)**

Tá Eoin Dorgan ina Phríomhoifigeach sa Rannán Baincéireachta sa Roinn Airgeadais, le freagracht as polasaithe ar chumhachtaí agus feidhmeanna an Bhainc Ceannais, straitéisí maoinithe agus infheistíochta arna mbainistiú ag GBCN, agus ag tacú le feidhmiú an Ghrúpa Cobhsaíochta Airgeadais. Roimhe seo bhí sé ina Chomhairleoir Speisialta don Aire Airgeadais agus don Phreasoifigeach don Aire agus don Roinn Airgeadais. Is céimí é sa Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath.

Tom McAleese

Ball den Bhord

**(Athcheaptha 12 Márta 2019 ar feadh téarma cúig bliana)
Cathaoirleach an Choiste Iniúchta agus Riosca**

Is Stiúrthóir Bainistíochta é Tom McAleese ar Cleachtais Athstruchtúraithe Alvaraz agus Marsal, UK agus Ceann an Bhainc san Eoraip le breis agus 25 bliain de thaithí i seirbhísí airgeadais. Sular thosaigh sé le Alvarez agus Marsal, bhí sé ina Stiúrthóir Bainistíochta ar feadh cúig bliana ag Barclays Bank Ireland cpt. D'oibrigh sé roimhe seo le ABN AMRO Bank áit a raibh roinnt post sinsearach aige agus le GPA Group plc agus KPMG. Tá Tom ina Chomhalta d'Institiúid na gCuntasóirí Cairte, ina Chomhalta d'Institiúid na mBaincírí agus ina Chomhalta d'Institiúid Cuntasóirí Deimhnithe Poiblí Mheiriceá. Faoi láthair tá sé ina Uachtarán ar Alumni Business Trinity agus ina chathaoirleach iniúchóireachta ar Chumann Tráchtála Bhaile Átha Cliath.

Rosheen McGuckian

Ball den Bhord

**(Ceaptha 27 Márta 2015 ar feadh téarma cúig bliana)
Ball de Chathaoirleach Choiste Creidmheasa an Choiste Luach Saothair**

Tá Rosheen McGuckian ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin Grúpa ar NTR plc. Tá taithí fhairsing aici ar fheidhmeannaigh shinsearacha san earnáil phríobháideach agus san earnáil phoiblí i nGreenstar, GE Capital agus BSL. Is céimí í ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath agus tá PhD aici ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath.

AJ Noonan

Ball den Bhord

**(Athcheaptha 12 Márta 2019 ar feadh téarma cúig bliana)
Ball de Choiste Iniúchta agus Riosca an Choiste Luach Saothair**

Tá AJ Noonan ina bhunaitheoir agus ina Stiúrthóir Bainistíochta ar Rhonellen Developments. Bhí sé ina bhunaitheoir roimhe seo agus ina Stiúrthóir Bainistíochta ar Noonan Recruitment and Professional Placement Group. Bhí AJ ina Chathaoirleach ar Chumann na nGnólachtaí Beaga ó 2013 go 2016 agus tá sé fós ina bhall den Chomhairle Náisiúnta. Is céimí de chuid Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath é.

Conor O'Kelly

Ball den Bhord

**(Athcheaptha 12 Márta 2019
ar feadh téarma cúig bliana)
Ball den Choiste Luach Saothair**

Is é Conor O'Kelly Príomhfheidhmeannach an NTMA. Is iar-Leas-Chathaoirleach é ar Investec Holdings (Ireland) Ltd. Roimhe sin, bhí sé ina Phríomhfheidhmeannach ar an NCB Group a fuair Investec plc ina dhiaidh sin. Sula ndeachaigh sé le NCB mar Cheannasaí Ioncam Seasta, chaith sé 11 bliana le Barclays Capital, áit a raibh roinnt post bainistíochta sinsearaí aige.

Richard Pelly

Ball den Bhord

**(Ceaptha an 18 Márta 2015
ar feadh téarma cúig bliana)
Cathaoirleach an Choiste
Creidmheasa**

Is é Richard Pelly iar-Phríomhfheidhmeannach Chiste Infheistíochta na hEorpa. Roimhe seo bhí sé ina bhall de fhoireann bhainistíochta GE Capital na hEorpa agus ina Stiúrthóir Bainistíochta ag Lloyds TSB. Is céimí de chuid Ollscoil Durham é agus tá sé ina bhall d'Institiúid na mBaincírí.

Eilis Quinlan

Ball den Bhord

**(Ceaptha 18 Márta 2015 ar feadh
téarma cúig bliana) Ball den
Choiste Iniúchta agus Riosca**

Is príomhoide í Eilis Quinlan i gCuntasóirí Quinlan & Co., ina comhalta den ACCA agus ina Stiúrthóir Cairte. Faoi láthair tá sí ina Stiúrthóir ar Chumann Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide na hÉireann agus bhí sí ina Cathaoirleach roimhe seo. Ó 2011, bhí Eilis ina hionadaí Éireannach ar Fhóram Domhanda Chumann na gCuntasóirí Deimhnithe Cairte do FBManna. Déanann sí ionadaíocht freisin ar an ACCA ar FEE, ar Chónaidhm na gCuntasóirí Eorpacha sa Bhruiséil. Is céimí í Eilis ó Choláiste Uí Ghríofa, Baile Átha Cliath, Comhalta den ACCA.

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

Rialachas

Ionchorpraíodh CBSÉ de bhun an Achta um Chorparáid Baincáireachta Straitéiseach na hÉireann 2014 (an tAcht um CBSÉ 2014)) i mí Mheán Fómhair 2014 agus i mí Iúil 2016 tiontaíodh go Comhlacht Gníomhaíochta Ainmnithe faoi Acht na gCuideachtaí 2014. Tá feidhmeanna CBSÉ leagtha amach i alt 8 den Acht CBSÉ seo 2014. Tá an Bord freagrach don Aire Airgeadais. Tá an Bord freagrach as dea-rialachas a chinntiú agus déanann sé an tasc seo trí chuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a shocrú agus trí chinntí straitéiseacha a dhéanamh maidir le gach príomhcheist ghnó. Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) agus an fhoireann bhainistíochta shinsearach atá freagrach as bainistíocht, rialú agus stiúradh rialta CBSÉ. Ní mór don POF agus don fhoireann bhainistíochta shinsearach cloí leis an treo leathan straitéiseach atá leagtha síos ag an mBord agus ní mór dóibh a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ag gach comhalta Boird ar na príomhghníomhaíochtaí agus na cinntí a bhaineann leis an eintiteas, agus ar aon rioscaí suntasacha a d'fhéadfadh teacht chun cinn. Feidhmíonn an POF mar idirchaidreamh díreach idir Bord agus bainistíocht CBSÉ.

Freagrachtaí an Bhoird

Tá feidhmeanna CBSÉ forordaithe in Alt 8 d'Acht CBSÉ 2014. Tá sceideal foirmeálta ábhar curtha i leataobh lena gcinneadh ag an mBord. Áirítear leis seo:

- Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais
- Polasaí agus Creat Bainistíochta Riosca
- Ráiteas ar Mholadh Riosca
- Plean Straitéiseach
- Buiséad
- Áiseanna maoinithe
- Moltaí creidmheasa agus comhroinnte riosca
- Ceapachán agus téarmaí agus coinníollacha an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin (tar éis dul i gcomhairle leis an Aire)
- Polasaí luach saothair foriomlán

Ceanglaíonn Acht CBSÉ 2014 ar CBSÉ ráitis airgeadais a ullmhú maidir lena chuid oibríochtaí do gach bliain airgeadais. Ullmhaítear na ráitis airgeadais de réir FRS 102 (Meán Fómhair 2015), an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn agus de réir Acht na gCuideachtaí 2014.

Agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú, ceanglaítear ar Bhord CBSÉ:

- Roghnaigh beartais chuntasáíochta oiriúnacha agus cuir i bhfeidhm go comhsheasmhach iad,
- Breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama,
- Na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais leantaigh mura bhfuil sé míchuí é sin a dhéanamh, agus
- Aon imeacht ábhartha ó chaighdeáin chuntasáíochta infheidhme a nochtadh agus a mhíniú.

Tá an Bord freagrach as a chinntiú go gcoinníonn CBSÉ taifid chuntasáíochta leordhóthanacha a thugann míniú agus taifead ceart ar idirbhearta na Cuideachta, a chumasaíonn sócmhainní, dliteanais, staid airgeadais agus brabús nó cailteanas na Cuideachta ag tráth ar bith, a chinneadh le cruinneas réasúnta, ag cur ar a gcumas a chinntiú go gcloíonn na Ráitis Airgeadais agus Tuarascáil na Stiúrthóirí le hAcht na gCuideachtaí 2014 agus go gcumasaítear na ráitis airgeadais a iniúchadh.

Tá an Bord freagrach as buiséad ioncaim agus caiteachais CBSÉ a fhorghnó. Athbhreithníonn an Bord na réamh-mheastacháin i gcoinne an bhuiséid agus na spriocanna i rith na bliana agus déantar athbhreithniú ar chostais ag deireadh na bliana.

Tá an Bord freagrach freisin as a chuid sócmhainní a chosaint agus mar sin as céimeanna réasúnta a ghlacadh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Measann an Bord go dtugann ráitis airgeadais CBSÉ léargas fíor agus cothrom ar fheidhmíocht airgeadais agus ar staid airgeadais CBSÉ an 31 Nollaig 2018.

Struchtúr an Bhoird

Feidhmiúcháin mar bhall ex-officio den Bhord ar dhuine acu. Cheap an tAire na chéad stiúrthóirí ar fhoirmiú agus ar chlárú CBSÉ. Féadfaidh an Bord stiúrthóirí ina dhiaidh sin a cheapadh ar ainmniúchán an Aire agus cuirfidh sé téarmaí ainmniúcháin an Aire i bhfeidhm.

Is é an tAire a cheapann an Cathaoirleach.

Ní rachaidh téarma oifige stiúrthóra thar chúig bliana. Tá sonraí na stiúrthóirí reatha agus a dtréimhsí ceapacháin leagtha amach ar leathanaigh 19 go 21.

Tá trí choiste bunaithe ag an mBord chun cabhrú leis a chuid freagrachtaí a chomhlíonadh, agus tá téarmaí tagartha foirmiúla ag gach ceann acu:

- An Coiste Iniúchta agus Riosca
- An Coiste Creidmheasa
- An Coiste Luach Saothair

Le haghaidh tuilleadh eolais ar choistí an Bhoird, féach Tuarascálacha an Choiste ar leathanaigh 26 go 27.

Déanann an Bord meastóireacht bhliantúil ar a fheidhmíocht féin agus ar a Choiste.

Rinne Praesta meastóireacht feidhmíochta 2018 an Bhoird go seachtrach, de réir an cheanglais go n-éascófaí é go seachtrach gach trí bliana faoi Sholáthar 4.6 den

Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016). Cuireadh tús le céimeanna éagsúla an phróisis mheastóireachta feidhmíochta sheachtraigh i mí Dheireadh Fómhair agus críochnaíodh iad i mí na Nollag 2018. Mar chuid de seo bhí agallaimh duine le duine ag Praesta le meastóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht oibriú an Bhoird agus a Choistí. Chomh maith leis sin, chomhlánaigh na baill ceistneoir. Ag éirí as an bpróiseas meastóireachta, d'aontaigh an Bord roinnt feabhsuithe a chur i bhfeidhm a chabhróidh leis chun cuspóirí CBSÉ a bhaint amach.

Tacaíonn Rúnaí an Bhoird lena chuid feidhmeanna ina chuid feidhmeanna agus déanann sé comhordú freisin ar oibríochtaí na gcoistí Boird éagsúla.

Sceideal Tinrimh, Táillí agus Costais

Tá sceideal tinrimh ag cruinnithe an Bhoird agus na gCoistí do 2018 leagtha amach thíos lena n-áirítear na táillí agus na costais a fhaigheann gach comhalta ina gcáil mar chomhalta Boird nó Coiste:

	Bord	An Coiste Iniúchta agus Riosca	An Coiste Creidmheasa	An Coiste Luach Saothair	Táillí 2018 €	Costais 2018 €
Líon na gCruinnithe	6	5	2	2		
Baill an Bhoird						
Nick Ashmore	6		2			
Barbara Cotter	6	5			€15,750	-
Eoin Dorgan	2/2(p)				-	-
Carmel Foley	2/3(p)				-	-
Tom McAleese	6	5			€15,750	-
Rosheen McGuckian	6		2	2	€15,750	-
AJ Noonan	5			1/1(p)	€15,750	-
Conor O'Kelly	6			2	-	-
Richard Pelly	6		2		€15,750	€941
Eilis Quinlan	6	5			€15,750	-
Baill Foirne						
John Coleman			1		-	-
Ray Mangan			2		-	-

(tagraíonn (p) do líon na gcruinnithe ab fhéidir freastal orthu i gcomparáid le dátaí an cheapacháin)

An POF, Nick Ashmore; ní fhaigheann Príomhfheidhmeannach GBCN, Conor O'Kelly agus oifigigh na Roinne Airgeadais (Carmel Foley agus Eoin Dorgan) aon luach saothair maidir lena mballraíocht ar an mBord. Ní fhaigheann baill foirne aon luach saothair breise maidir le ballraíocht i gcoistí.

Rialachas ar lean

Príomh-Athruithe Pearsanra

Ceapadh Eoin Dorgan ar an mBord an 6 Meán Fómhair 2018 chun an folúntas a líonadh a d'eascair as éirí as Carmel Foley le héifeacht ó 9 Bealtaine 2018. Athcheapadh Barbara Cotter, Tom McAleese, AJ Noonan agus Conor O'Kelly chuig an mBord le héifeacht ó 12 Márta 2019. Tháinig Barbara Cotter i gcomharbacht ar Conor O'Kelly mar Chathaoirleach ar an mBord (i bhfeidhm freisin 12 Márta 2019).

D'éirigh an Ceannasaí Maoinithe, Roinnt Riosca agus Forbairt Táirgí as a post le héifeacht ón 23 Iúil 2018. Ceapadh Sean Farrell mar Cheann ar Fhorbairt Táirgí le héifeacht ó 28 Eanáir 2019.

Luach saothair

Foráiltear in Acht CBSÉ 2014 go sannfaidh an GBCN an oiread dá fhoireann ar CBSÉ de réir mar a chinnfidh CBSÉ a bheith riachtanach chun a fheidhmeanna a chomhlíonadh. Dá bhrí sin, is fostaithe de chuid GBCN iad foireann uile CBSÉ.

Tá samhail luach saothair an NTMA bunaithe ar chonarthaí fostaíochta rúnda, idirbheartaithe ina n-aonar, le luach saothair iomaíoch, ailínithe ar an margadh. Cuimsíonn an gnáthphacaíste luach saothair tuarastal bonn seasta, teidlíocht pinsin agus soláthar do phá lánroghnach a bhaineann le feidhmíocht.

Tá íocaíochtaí lánroghnacha a bhaineann le feidhmíocht ceaptha chun luach saothair a thabhairt do fheidhmíocht eisceachtúil ag féachaint d'fheidhmíocht an fhostaí féin, d'fheidhmíocht réimse freagrachta an fhostaí, agus feidhmíocht fhoriomlán CBSÉ. Déantar íocaíochtaí a bhaineann le feidhmíocht de réir na bparaiméadar atá faofa ag an mBord ar mholadh an Choiste Luach Saothair. Tá méid iomlán na n-íocaíochtaí a bhaineann le feidhmíocht a dhéantar i leith aon bhliana faoi réir ag faomhadh an Bhoird freisin.

Rinne CBSÉ íocaíochtaí a bhain le feidhmíocht le seisear ball foirne in 2019 maidir le 2018. B'ionann na híocaíochtaí seo, go comhiomlán, agus €85,000. I rith 2018, rinne CBSÉ íocaíochtaí a bhain le feidhmíocht le cúigear ball foirne san iomlán, comhiomlán, €53,000 i leith 2017.

Miondealú ar Shochair Ghearrthéarmacha Fostaithe

Déantar sochair gearrthéarmacha na bhfostaithe os cionn €50,000 in 2018 a rangú sna bandaí seo a leanas:

Raon	Líon na bhFostaithe
€50,001 go dtí €75,000	4
€75,001 go dtí €100,000	6
€100,001 go dtí €125,000	2
€125,001 go dtí €150,000	0
€150,001 go dtí €175,000	2
€175,001 go dtí €200,000	1
€200,001 go dtí €225,000	0
€225,001 go dtí €250,000	0
€250,001 go dtí €275,000	0
€275,001 go dtí €300,000	1
Iomlán	16

Nóta: Chun críocha an notha seo, áirítear le sochair gearrthéarmacha fostaithe a tugadh le linn 2018 tuarastal, sochair incháinithe eile a íoctar le fostaithe (lena n-áirítear íocaíochtaí a bhaineann le feidhmíocht), agus íocaíochtaí eile a dhéantar thar ceann na bhfostaithe, ach níl ÁSPC an fhostóra san áireamh.

Nochtadh a theastaíonn de réir an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016)

Tá an Bord freagrach as a chinntiú gur chloígh CBSÉ le ceanglais an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit ("an Cód"), mar a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i mí Lúnasa 2016. Is iad seo a leanas na nochtuithe seo a leanas: a cheanglaítear leis an gCód:

Costais Chomhairliúcháin

I measc na gcostas chomhairliúcháin tá costas na comhairle seachtraí don lucht bainistíochta agus ní áirítear leo feidhmeanna mar 'an gnó mar is gnáth'seachfhoinsithe.

	2018 €'000	2017 €'000
Comhairle dlí	327	211
Comhairle airgeadais	319	102
Caidreamh poiblí / margaíocht	84	64
Acmhainní Duine	1	1
Eile	3	1
Iomlán na gcostas chomhairliúcháin	734	379
Costais chomhairleoireachta caipitlithe	0	0
Costais chomhairliúcháin curtha de mhúirear ar an Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach	734	379
Iomlán na gcostas chomhairliúcháin	734	379

Costais Dlí agus Socraíochtaí

Níor tabhaidh aon chaiteachas in 2018 maidir le costais dlí agus socraíocht.

Caiteachas Taistil agus Cothabhála

Déantar caiteachas taistil agus cothabhála a rangú mar seo a leanas:

	2018 €'000	2017 €'000
Baile		
– Bord	0	1
– Fostaithe	18	10
Idirnáisiúnta		
– Bord	1	1
– Fostaithe	12	13
Iomlán	31	25

Caiteachas Fáilteachais

Cuimsíonn an Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach €3.6k maidir le caiteachas fáilteachais foirne in 2018 (2017: €3.1k).

Ráiteas Comhlíonta

Chomhlíon an CBSÉ an Cód Cleachtas um Rialachas Comhlachtaí Stáit, mar a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe le líon teoranta oiriúnuithe / éagsúlachtaí a comhaontaíodh leis an Roinn Airgeadais mar a dhéantar achoimre orthu thíos:

Nithe a Forchoimeádadh le Cinneadh ag an mBord

Leagtar amach sa Chód sceideal foirmiúil ábhar atá forchoimeáda go sonrach le haghaidh cinnidh ag an mBord. Seachas "leasuithe suntasacha ar shochair phinsin an Phríomhfheidhmeannaigh agus na foirne" atá ina ábhar do Bhord GBCN toisc gur fostaithe de chuid GBCN iad gach ball foirne de chuid CBSÉ agus go bhfuil siad ina mbaill de scéim aoisliúntais an GBCN, áirítear na nithe seo a leanas i Sceideal na nÁbhar Forchoimeáda atá leagtha amach sa Chód. Tá roinnt difríochtaí idir an fhoclaiocht agus na míreanna ar éadail agus diúscairt shuntasach sócmhainní agus mórinfheistíochtaí agus tionscadail chaipitil chun nádúr ghnó CBSÉ a léiriú (saoraidí maoinithe a fháil agus a dheonú).

Straitéis

Tá Plean Straitéiseach 2017-2018 i bhfeidhm ag CBSÉ. Tá sé beartaithe go gcuirfear forálacha an Chóid san áireamh sa phlean straitéiseach ó 2019 de réir mar a bhaineann siad le comhlachtaí tráchtála Stáit.

Neamhchomhlíonadh Oibleagáidí Reachtúla

I bhfianaise an réimse leathan oibleagáidí reachtúla ábhartha a bhfuil CBSÉ faoina réir, tá sé beartaithe aghaidh a thabhairt ar an gceanglas go dtabharfaidh an Cathaoirleach teagmhais neamhchomhlíonta d'aon oibleagáidí reachtúla faoi bhráid an Aire i gcásanna neamhchomhlíonta amháin.

Caidreamh leis an Oireachtas, leis an Aire agus le Roinn na dTuismitheoirí

Ní bhaineann na forálacha sin de Chuid 8 den Chód a dhéileálann le fáil nó diúscairt sócmhainní, breithmheas infheistíochta caipitil, bunú nó éadail fochuideachtaí, rannpháirtíocht i gcomhfhiontair agus sealbhú scaireanna le gníomhaíochtaí gnó CBSÉ mar atá leagtha amach in Acht CBSÉ 2014 agus Bunreacht CBSÉ. Leagann Bunreacht CBSÉ amach gníomhaíochtaí sonracha a bhfuil gá le toiliú aireachta ina leith.

Rialachas ar lean

Cód Caiteachais Phoiblí

Is dóchúil go mbeidh an cur i bhfeidhm ar an gCód Caiteachais Phoiblí teoranta do CBSÉ mar gurb é a phríomhghníomhaíochtaí maoiniú a fháil, agus maoiniú fadtéarmach, ar chostas íseal a sholáthar d'institiúidí ar iasacht le dáileadh trí sholáthar creidmheasa go lasachtaithe FBM agus síneadh saoráidí roinnte riosca. Más rud é, agus nuair a bheidh CBSÉ ag gabháil do thionscadail chaipitil nó do chlár nua chaiteachais reatha, comhlíonfaidh sé forálacha ábhartha an Chóid Chaiteachais Phoiblí.

Luach Saothair agus Aoisliúntas

Foráiltear in Acht CBSÉ 2014 go sannfaidh an GBCN an oiread dá fhoireann ar CBSÉ de réir mar a chinnfidh CBSÉ a bheith riachtanach chun a fheidhmeanna a chomhlíonadh. Dá bhrí sin, is fostaithe de chuid GBCN iad foireann uile CBSÉ.

Faomhann Príomhfeidhmeannach an NTMA, a dhéanann ionadaíocht ar an NTMA mar fhostóir, ábhair luach saothair i leith fostaithe an GBCN, mar fhostóir, de réir na gcritéar agus na socrúithe maoirseachta a aontaíodh ó am go ham le CBSÉ. Maidir leis na critéir agus na socrúithe maoirseachta seo, tá Coiste Luach Saothair bunaithe ag Bord CBSÉ agus tá beartas foirmiúil luach saothair curtha i bhfeidhm aige. Agus forálacha an Chóid maidir le luach saothair á gcomhlíonadh acu, ghlac CBSÉ leis na forálacha a bhaineann le comhlachtaí tráchtála Stáit, arna n-oiriúin i bhfianaise a struchtúir rialachais agus tuairiscithe agus a shamhail luach saothair ar leith.

Tuarascálacha Coiste

Tuarascáil an Choiste Iniúchta agus Riosca

Is é ról an Choiste Iniúchta agus Riosca cabhrú leis an mBord maidir le maoirseacht a dhéanamh ar:

- cáilíocht agus sláine na ráiteas airgeadais; athbhreithniú agus monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht na gcóras rialaithe inmheánaigh; an próiseas iniúchta inmheánaigh agus an fheidhm chomhlíonta; agus an t-athbhreithniú ar aschuir ón iniúchóir seachtrach, ón Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (RC&C);
- creat bainistíochta riosca CBSÉ lena n-áirítear goile riosca a leagan síos; monatóireacht ar chloí le rialachas riosca agus a chinntiú go ndéantar rioscaí a aithint, a mheasúnú, a bhainistiú agus a thuairisciú i gceart.

Tá triúr ball neamhfheidhmiúcháin arna gceapadh ag an mBord sa Choiste. Is iad comhaltaí reatha an Choiste:

- Tom McAleese, Cathaoirleach
- AJ Noonan
- Eilis Quinlan

Athcheapadh Barbara Cotter, Tom McAleese agus Eilis Quinlan ar an gCoiste le héifeacht ó 7 Bealtaine 2018. Ina dhiaidh sin, tháinig deireadh le ballraíocht Barbara Cotter den Choiste le héifeacht láithreach ar a ceapachán mar Chathaoirleach an Bhoird (i bhfeidhm 12 Márta 2019), de réir théarmaí tagartha an Choiste. Ceapadh AJ Noonan mar bhall den Choiste le héifeacht ó 11 Aibreán 2019.

Tháinig an Coiste le chéile cúig huairé in 2018.

Tuairisciú Airgeadais

Rinne an Coiste athbhreithniú ar na dréachtráitis airgeadais agus mhol sé don Bhord iad. Dhírigh an t-athbhreithniú ar na modhanna cuntasaoíochta, ar Acht na gCuideachtaí 2014 agus ar shoiléire agus iomláine na nochtaí ag teacht le caighdeáin chuntasaoíochta infheidhmithe, agus forálacha ábhartha an Chóid Chleachtas um Rialachas Comhlachtaí Stáit. Rinne an Coiste athbhreithniú freisin ar an Ráiteas Rialachais agus ar Thuarascáil na gComhaltaí Boird, agus ar ráitis maidir le bainistíocht riosca lena gcur san áireamh i dTuarascáil Bhliantúil CBSÉ. Mar chuid dá athbhreithniú ar na ráitis airgeadais, bhuaile an Coiste le hionadaithe ó Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste chun Tuarascáil ar Thorthaí an Iniúchta a phlé.

Rialuithe Inmheánacha

D'athbhreithnigh an Coiste éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh. Rinne sé athbhreithniú freisin ar an Ráiteas ar Rialú Inmheánach atá le cur san áireamh i ráitis airgeadais 2018 agus mhol sé é don Bhord. Bhí an t-athbhreithniú bunaithe ar thuarascáil ón mbainistíocht maidir leis na dearbhuithe atá sa Ráiteas agus clár oibre mionsonraithe an Choiste, lena n-áirítear tuarascálacha rialta iniúchta agus riosca inmheánacha.

Iniúchadh Inmheánach

Fuair an Coiste tuairiscí rialta ón iniúchóir inmheánach. Rinne sé athbhreithniú ar na príomhthorthaí ó thoradh na n-athbhreithnithe iniúchta inmheánaigh aonair a cuireadh i gcrích faoi phlean iniúchta inmheánaigh bunaithe ar riosca 2018 agus rinne sé monatóireacht ar chur i bhfeidhm mholtaí iniúchta. Cheadaigh sé plean iniúchta inmheánaigh 2019. D'athbhreithnigh an Coiste éifeachtacht an iniúcháin inmheánaigh. Buaileann an Coiste go próbháideach le Ceann Iniúchta Inmheánaigh GBCN gan an bhainistíocht i láthair go bliantúil ar a laghad.

Iniúchadh Seachtrach

Is é iniúchóir seachtrach CBSÉ an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste. D'athbhreithnigh an Coiste an t-plean iniúchta seachtrach, na príomhréimsí fócais agus téarmaí rannpháirtíochta an iniúchta. Rinne sé monatóireacht freisin ar fhreagraí na bainistíochta ar thorthaí an iniúchóra seachtraigh a d'eascair as iniúchadh ráitis airgeadais 2017. Buailéann an Coiste leis an iniúchóir seachtrach gan bainistíocht i láthair go bliantúil ar a laghad.

Riosca

D'athbhreithnigh agus mhol an Coiste an nuashonrú ar an Ráiteas ar Mholadh Riosca don Bhord, agus d'fhaomh sé nuashonruithe ar roinnt polasaithe riosca ar leith mar a fhoráiltear dóibh faoin mBeartas agus Creat Bainistíochta Riosca. D'fhaomh sé freisin an tPlean Bainistíochta Riosca do 2019 agus rinne sé monatóireacht ar dhul chun cinn i gcoinne phlean 2018. Fuair sé tuairisc rialta ar rioscaí CBSÉ agus ar na rialuithe atá i bhfeidhm chun rioscaí a mhaolú. Buailéann an Coiste go príobháideach leis an gCeann Riosca gan an lucht bainistíochta i láthair go bliantúil ar a laghad.

Comhlíonadh agus Nochtadh Cosanta

Rinne an Coiste athbhreithniú agus faomhadh ar nuashonruithe ar an mBeartas Tuairiscithe "Mícheart lomchu" agus an Pholasaí um Nochtadh Cosanta. Fuair sé an tuarascáil um chomhlíonadh bliantúil agus rinne sé athbhreithniú ar na seirbhísí a rinne GBCN Comhlíonadh. Buailéann an Coiste le Ceann Géilliúlachta GBCN gan an bhainistíocht i láthair go bliantúil ar a laghad.

Athbhreithnithe lasachtóra ar aghaidh

Fuair an Coiste tuarascálacha rialta ó KPMG maidir le hAthbhreithnithe ar lasachtóir. Cheadaigh sé an tPlean Athbhreithnithe ar lasachtóir 2018-2019. Rinne sé athbhreithniú ar na príomhthorthaí ó thoradh na n-Athbhreithnithe ar lasachtóir aonair a cuireadh i gcrích faoin tplean agus rinne sé monatóireacht ar chur i bhfeidhm mholtaí KPMG.

Eile

Ina theannta sin, rinne an Coiste athbhreithniú ar thuarascáil neamhspleách ar an tScéim Ráthaíochta Creidmheasa 2017. Rinne sé monatóireacht freisin ar chur i bhfeidhm chlár ullmhachta Ginearálta an Rialacháin um Chosaint Sonraí de chuid CBSÉ.

Rinne an Coiste athbhreithniú ar a théarmaí tagartha agus mhol sé leasuithe don Bhord. Thug sé faoi athbhreithniú ar a fheidhmíocht féin freisin agus thug sé tuairisc don Bhord ar a athbhreithniú, agus thug sé faoi deara go ndearna sé machnamh ar an mbealach is éifeachtaí chun dul i

dteagmháil leis an mBord maidir le saincheisteanna riosca. Ceadaíodh tosaíochtaí an Choiste maidir le 2019 mar chuid dá Chlár Oibre 2019.

Tuarascáil an Choiste Creidmheasa

Is é ról an Choiste Creidmheasa cuidiú leis an mBord athbhreithniú agus faomhadh a dhéanamh ar chinntí creidmheasa, agus maoirseacht agus monatóireacht a dhéanamh ar riosca creidmheasa.

Tá beirt bhall neamhfheidhmiúcháin den Bhord sa Choiste, agus beirt bhall ar baill foirne sinsearacha iad de CBSÉ nó den GBCN. Tá an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin ina bhall freisin.

Is iad comhaltaí an Choiste:

- Richard Pelly, Cathaoirleach (Comhalta Boird)
- Rosheen McGuckian (Comhalta Boird)
- Nick Ashmore (POF agus Comhalta Boird)
- John Coleman (Ball foirne an GBCN)
- Ray Mangan (Ball foirne an CBSÉ)

Tháinig an Coiste Creidmheasa le chéile dhá uair in 2018. Bhain a phríomhghníomhaíocht le hathbhreithniú ar mholtaí creidmheasa mionsonraithe ón mbainistíocht. Rinne sé athbhreithniú freisin ar na hathbhreithnithe creidmheasa bliantúla ar iasachtóirí a rinne an bhainistíocht.

Rinne an Coiste athbhreithniú ar a théarmaí tagartha agus mhol sé mionathruithe ar an mBord.

Tuarascáil an Choiste Luach Saothair

Cabhraíonn an Coiste Luach Saothair leis an mBord maidir le cúrsaí luach saothair maidir le fostaithe GBCN a shanntar don CBSÉ de réir na gcritéar agus na socruithe maoirseachta a aontaíodh leis an GBCN. Tá an Bord freagrach as Beartas Luach Saothair foriomlán CBSÉ agus tá sé faoi threoir a chuid freagrachtaí trí chomhairle agus moltaí an Choiste Luach Saothair.

Tá tríúr ball neamhfheidhmiúcháin arna gceapadh ag an mBord sa Choiste. Is iad na comhaltaí reatha:

- Rosheen McGuckian, Cathaoirleach
- Conor O'Kelly
- AJ Noonan

Ceapadh AJ Noonan mar bhall den Choiste le héifeacht ó 7 Meitheamh 2018.

Rialachas ar lean

Tháinig an Coiste le chéile dhá uair in 2018. Rinne sé athbhreithniú ar agus mhol sé méid iomlán na n-íocaíochtaí feidhmíochta a bhí le déanamh maidir le 2018. Rinne an Coiste athbhreithniú agus moladh ar roinnt leasuithe ar Bheartas Luach Saothair CBSÉ lena n-áirítear athruithe ar léiriú. an Ranniocaíocht Aoisliúntais Bhreise a athsholáthar leis an Asbhaint a Bhaineann le Pinsean.

Rinne an Coiste athbhreithniú freisin ar a théarmaí tagartha agus mhol sé roinnt leasuithe don Bhord.

Bainistíocht Riosca

Tá sé mar aidhm ag CBSÉ riosca a bhainistiú ar bhealach eolasach agus réamhghníomhach, i gcomhréir lena Pholasáí agus Creat um Bainistiú Riosca agus a Ráiteas um Mholadh Riosca, sa chaoi go bhfuil leibhéal an riosca a nglactar leis ag teacht lena ghníomhaíocht ghnó bhunúsach, agus go dtuigeann agus go bhfuil CBSÉ ábalta tionchar aon rioscaí a d'fhéadfadh teacht chun cinn a bhainistiú nó a ionsú. Comhlíonann CBSÉ forálacha bainistíochta riosca an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016).

In 2018, rinne an Coiste Iniúchta agus Riosca agus an Bord athbhreithniú ar an gClár Rioscaí ar bhonn rialta, agus fuair an Bord nuashonruithe rialta maidir le bainistíocht riosca agus rioscaí arda agus éiritheacha.

Róil agus Freagrachtaí

Bord

Tá an Bord freagrach as an fonn riosca a shocrú agus as maoirseacht agus treorú a dhéanamh ar ghníomhaíocht bainistíochta riosca ar fud CBSÉ. Tá sé sainordaithe ag an mBord go ndéanfar bainistíocht riosca a chomhtháthú agus a neadú i ton agus i gcultúr CBSÉ agus glacadh leis seo ar fud CBSÉ, le gach ball d'fhoireann CBSÉ freagrach as athbhreithniú rialta a dhéanamh ar an gclár riosca agus ag deimhniú go bhfuil na rialuithe sonraithe i bhfeidhm.

An Coiste Iniúchta agus Riosca

Tá an Coiste Iniúchta agus Riosca freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm Bheartas agus Creat Bainistíochta Riosca CBSÉ agus a chinntiú go soláthraíonn samhail rialachais bainistíochta riosca CBSÉ leibhéal iomchuí neamhspleáchais agus dúshláin. Tuairiscíonn an Coiste Iniúchta agus Riosca don Bhord.

Trí Líne Cosanta

An Chéad Líne Cosanta

Tá Beartas agus Creat Bainistíochta Riosca CBSÉ bunaithe ar na trí líne chosanta cosanta. Laistigh den tsamhail seo, téann agus bainistíonn foireann CBSÉ agus bainistíocht shinsearach (an chéad líne chosanta) na rioscaí.

An Dara Líne Cosanta

Soláthraíonn feidhm Riosca CBSÉ agus feidhmeanna rialaithe eile (an dara líne cosanta) dúshlán neamhspleách maoirseachta agus oibiachtúil don chéad líne chosanta. Soláthraíonn siad monatóireacht agus tuairisciú riosca freisin.

An Tríú Líne Cosanta

Feidhmíonn feidhm na hIniúcháireachta Inmheánaí mar chuid de thríú líne chosanta trí dhearbhu neamhspleách, réasúnach bunaithe ar riosca a sholáthar do phríomhpháirtithe leasmhara maidir le stóinseacht chóras bainistíochta riosca CBSÉ, a rialachas agus dearadh agus éifeachtacht oibriúcháin an chomhshaoil rialaithe inmheánaigh.

Iniúchadh

De réir na gceanglas reachtúil, déanann an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste iniúchadh ar CBSÉ. Is é feidhm Iniúcháireachta Inmheánaí GBCN a bhainistíonn próiseas iniúchta inmheánaigh CBSÉ agus áirítear leis gnólacht seachtrach, atá faoi láthair KPMG, a ceapadh chun obair iniúchta inmheánaigh a dhéanamh ag tuairisciú do Cheann Iniúchta Inmheánaigh GBCN.

Príomhrioscaí

Tá CBSÉ nocht do réimse leathan rioscaí a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar a fheidhmíocht airgeadais agus oibriúcháin. Bunaíonn an Beartas agus an Creat um Bainistíocht Riosca na próisis chun riosca a aithint, a mheasúnú, a thuairisciú agus a mhaolú. D'aithin CBSÉ na príomhrioscaí seo a leanas a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh do bhaint amach a chuspóirí. Ina theannta sin, coinníonn CBSÉ Clár Riosca cuimsitheach a aithníonn na rioscaí go léir atá os comhair CBSÉ, lena n-áirítear riosca macra-airgeadais, riosca polaitiúil, riosca leachtachta, riosca ráta úis agus riosca do chlu i measc nithe eile.

Riosca	Cur síos ar an Riosca	Beart Maolaithe Riosca
Riosca Straitéiseach	Braitheann CBSÉ ar éileamh ó iasachtóirí agus ó ghnólachtaí chun a phríomhchuspóir straitéiseach a chomhlíonadh maidir le creidmheas a sholáthar d'fhiontair in Éirinn chun dul i ngleic le teipeanna i margadh creidmheasa na hÉireann. Má theipeann air a chuid táirgí a struchtúrú go cuí agus straitéis oiriúnach seachadta a úsáid, tá an baol ann nach nglacfaidh iasachtóirí páirte mar a samhlaíodh agus nach mbeidh fonn ar ghnólachtaí an tairge a thairgtear.	Déantar an riosca seo a mhaolú trí rannpháirtíocht ghníomhach le grúpaí geallsealbhóirí, éagsúlacht táirgí CBSÉ chun a chinntiú go dtugtar aghaidh ar riachtanais iasachtóirí agus FBManna, agus feachtais mhargaíochta réamhghníomhacha chun feasacht ar CBSÉ agus a tháirgí a ardú.
Riosca Creidmheasa	Tá CBSÉ neamhchosanta ar an riosca go mainneoidh contrapháirtí iasachta a chuid oibleagáidí agus go mainneoidh sé a fhiach a aisíoc ina iomláine, as a leanann cailtteanais do CBSÉ. Tá CBSÉ neamhchosanta ar riosca creidmheasa (i) mar gheall ar a hiasachtaí d'iasachtóirí agus (ii) maidir lena scéimeanna comhroinnte riosca, mar gheall ar iasachtaí a tugadh do thairbhíthe deiridh a ráthú ag CBSÉ.	I measc na mbeart maolaithe atá i bhfeidhm maidir leis an riosca seo tá dícheall cuí críochnúil roimh aon chinntí iasachta, monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach ar shaoráidí ar iasacht, chomh maith le hathbhreithniú rialta ar chomhlíonadh leis na cúnaintí agus na gnóthais faoi seach. I measc na mbeart eile tá monatóireacht a dhéanamh ar na príomhtháscairí riosca atá sonraithe sa Ráiteas um Riosca Riosca agus measúnú ar riosca creidmheasa ag an gCoiste Creidmheasa agus ag an mBord.
Riosca Oibriúcháin	Tá CBSÉ nochta do raon rioscaí oibriúcháin a eascraíonn as na daoine, na córais agus na próisis a bhaineann le comhlíonadh a chuspóirí. I measc na bpríomhrioscaí oibriúcháin tá teipeanna córais, earráidí próisis, ró-spleáchas ar eochair-dhaoine aonair, gan nósanna imeachta a leanúint, earráidí a thuairisciú, a bhféadfadh teip ar CBSÉ a chuspóirí agus damáiste suntasach clú a bhaint amach.	Déantar an riosca seo a mhaolú trí thacaíocht oibriúcháin agus seirbhísí a sholáthraíonn an NTMA, mar a fhoráiltear dó faoi Acht CBSÉ, agus cloí le beartais agus nósanna imeachta ábhartha. Tá córais agus próisis nua faoi réir athbhreithniú agus faomhadh cuimsitheach ag an údarás cuí agus baintear úsáid as modheolaíocht láidir bainistíochta tionscadail chun tionscadail nua a bhainistiú.
Riosca Acmhainní	Is cuideachta bheag é CBSÉ a bhraitheann ar ghairmithe oilte oilte chun a chuspóirí reachtúla a chomhlíonadh. Tá baol ann nach bhfuil dóthain acmhainní ag an CBSÉ leis an taithí agus leis an saineolas cuí, rud a fhágann nach gcomhlíontar a chuspóirí.	I measc na mbeart maolaithe riosca atá i bhfeidhm don riosca seo tá plean foirne bliantúil a fhaomhadh ag Bord CBSÉ, agus bailiú foirne atá cáilithe go cuí a shannadh ó GBCN. Fostaíonn CBSÉ foireann chonartha shealadach, nó soláthraithe seirbhíse seachfhoinisithe, de réir mar is gá. Ionchorpraítear oiliúint foirne, agus forbairt, i gclár leanúnach bainistíochta feidhmíochta CBSÉ.
Riosca Comhlíonta	Tá gníomhaíochtaí CBSÉ faoi réir ag Cúnamh Stáit an AE agus rialacháin eile agus tá an baol ann go dteipfidh ar CBSÉ na rialacháin sin a chomhlíonadh, as a dtagann damáiste clú nó airgeadais do CBSÉ. Tá an dóchúlacht go dtarlóidh an riosca seo íseal; ach d'fhéadfadh an tionchar a bheith ard dá dtarlódh sé.	Maolaítear an riosca seo trí chomhairle dlí agus comhlíontachta inmheánach agus seachtrach a ghlacadh, táirgí a dhearadh chun a chinntiú go gclóítear le dlíthe agus rialacháin ábhartha, agus cloí le beartais agus nósanna imeachta ábhartha.

Tuarascáil um Éifeachtúlacht Fuinnimh

Is fostaíthe de chuid GBCN iad foireann CBSÉ agus tá siad sannta do CBSÉ. Feidhmíonn CBSÉ as Foirgneamh an Chistéain, Sráid na Canálach Móire, Baile Átha Cliath 2. Déanann Tuarascáil Éifeachtúlachta Fuinnimh GBCN cur síos ar úsáid fuinnimh ar fud na n-áitreabh seo agus foilsítear í le Tuarascáil Bhliantúil an GBCN.

RÁITIS AIRGEADAIS

An Chuideachta agus Faisnéis Eile	31
Tuarascáil na Stiúrthóirí	32
Ráiteas ar Rialú Inmheánach	35
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	38
Ráiteas Ioncam Cuimsitheach	42
Ráiteas ar an Staid Airgeadais	43
Ráiteas ar Athruithe ar Chothromas	44
Ráiteas ar Shreafaí Airgid	45
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	46

An chuideachta agus faisnéis eile

Stiúrthóirí

Barbara Cotter (*ceaptha mar Chathaoirleach ar an 12 Márta 2019*)

Nicholas Ashmore (*An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin*)

Eoin Durgan (*ceaptha 6 Meán Fómhair 2018*)

Carmel Foley (*d'éirigh as 9 Bealtaine 2018*)

Tom McAleese

Rosheen McGuckian

Ann Nolan

AJ Noonan

Conor O'Kelly (*chríochnaigh a théarma mar Chathaoirleach ar an 11 Márta 2019*)

Richard Pelly

Eilis Quinlan

Rúnaí na Cuideachta

Damien Mulholland

Oifig Chláraithe

Foirgneamh an Stáitchiste

Sráid na Canálach Móire

Baile Átha Cliath 2

D02 XN96

Baincéirí

Citibank

1 Cé an Phoirt Thuaidh

Baile Átha Cliath 1

D01 T8Y1

Banc Ceannais na hÉireann

Sráid Wapping Nua

C'an Phoirt Thuaidh

Baile Átha Cliath 1

D01 F7X3

Iniúchóir

Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

3A Sráid an Mhéara Uachtarach

Baile Átha Cliath 1

D01 PF72

Tuarascáil na Stiúirthóirí

Cuireann Stiúirthóirí Chorporáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann ("an Chuideachta" nó "CBSÉ") a dtuarascáil agus ráitis airgeadais iniúchta i láthair maidir leis an mbliain airgeadais don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2018 ("an bhliain airgeadais").

Príomhghníomhaíochtaí

Ionchorpraíodh an Chuideachta de bhun an Achta um Chorporáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann, 2014 ('Acht CBSÉ 2014') an 12 Meán Fómhair 2014 agus rinneadh cuideachta gníomhaíochta ainmnithe di faoi Acht na gCuideachtaí, 2014 an 28 Iúil 2016. Baineann an Chuideachta leas as foinsí maoinithe náisiúnta agus idirnáisiúnta ar mhaithe le maoiniú ar sholáthar creidmheas do fiontair in Éirinn a thacú. Déantar seo tríd tairgí leachtacht agus comhroinnt riosca a sholáthar d'iasachtóirí ar aghaidh tríú páirtí. Is gá dona hiasachtóirí ar aghaidh seo an ráta tairbhiúil a chur ar aghaidh chuig fiontair Éireannacha.

Bhí príomhghníomhaíochtaí CBSÉ le linn na bliana airgeadais dírithe ar phríomhghnó agus ar tháirgí nua a fhorbairt. Lean CBSÉ ar aghaidh lena phríomhghníomhaíocht – ag cur airgeadas airgeadas ar fáil agus ag bunadh scéimeanna comhroinnte riosca d'institiúidí iasachtaithe ar aghaidh chun creidmheas a sholáthar d'iasachtaithe i bhfiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna) agus iasachtaithe bheaga MidCap¹ in Éirinn. Áiríodh leis na gníomhaíochtaí a bhain le táirgí nua scéim chomhroinnte riosca a chur ar fáil chun tacú le fiontair a bhféadfaigh Brexit tionachar a bheith orthu agus táirgí breise comhroinnte riosca a fhorbairt agus lainseáil na Scéime Ráthaíochta Creidmheasa 2017.

Athbheithniú gnó

Is cuid de Thuarascáil na Stiúirthóirí í Tuarascáil Bhliantúil 2018. Tugtar tuairisc i Ráiteas an Chathaoirligh agus in Athbheithniú an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin sa Tuarascáil Bhliantúil ar fhorbairt agus ar fheidhmíocht CBSÉ sa bhliain airgeadais agus ar theagmhais mhóra a tharla le déanaí. Tá tuilleadh faisnéise maidir le straitéis agus samhail ghnó CBSÉ leagtha amach sa rannán ar Straitéis den Tuarascáil Bhliantúil agus tá athbheithniú cuimsitheach ar oibríochtaí CBSÉ leagtha amach sa rannán Athbheithniú Gnó den Tuarascáil Bhliantúil.

I rith na bliana airgeadais, dhírigh an CBSÉ ar fhorbairt a dhéanamh ar a trí cinn dá línte gnó, iasachtú, comhroinnt riosca agus soláthar seirbhísí. Le linn an bhliain airgeadais lean an CBSÉ ag dul chun cinn tríd airleacán creidmheas breise chuig iasachtóirí ar aghaidh agus forbairt agus imscar tairgí nua comhroinnt riosca. Lean an Chuideachta ag oibriú an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa 2012 agus 2015 agus thosaigh ag oibriú an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa 2017 (le chéile, na Scéimeanna Ráthaíochta Creidmheasa) thar ceann an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta. Sa bhliain airgeadais, léiríonn siad seo a leanas na príomhthorthaí feidhmíochta:

- €56m de airleacán ón CBSÉ chuig a hiasachtóirí ar aghaidh ar son iasachtaí a thabhairt do gnóthais bheaga agus mheánmhéide;
- €109m de shaoráidí iasachtaithe ar chostas íseal tiomnaithe ag iasachtóirí ar aghaidh chuig gnóthais bheaga agus mheánmhéide;
- €300m de iasachtaí curtha ar fáil do GBManna agus MidCapanna beaga faoin Scéim Iasachta Brexit;
- €17m maoiniú Stáit tiomanata chuig an CBSÉ le scéim comhroinnt riosca nua a bhunú, an Scéim Iasachta Fás Toghcha i 2019;
- Aisíocaíochtaí €115m príomhshuimeanna iasachtaí déanta ag iasachtóirí ar aghaidh CBSÉ.

1 Is fiontar le suas go 499 fostaí agus nach GBM é MidCap beag.

Príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí

Tá mionsonraí maidir leis na rioscaí bunairgid agus na neamhchinnteachtaí atá os comhair an CBSÉ mar a leanas:

Riosca Straitéiseach

- Bíonn CBSÉ ag brath ar éileamh ó iasachtóirí ar aghaidh agus GBManna d'fhonn a príomhchuspóir straitéiseach a bhaint amach, is é sin creidmheas breise a chur ar fáil do GBManna in Éirinn, agus le dul i ngleic le teipeanna i margadh creidmheas na hÉireann. Má theipeann uirthi a táirgí a struchtúrú go cuí agus straitéis iomchuí a úsáid chun iad sin a sheachadadh, tá an baol ann nach mbeidh iasachtóirí ar aghaidh rannpháirteach mar a ceapadh dóibh agus ní bhainfidh gnóanna leas as na táirgí tairgthe.

Riosca Creidmheasa

- Tá CBSÉ neamhchosanta ar an riosca go mainneoidh contrapháirtí iasachtaithe ar a oibleagáid agus go dteipfidh air a fhiachas a aisíoc ina iomláine, rud a chruthóidh cailleanais do CBSÉ. Is mar gheall ar (i) na hiasachtóirí ar aghaidh a dtugann sí iasachtaí dóibh agus (ii) a scéimeanna comhroinnt riosca, mar gheall ar iasachtaí i gcás ráthaíochtaí CBSÉ do na dtairbhíthe deiridh is mó atá príomh-neamhchosaint riosca creidmheasa CBSÉ.

Riosca Oibriúcháin

- Tá CBSÉ neamhchosanta ar raon leathan rioscaí oibriúcháin a eascraíonn ó na daoine, ó na córais agus ó na próisis a bhíonn i gceist chun a cuspóir a bhaint amach. I measc na bpríomhrioscaí oibriúcháin tá teipeanna i gcórais, earráidí próisis, a bheith ag brath rómhór ar dhaoine aonair tábhachtacha, teip nósanna imeachta a leanúint, earráidí a thuairisciú, etc., agus dá mbarr sin go léir d'fhéadfadh sé go dteipfeadh sa deireadh thiar ar CBSÉ a cuid cuspóirí a chomhlíonadh agus go ndéanfaí damáiste mór dá clú.

Riosca ó thaobh acmhainní a chur ar fáil

- Is cuideachta bheag í CBSÉ a bhíonn ag brath ar lucht gairme speisialtacha oilte chun a cuspóirí reachtúla a chomhlíonadh. Tá an baol ann nach mbeidh an taithí agus an saineolas iomchuí ag CBSÉ, rud a chiallódh go dteipfeadh uirthi a cuid cuspóirí a bhaint amach.

Riosca maidir le Neamhchomhlíonadh

- Tá gníomhaíochtaí CBSÉ faoi réir chúnamh Stáit an Aontais Eorpaigh agus rialacháin eile agus tá baol ann nach gcomhlíonfaidh CBSÉ na rialacháin sin, rud a fhágfaidh go ndéanfar dochar do CBSÉ ó thaobh cáile nó airgeadais de. Is beag an dóchúlacht go dtarlóidh sé sin, ach d'fhéadfadh tionchar ard a bheith i gceist dá dtarlóidh sé.

Bainistíocht riosca airgeadais

Tá an cuideachta neamhchosanta ar riosca creidmheasa, riosca margaidh, riosca leachtachta, riosca caipitil agus riosca comhchruinnithe i ngnáthchúrsa a cuid gnó. Tá tuilleadh sonraí maidir le beartas na Cuideachta agus an chaoi a ndéanann sí bainistiú ar na rioscaí sin i Nóta 14 leis na ráitis airgeadais.

Stiúrthóirí

Is iad ainmneacha a leanas na daoine a bhí mar Stiúrthóirí na cuideachta ag aon tráth i rith na bliana airgeadais:

Barbara Cotter

Nicholas Ashmore

Eoin Dorgan (*ceaptha ar an 6 Meán Fómhair 2018*)

Carmel Foley (*d'éirigh as ar an 9 Bealtaine 2018*)

Tom McAleese

Rosheen McGuckian

AJ Noonan

Conor O'Kelly

Richard Pelly

Eilis Quinlan

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Leasanna na Stiúrthóirí

Ní raibh aon leas tairbhiúil ag na Stiúrthóirí sa Chuideachta i rith na bliana airgeadais ná ag deireadh na bliana airgeadais (Feic Nóta 26). Is leis an Aire Airgeadais amháin scairchaipiteal eisithe na Cuideachta (Feic Nóta 22).

Taifid chuntasaíochta dhóthanacha

Cinntíonn na Stiúrthóirí go gcomhlíonann an Chuideachta a dualgais maidir le taifid chuntasaíochta a choinneáil mar a éilítear faoi ailt 281 go 285 d'Acht na gCuideachtaí 2014, trí úsáid a bhaint as pearsanra cuntasaíochta cáilithe agus córais agus nósanna imeachta cuí, arna leagan amach sa Ráiteas ar Rialú Inmheánach. Coinnítear na taifid chuntasaíochta in oifig chláraithe na Cuideachta i bhFoigréamh an Stáitchiste, Sráid na Canálach Móire, Baile Átha Cliath 2, Éire, D02 XN96.

Torthaí agus díbhinní

Leagtar amach na torthaí don bhliain airgeadais agus staid gnóthaí na Cuideachta sa Ráiteas Ioncam Cuimsitheach agus an Ráiteas ar an Staid Airgeadais.

Níor íoc an Chuideachta aon díbhinní i rith na bliana airgeadais lena scairshealbhóir aonair, an tAire Airgeadais, agus níl sé i gceist aici aon díbhinní a íoc le haghaidh na bliana airgeadais seo.

Teagmhais tar éis na tréimhse tuairiscithe

Feic Nóta 27 de na ráiteas airgeadais.

Iniúcháir

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste iniúcháir na Cuideachta de bhua alt 19 d'Acht CBSÉ 2014.

Ghlac gach duine de na Stiúrthóirí na céimeanna go léir ba chóir dó nó di a bheith glactha aige/aici mar Stiúrthóir d'fhonn é/í féin a chur ar an eolas faoi aon fhaisnéis iniúchta ábhartha agus d'fhonn a chinntiú go bhfuil an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste ar an eolas maidir leis an bhfaisnéis sin.

Faofa agus údaraithe lena eisiúint ag an mBord Stiúrthóirí agus sínithe thar a cheann:

Nicholas Ashmore

An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

Barbara Cotter

An Cathaoirleach
Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

11 Aibreán 2019

Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Raon Freagrachta

Thar ceann CBSÉ, aithním freagracht an Bhoird as cinnte a dhéanamh go ndéantar córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh a chothabháil agus a fheidhmiú. Cuirtear i gcuntas leis an bhfreagracht sin riachtanais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh ceaptha le riosca a bhainistiú go leibhéal infhulaingthe seachas é a fhoircheannadh. Mar sin de, ní féidir leis an gcóras ach ráthaíocht réasúnta, seachas ráthaíocht absalóideach, a thabhairt go gcosnaítear acmhainní, go ndéantar idirbhearta a údarú agus a thaifeadadh i gceart, agus go ndéantar botúin nó neamhréireachtaí ábhartha a chosc nó a bhrath go tráthúil.

Bhí an córas rialaithe inmheánaigh, atá ag teacht leis an treoir eisithe ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm ag CBSÉ don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2017 agus go dtí dáta faofa na ráiteas airgeadais.

Acmhainneacht chun Riosca a Láimhseáil

Tá Coiste Iniúchóireachta agus Riosca ("CIR") ag CBSÉ ar a bhfuil comhaltaí neamhfheidhmeannach den Bhoird le táithí airgeadais agus iniúchóireachta, agus feidhmíonn duine amháin acu sin mar Chathaoirleach. Tháinig an CIR le chéile cúig huaire le linn 2018, tríd an tréimhse sin bhí triúr comhalta ar an CIR. Ag dáta na ráitis airgeadais seo tá folúntas amháin ar an CIR.

Déanann an CIR maoirseacht ar ghníomhaíochtaí iniúchóireachta inmheánaí CBSÉ, atá bunaithe ar chlár oibre comhaontaithe leis an CIR agus a chuirtear i gcrích ag feidhm iniúchóireachta inmheánaí Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta ("GBCN").

Cuireann GBCN airgeadas, acmhainní daonna, agus seirbhísí dlí, iniúchóireachta inmheánaí, riosca agus comhlíonta ar leith ar fáil do CBSÉ, dá bhforáiltear faoi alt 10 d'Acht CBSÉ 2014, agus de réir mar atá comhaontaithe sa Chomhaontú Seirbhíse idir GBCN agus CBSÉ. Mar sin, bíonn CBSÉ ag brath go suntasach ar na rialuithe a fheidhmíonn GBCN. Tá córas rialaithe inmheánaigh cuimsitheach forbartha ag GBCN agus déantar aon seirbhísí comhroinnte a chuirtear ar fáil do CBSÉ faoin Comhaontú Seirbhíse a chur ar fáil laistigh de chóras rialaithe inmheánach GBCN. Tá ráthaíocht faighte ag CBSÉ ó GBCN go bhfuil athbhreithniú déanta aige ar a chóras rialaithe inmheánaigh i leith sheirbhísí arna gcur ar fáil do CBSÉ.

Creat Riosca agus Rialaithe

Tá córas bainistithe riosca curtha i bhfeidhm ag CBSÉ lena n-aithnítear na príomhrioscaí agus na gníomhaíochtaí bainistithe atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt orthu agus, a mhéid is féidir, na rioscaí sin a mhaolú, agus cuirtear tuairisc ar fáil maidir leis an méid sin.

Tá Clár Rioscaí in áit, a aithníonn príomhrioscaí don CBSÉ agus aithnítear, meastar agus déantar iad a ghrádú de réir a thábhacht. Ar bhonn na rioscaí a aithnítear, cuirtear rialuithe i bhfeidhm lena mbainistiú agus lena maolú. Déanann an CIR athbhreithniú ar an gClár Rioscaí go ráithiúil agus déanann Bord na Stiúrthóirí é a athbhreithniú gach bliain ar a laghad. Úsáidtear toradh na measúnachtaí seo chun bainistíocht na rioscanna seo ag léibhéal inghlactha a phleanáil agus acmhainní a leithdháileadh dóibh. Éilítear ar an bhfoireann bainistíochta fianaise a thabhairt ar bhonn ráithiúil go bhfuil na rialuithe atá taifeadta sa Chlár Rioscaí i bhfeidhm agus éifeachtach, chomh fada agus is eol dóibh.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach (ar lean)

Déanann an Chlár Rioscaí (i) na rialuithe agus gníomhartha atá ag teastáil le na rioscaí a mhaolú a shonrú agus (ii) leagan sé freagracht oibríocht na rialuithe le ball forine áirithe. Dearbhaím go bhfuil na gnéithe seo a leanas mar chuid den timpeallacht rialaithe:

- Nósanna imeachta doiciméadaithe le haghaidh próisis thábhachtacha ghnó;
- Córais lena gcinntítear go gcoinnítear na córais faisnéise agus cumarsáide teicneolaíochta slán;
- Athbhreithniú agus measúnú rialta ar shócmhainní airgeadais;
- Córas comhtháite buiséadaithe lena n-áirítear buiséad bliantúil a ndéanann Bord na Stiúrthóirí a athbhreithniú agus a fhaomhadh;
- Athbhreithniú rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla airgeadais ina gcuirtear síos go mion ar fheidhmíocht airgeadais i gcomparáid leis na réamhaisnéisí;
- Disciplíní foirmeálta bainistithe tionscadal;
- Cloí le Tuairisciú a dhéanamh ar 'Éagóiritheoireacht' agus le Polasaí na Nochtuithe Cosanta agus an Polasaí Frithchaolaíoch.

Faireachán agus Athbhreithniú Leanúnacha

Cuireadh nósanna imeachta foirmiúla ar bun chun faireachán a dhéanamh ar phróisis rialaithe. Cuirtear aon easnaimh in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomh ceartaitheach a ghlacadh ina leith agus don lucht bainistíochta agus don Bhord, más ábhartha, go tráthúil. Deimhnímid go bhfuil na córais faireacháin leanúnaigh a leanas ar bun:

- Rinneadh na príomhrioscaí agus na rialuithe lena mbaineann a aithint agus cuireadh próisis ar bun chun faireachán a dhéanamh ar oibriú na rialuithe sin agus aon easnaimh arna n-aithint a thuairisciú;
- Cuireadh socruithe tuairiscithe ar bun ar gach leibhéal ina ndearnadh freagracht as bainistiú airgeadais a shannadh; agus
- Déanann an lucht bainistíochta sinsearach athbhreithnithe rialta ar fheidhmíocht thréimhsiúil/bhlíantúil agus soláthraítear tuarascálacha airgeadais ina léirítear feidhmíocht i gcoinne buiséad/réamhaisnéisí.

Soláthar

De bhun shamhail ghnó CBSÉ, tugann GBCN tacaíocht do CBSÉ maidir le cúrsaí soláthair. Cloíonn CBSÉ le Beartas Soláthair GBCN (atá foilsithe ar a láithreán gréasáin) agus lena nósanna imeachta gaolmhara, atá comhsheasmhach leis na treoirlínte reatha ón Oifig um Sholáthar Rialtais (OSR).

I gcúinsí áirithe meastar go bhfuil sé iomchuí eisceachtaí atá údaraithe go cuí ón mBeartas agus na Nósanna Imeachta a cheadú (i.e. gan próiseas tairisceana iomaíoch a reáchtáil) i ndáil le seirbhísí, soláthairtí nó oibreacha lena mbaineann luach atá faoi bhun thairseacha AE mar shampla, ar chúiseanna rúndachta, coinbhleachtaí leasa, práinne, chun cearta maoine intleachtúla a chosaint, aon fhoinsé soláthair, srl. Déanann Príomhoifigeach Feidhmiúcháin CBSÉ na heisceachtaí sin a fhaomhadh, agus ní hionann iad agus soláthar neamhchomhlíontach.

Le linn na bliana 2018, d'fhaomh Príomhoifigeach Feidhmiúcháin CBSÉ eisceacht dar luach €0.193m (gan CBL san áireamh) (i.e. faoi bhun thairseach AE le haghaidh conarthaí seirbhíse) tar éis gur cinneadh go mbeadh tionchar ag na teorainneacha ama arbh infheidhme, a sonraíodh sa nós imeachta maidir le soláthar den sórt sin, ar tháirge criticiúil a sholáthar. Ba shocrú gearrthéarmach a bhí i gceist agus rinneadh conradh lena mbaineann tréimhse níos faide a dhámhachtain ó shin, tar éis comórtas IOAE a chur i gcrích.

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Dearbhaím go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag CBSÉ chun faireachán a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistithe agus rialaithe riosca. Tá faireachán agus athbhreithniú CBSÉ ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha, an CIR a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus ardbhainistíocht CBSÉ atá freagrach as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe inmheánaigh.

Dearbhaím go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar chóras na rialuithe inmheánacha do 2018.

Saincheisteanna Rialaithe Inmheánaigh

Níor aimsíodh aon laigeachtaí ó thaobh an córas rialú inmheánach in 2018 de ar gá a nochtadh sna ráitis airgeadais.

Barbara Cotter

An Cathaoirleach

Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

11 Aibreán 2019

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais Corparáid BaincÉireachta Straitéiseach na hÉireann

Tuairim maidir leis na ráitis airgeadais

Tá ráitis airgeadais Chorparáid BaincÉireachta Straitéiseach na hÉireann (an chomhlacht) iniúchta agam don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2017 de réir mar a éilítear faoi fhorálacha an Achta um Chorparáid BaincÉireachta Straitéiseach na hÉireann, 2014. Cuimsítear leis na ráitis airgeadais an ráiteas ar ioncam cuimsitheach, an ráiteas maidir leis an staid airgeadais, an ráiteas ar athruithe ar chothromas, an ráiteas ar sreafaí airgeadais agus na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar pholasaithe shuntasacha cuntasáíochta.

Is é mo thuairim go bhfuil na nithe seo fíor faoi na ráitis airgeadais

- tugann siad léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, dliteanas agus ar staid airgeadais an chomhlachta amhail an 31 Nollaig 2017 agus ar a ioncam agus a chaiteachas do 2017;
- ullmhaíodh i gceart iad de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) 102 – *An Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann*; agus
- ullmhaíodh iad i gceart de réir Acht na gCuideachtaí 2014.

Bunús leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (ISAnna) arna bhfógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta (INTOSAI). Tá mo chuid freagrachtaí faoi na caighdeáin sin tuairiscithe san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Tá mé neamhspleách ón gcomhlacht agus tá mo chuid freagrachtaí eitiiciúla comhlíonta agam i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúcháireachta atá faighte agam leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi.

Conclúidí a bhaineann le gnóthas leantach

Mar atá tuairiscithe san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo, tugaim tátail maidir leis an méid seo a leanas

- oiriúnacht na húsáide a bhaineann na stiúrthóirí as an mbonn cuntasáíochta gnóthais leantaigh; agus
- cibé acu an bhfuil éiginnteacht ábhartha ann a bhaineann le himeachtaí nó le coinníollacha a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar chumas an chomhlachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach.

Níl aon ní le tuairisciú agam ina leith sin.

Ábhair ar a gcaithim tuairisciú faoi Acht na gCuideachtaí 2014

Bunaithe ar an obair a rinneadh le linn na hiniúcháireachta, agus ar an obair sin amháin, tuairiscím go bhfuil an méid seo a leanas amhlaidh, i mo thuairim

- tá an t-eolas atá tugtha i dtuarascáil na stiúrthóirí ag teacht leis na ráitis airgeadais; agus
- tá tuarascáil na stiúrthóirí ullmhaithe i gcomhréir le hAcht na gCuideachtaí 2014.

Tá an t-eolas agus na mínithe go léir faighte agam a mheasaim is gá chun críocha na hiniúcháireachta.

I mo thuairim, ba leor taifid chuntasáíochta an chomhlachta le go bhféadfaí iniúchadh éasca agus ceart a dhéanamh ar na ráitis airgeadais. Tá na ráitis airgeadais ar aon dul leis na taifid chuntasáíochta.

Éilíonn Acht na gCuideachtaí 2014 orm freisin tuairisc a chur ar fáil más rud é, i mo thuairim, nach bhfuil luach saothair na stiúrthóirí agus idirbhearta a éilítear le halt 305 go halt 312 den Acht nocht. Níl aon ní le tuairisciú agam ina leith sin.

Tuairisc ar eolas seachas na ráiteas airgeadais, agus ar nithe eile

Tá eolas eile faoi leith curtha i láthair ag na stiúrthóirí leis na ráitis airgeadais. Cuimsíonn sé an tuarascáil bhliantúil lena n-áirítear an ráiteas maidir le rialachas, tuarascáil na stiúrthóirí agus an ráiteas maidir le rialú inmheánach. Tá cur síos san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar mo chuid freagrachtaí maidir le tuairisc a thabhairt ar an eolas sin, agus ar nithe eile faoi leith ar a dtuairiscím trí eisceacht.

Níl aon ní le tuairisciú agam ina leith sin.

Seamus McCarthy

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste

30 Aibreán 2019

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil

Freagrachtaí na Stiúrthóirí

Leagann an ráiteas maidir le rialachas agus tuarascáil na stiúrthóirí amach freagrachtaí na stiúrthóirí as an méid seo a leanas

- ullmhú na ráiteas airgeadais san fhoirm a fhorordaítear faoi Acht na gCuideachtaí 2014
- cinntiú go dtugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais i gcomhréir le FRS102
- rialtacht idirbhearta a chinntiú
- oiriúnacht na húsáide a bhaineann na stiúrthóirí as an mbonn cuntasáíochta gnóthais leantaigh a mheas, agus
- cibé rialú inmheánach a mheasann siad is gá le go bhféadfar ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíríteas ábhartha, cibé acu mar gheall ar chalaos nó ar bhotún.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 19 den Acht um Chorporáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann, 2014 iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais an chomhlachta agus tuarascáil orthu a thabhairt do Thithe an Oireachtais.

Is é cuspóir m'iniúchta dearbhú réasúnta a fháil an bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíríteas ábhartha mar gheall ar chalaos nó ar bhotún. Is ionann dearbhú réasúnta agus leibhéal ard dearbhaithe, ach ní ionann é agus ráthaíocht go n-aimseoidh iniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na ISAnna míráiteas ábhartha i gcónaí. Féadfaidh míráitis eascairt as calaois nó botún agus meastar iad a bheith ábhartha más féidir a bheith ag súil go réasúnta go n-imreodh siad tionchar, go haonair nó go comhiomlán, ar chinntí eacnamaíochta a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na ISAnna, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Agus é sin á dhéanamh agam,

- déanaim rioscaí maidir le míráitis ábhartha sna ráitis airgeadais, cibé acu mar gheall ar chalaos nó ar bhotún, a shainnithint agus a mheas; déanaim nósanna imeachta iniúcháireachta a dhearadh agus a chur i bhfeidhm a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúcháireachta atá leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi. Tá an riosca nach n-aimseofar míráiteas ábhartha mar thoradh ar chalaos níos airde ná an riosca maidir le ceann a eascaíonn as botún, mar go bhféadfadh sé go mbeadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon ghnó, mífhaisnéis, nó gabháil treise ar an rialú inmheánach i gceist leis.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúcháireachta a dhearadh atá oiriúnach sna cúinsí, ach nach bhfuil oiriúnach chun tuairim a chur in iúl maidir le héifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar oiriúnacht na bpolasaithe cuntasáíochta a úsáideadh agus réasúntacht na meastachán cuntasáíochta agus an nochtadh gaolmhar.
- Tagaim ar thátail maidir le hoiriúnacht na húsáide a bhaintear as an mbonn cuntasáíochta gnóthais leantaigh agus, bunaithe ar an fhianaise iniúcháireachta a fhaightear, maidir le cibé acu an bhfuil éiginnteacht ábhartha ann a bhaineann le himeachtaí nó cúinsí a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar chumas an chomhlachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má thagaim ar an tátal go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, éilítear orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar an nochtadh bainteach sna ráitis airgeadais nó, mura leor an nochtadh sin, mo thuairim a mhodhnú. Tá mo thátail bunaithe ar an bhfianaise iniúcháireachta a fuarthas suas go dáta mo thuarascála. D'fhéadfadh imeachtaí nó coinníollacha amach anseo, áfach, bheith ina gcúis leis an gcomhlacht scor de bheith ina ghnóthas leantach.

- Déanaim measúnú ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus cibé acu an léiríonn na ráitis airgeadais na hidirbhearta agus imeachtaí bunúsacha ar bhealach lena mbaintear cur i láthair cóir amach.

Cuirim in iúl dóibh siúd atá freagrach as rialachas, i measc nithe eile, raon feidhme beartaithe agus uainiú an iniúchta agus tátail shuntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh a aimsím le linn m'iniúchta i dtaca le rialachas inmheánach.

Eolas nach mbaineann leis na ráitis airgeadais

Ní chumhdaítear le mo thuairim faoi na ráitis airgeadais an t-eolas eile a chuirtear i láthair leis na ráitis sin, agus ní thugaim aon chineál tátail maidir le dearbhú ina leith.

I dtaca le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, éilítear orm faoi na ISAnna an t-eolas eile a léamh a cuireadh i láthair agus, le linn dom é sin a dhéanamh, breathnú an bhfuil an t-eolas eile neamh-chomhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuarthas le linn an iniúchta, nó an cosúil ar shlí eile go bhfuil míráiteas ábhartha déanta ina leith. Más rud é go mbainim an tátal, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go bhfuil míráiteas ábhartha ann i dtaca leis an eolas eile sin, éilítear orm é sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar nithe eile

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na léirbhreithnithe speisialta a bhaineann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus lena bhfeidhmiú. Tuairiscím má tá nithe ábhartha ann a bhaineann leis an mbealach ina bhfuil gnó poiblí déanta.

Féachaim le fianaise a fháil ar rialtacht idirbhearta airgeadais le linn an iniúchta. Tuairiscím aon chás ábhartha nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na críocha dá raibh siad ceaptha nó nár chloí idirbhearta leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Ráiteas Ioncam Cuimsitheach

Don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2018

	Nóta	2018 €000	2017 €000
Ioncam úis	5	5,793	5,928
Speansas úis	6	(456)	(523)
Glanioncam úis		5,337	5,405
Ioncam eile	7	4,603	2,092
Speansais oibriúcháin	8	(9,902)	(7,002)
Brabús oibriúcháin		38	495
Brabús don bhliain airgeadais		38	495
Ioncam cuimsitheach eile		-	-
Iomlán an brabúis chuimsithigh don bhliain airgeadais		38	495

Tá na nótaí tionlacain mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais.

Faofa agus údaraithe lena eisiúint ag an mBord Stiúirthóirí agus sínithe thar a cheann:

Nicholas Ashmore

An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

Barbara Cotter

An Cathaoirleach
Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

11 Aibreán 2019

Ráiteas maidir leis an Staid Airgeadais amhail an 31 Nollag 2018

	Nóta	2018 €000	2017 €000
Sócmhainní neamhreatha			
Sócmhainní doláimhsithe	11	894	902
Socmhainní airgeadais – lasachtaí agus infháltais	12	509,350	605,000
		510,244	605,902
Sócmhainní reatha			
Socmhainní airgeadais – lasachtaí agus infháltais	12	117,904	81,438
Infáltais eile	16	217	121
Airgead agus coibhéisí airgid	13	39,678	74,736
		157,799	156,295
Creidiúnaithe (suimeanna atá dlite de bhliain amháin)			
Maoiniú agus iasachtaí		76,667	11,637
Dliteanais eile	18	52,854	46,981
		129,521	58,618
Glan-socmhainní reatha			
		28,278	97,677
Iomlán na Sócmhainní líude dliteanais reatha			
		538,522	703,579
Creidiúnaithe (suimeanna atá dlite de bhliain amháin)			
Maoiniú agus iasachtaí	17	508,333	673,461
Soláthar do dhliteanais	19	33	-
Glan-socmhainní			
		30,156	30,118
Caipiteal agus cúlchistí			
Scairchaipiteal glaoite léirithe mar chothromais	22	35,000	35,000
Cailteanais choinnithe		(4,844)	(4,882)
Iomlán an chothromais			
		30,156	30,118

Tá na nótaí tionlacain mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais.

Faofa agus údaraithe lena eisiúint ag an mBord Stiúrthóirí agus sínithe thar a cheann:

Nicholas Ashmore
An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

Barbara Cotter
An Cathaoirleach
Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

Ráiteas maidir le hAthruithe ar Chothromas

Don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2018

	Scair- chaipiteal €000	Cailteanais choinnithe €000	Iomlán cothromas €000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2017	10,000	(5,377)	4,623
Eisiúint scairchaipitil	25,000	-	25,000
Brabús don bhliain airgeadais	-	495	495
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2017	35,000	(4,882)	30,118
Brabús don bhliain airgeadais	-	38	38
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2018	35,000	(4,844)	30,156

Faofa agus údaraithe lena eisiúint ag an mBord Stiúrtóirí agus sínithe thar a cheann:

Nicholas Ashmore

An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

11 Aibreán 2019

Barbara Cotter

An Cathaoirleach
Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

Ráiteas ar Sreafaí Airgid

Don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2018

	Nóta	2018 €000	2017 €000
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin			
lasachtaí ar aghaidh a eisíodh		(56,000)	(145,000)
Aisíocaíochtaí príomhshuim iasachtaí ar aghaidh faighte		115,000	115,000
Fáltais úis		5,581	5,532
Íocaíochtaí úis		(532)	(481)
Aisíocaíocht táillí ag iasachtóirí ar aghaidh		-	47
Costais riaracháin aisghabhtha		397	565
Ioncaim eile faighte		438	382
Díolaíochtaí fóirdheontas an Scéime Talmhaíochta	8	(2,262)	(970)
Speansais oibriúcháin íoctha		(6,129)	(5,636)
Glanairgead ó/(úsáidthe i) ghníomhaíochtaí feidhmithe		56,493	(30,561)
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Ceannachán sócmhainní doláimhsithe	11, 25.2	(551)	(333)
Glanairgead (úsáidthe i)/ó ghníomhaíochtaí infheistíochta		(551)	(333)
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoinithe			
lasachtaí maoinithe a fuarthas		50,000	50,000
lasachtaí maoinithe aisíoctha		(150,000)	-
lasachtaí maoinithe a fuarthas ón Aire Gnó, Fiontar agus Nualaíocht	18	9,000	14,000
Maoiniú ón Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara		-	20,086
Glanairgead (úsáidthe i)/ó ghníomhaíochtaí maoiniúcháin		(91,000)	84,086
(Laghduithe)/glanméadúin airgead agus coibhéisí airgid		(35,058)	53,192
Airgead agus coibhéisí airgid ag 1 Eanáir		74,736	21,544
Airgead agus coibhéisí airgid ag 31 Nollaig		39,678	74,736

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

31 Nollaig 2018

1. Aonán tuairiscithe

Cuideachta is ea CBSÉ atá cónaitheach in Éirinn. Bunaíodh an Chuideachta de bhun Acht um Chorporáid Baincúireachta Straitéiseach na hÉireann 2014 an 12 Meán Fómhair 2014. Baineann an Chuideachta leas as foinsí maoinithe náisiúnta agus idirnáisiúnta ar mhaithe le maoiniú ar chostas íseal a sholáthar do ghnóanna trína cuid iasachtóirí ar aghaidh, agus rochtain ar mhaoiniú d'iasachtaithe in Éirinn a fheabhsú.

Cuideachta gníomhaíochta ainmnithe phríobháideach aon chomhalta atá sa Chuideachta teoranta ag scaireanna corpraithe faoi Acht na gCuideachtaí, 2014 (Uimh. Chláraithe 549539). Is leis an Aire Airgeadais amháin scairchaipiteal eisithe CBSÉ. Tá oifig chláraithe na Cuideachta i bhFoigrneamh an Stáitchiste, Sráid na Canálach Móire, Baile Átha Cliath 2, Éire, D02 XN96.

2. Ráiteas comhlíonta

Ullmhaíodh ráitis airgeadais na Cuideachta don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2018 de réir FRS 102 (Meán Fómhair 2015), an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn, tar éis cinne a dhéanamh rialacha aitheantas agus tomhas CIC 39 Ionstraimí Airgeadais: Aitheantas agus Tomhas agus de réir Acht na gCuideachtaí, 2014.

3. Meastacháin agus breithiúnais chuntasaíochta criticiúla

Éilíonn ullmhú na ráiteas airgeadais i gcomhréir le FRS 102 go n-úsáidtear meastacháin agus toimhdí a théann i bhfeidhm ar mhéideanna tuairiscithe na sócmhainní agus na ndliteanas. Measúnaítear meastacháin agus breithiúnais go leanúnach agus tá siad bunaithe ar roinnt tosca eile, lena n-áirítear ionchais maidir le teagmhais amach anseo a chreidtear a bheith réasúnach sna himthosca.

Creideann an lucht bainistíochta go bhfuil na toimhdí bunúsacha a úsáidtear cuí agus go léirítear go cothrom an staid airgeadais agus na torthaí airgeadais i ráitis airgeadais na Cuideachta. Cuirtear síos ar réimsí lena mbaineann leibhéal níos airde breithiúnais nó castachta, nó ar réimsí ina bhfuil toimhdí agus meastacháin tábhachtach do na ráitis airgeadais thíos:

3.1 Na príomhfhoinsí is cúis le héiginnteacht sna meastacháin

Is iad seo a leanas na príomhfhoinsí a bhaineann leis an todhchaí, agus príomhfhoinsí éiginnteachta eile sna meastacháin ag deireadh na tréimhse tuairiscithe a bhféadfadh baol mór a bheith ag baint leo ó thaobh suimeanna glanluacha na sócmhainní agus na ndliteanas sa chéad bhliain airgeadais eile a choigeartú go hábhartha.

3.1.1 Measúnú ar bhearnú iasachta

I gcomhréir le ceanglais CIC 39 mar a cheadaíonn FRS 102, déanann an Comhlacht athbhreithniú ar a phunann iasachtaí le tásca ar lagú a aimsiú ag dáta an ráitis ar an stádas airgeadais. Agus cinneadh á dhéanamh ag CBSÉ ar cheart cailteanas lagaithe a thairgeadh sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach ar an dáta tuairiscithe, úsáideann sé foinsí inmheánacha agus seachtracha eolais lena mheas cibé acu an bhfuil aon tásca ann go bhféadfadh sócmhainn a bheith lagaithe (i gcomhréir le CIC 39.59). D'fhéadfadh an méid seo a leanas a bheith san áireamh leis na tásca:

3.1.1 Measúnú ar bhearnú iasachta (ar lean)

- deacrachtaí suntasacha airgeadais an iasachtaí;
- sárú conartha, ar nós mainneachtain in íocaíochtaí úis nó bunairgid;
- bronnadh lamháltais ar an iasachtaí ar chúiseanna eacnamaíocha nó dlí a bhaineann le deacrachtaí airgeadais an iasachtaí nach mbreithneofaí seachas sin;
- i gcás inar dócha go dtitfidh an t-iasachtaí i bhféinmheacht nó go dtabharfaidh sé faoi atheagrú airgeadais eile.

Má tá aon fhianaise oibiachtúil ar lagú ann déanann CBSÉ ríomh mionsonraithe lagaithe ar gach iasacht go haonair chun cinneadh a dhéanamh ar cheart cailiteanas lagaithe a aithint. Déantar méid an chailliteanais lagaithe a thomhas mar an difríocht idir suim ghlanluacha na hiasachta agus luach reatha na sreafaí airgid measta lascainithe ag bunráta éifeachtach úis na hiasachta i gcomhréir le CIC 39. Déanann lucht bainistíochta CBSÉ, lena n-áirítear an Ceann Riosca agus an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin ("POF"), athbhreithniú agus faomhadh ar an measúnú. Féach Nóta 12 le haghaidh suim ghlanluacha na hiasachtaí.

3.1.2 Measúnú ar ráthaíocht airgeadais

Breithníonn CBSÉ gach dáta tuairiscithe, i leith na ráthaíochtaí airgeadais atá eisithe aige, an dócha go ndéanfar íocaíochtaí faoi gach ráthaíocht le go n-aithneofar dliteanas airgeadais i gcomhréir le CIC 37. Chun dóchúlacht íocaíochta faoi chonradh ráthaíochta a mheas, déanann an comhlacht athbhreithniú ar aon sonraí ábhartha chun méid na n-iasachtaí atá i mbaol mainneachtana agus i mbaol bheith faoi réir éilimh ó iasachtóir ar aghaidh a mheas. Aithnítear dliteanas airgeadais d'aon éilimh dhóchúla, is féidir a thomhas go hiontaoifa, i dtairfid chuntasaíochta CBSÉ. Má aithnítear dliteanas airgeadais, agus má tá méid an dliteanas airgeadais níos mó ná an tsuim ghlanluacha, is gá coigeartú a dhéanamh leis an dliteanas airgeadais a léiriú agus an difríocht a aithint sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach.

I gcás nach bhfuil gá le dliteanas airgeadais, nochtar dliteanas teagmhasach sa ráiteas airgeadais don méid iomlán atá iníochta faoi chonarthaí ráthaíochta airgeadais CBSÉ. Féach Nótaí 23 agus 24 le haghaidh suim ghlanluacha na dliteanais airgeadais.

3.1.3 Saolré úsáideach acmhainn dholáimhsithe

Déantar an muirear i leith amúchadh tréimhsiúil a dhíorthú tar éis luacháil a chinneadh ar shaolré ionchais sócmhainne agus an luach iarmharach measta ag deireadh a shaoil. Dá ndéanfaí saolré ionchais sócmhainne nó a luach iarmharach a athrú, thioctadh athrú ar an muirear amuchta.

Cinneann an lucht bainistíochta saolré ionchais sócmhainní an Chomhlachta agus déanann siad iad a athbhreithniú ar a laghad uair sa bhliain maidir le hoiriúnacht. Tá na saoil bunaithe ar thaithí stairiúil ar shócmhainní cosúla chomh maith le hionchasú imeachtaí sa todhchaí, a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar a saol.

3.2 Breithiúnais chuntasaíochta shuntasacha nuair atá beartais chuntasaíochta á gcur i bhfeidhm

Ós rud é go mbaineann breithiúnas an lucht bainistíochta le meastachán a dhéanamh ar dhóchúlacht na dteagmhas amach anseo, d'fhéadfadh torthaí iarbhrí bheith difriúil ó na meastacháin sin, rud a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar mhéideanna tuairiscithe na sócmhainní agus na ndliteanas amach anseo. Seachas na meastacháin (feic Nóta 3.1 thuas), níor iarradh ar an gCuideachta aon bhreithiúnais shuntasacha bhreise a dhéanamh nuair a bhí a cuid beartais chuntasaíochta á gcur i bhfeidhm aici.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

4. Beartais shuntasacha chuntasaíochta

4.1 Bonn ullmhúcháin

Ullmhaítear na ráitis airgeadais ar bhonn an ghnóthais leantaigh agus tá Bord Stiúrthóirí na Cuideachta (“an Bord”) sásta go leanfaidh an Chuideachta mar ghnóthas leantach go ceann i bhfad.

Ina thuairim ar cé acu an bhfuil cuntasaíocht ar bhonn an ghnóthais leantaigh cuí nó nach bhfuil, thug an Bord aird ar fheidhmeanna CBSÉ mar a leagtar amach in Acht CBSÉ 2014 agus i mBunreacht CBSÉ, agus creideann sé go bhfuil sé réasúnta a cheapadh, mar gheall ar chuspóir na reachtaíochta, go ndéanfaidh an Stát bearta cuí chun a chinntiú go mbeidh an Chuideachta in ann a sainordú a chomhlíonadh.

Is iad feidhmeanna na Cuideachta, i measc nithe eile, creidmheas breise a chur ar fáil agus soláthar creidmheasa bhreise a chur chun cinn ar bhealach stuama chuig fiontair nó daoine eile sa Stát, GBManna go háirithe, agus chun airgeadas a chur ar fáil do thionscadail a chuireann forbairt gheilleagrach an Stáit chun cinn. Tá gníomhaíochtaí na Cuideachta faoi réir tosa riosca, lena n-áirítear riosca creidmheasa, riosca leachtachta, riosca comhchruinnithe agus riosca caipitil. Rinne an Bord athbhreithniú ar na tosa riosca seo agus ar gach eolas ábhartha chun measúnú a dhéanamh ar chumas na Cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Déanann an Bord agus an Coiste Iniúchta agus Riosca araon athbhreithniú ar phríomhghnéithe de gníomhaíochtaí na Gníomhaireachta ar bhonn leanúnach agus déanann siad athbhreithniú, nuair is cuí, ar na toimhdí criticiúla a mbuntacaíonn lena straitéisí fadtéarmacha.

Cuirtear na ráitis airgeadais i láthair in euro (€), airgeadra feidhmiúil agus cuir i láthair na Cuideachta. Luaitear na figiúirí a léirítear sna ráitis airgeadais ina mílte €, mura sonraítear a mhalairt. Seasann '000' do mhílte agus seasann 'm' do mhilíúin áit a úsáidtear iad. Mar a cheadaítear le mír 4 i Sceideal 3 d'Acht na gCuideachtaí, 2014, chuir na Stiúrthóirí na socruithe agus na ceannteidil agus na fo-cheannteidil a éilítear ar shlí eile le Formáid 1 Cuntas Brabúis agus Cailleanais agus Formáid 1 Ráiteas an Clár Comhardaithe in oiriúint toisc go n-éilíonn gnó speisialta na Cuideachta go ndéanfaí a leithéid d'oiriúnú.

4.2 Bonn tomhais

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil.

4.3 Ioncam agus speansais úis

Aithnítear ioncam agus speansais úis maidir leis na hionstraimí airgeadais go léir sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach ag baint úsáide as an modh Ráta Éifeachtach Uis (“RÉÚ”).

Is ionann modh RÉÚ agus modh le costas amúchta sócmhainn airgeadais nó dliteanas airgeadais a ríomh agus an t-ioncam úis nó an speansas úis a dháileadh thar na tréimhse ábhartha airgeadais. Is ionann RÉÚ agus an ráta lena ndéantar íocaíochtaí nó fáltais airgid thirim a lascainiú go beacht thar shaolré ionchais na hionstraime airgeadais go suim ghlanluacha ghlan na sócmhainne airgeadais nó an dliteanas airgeadais. Agus an RÉÚ á ríomh ag an gComhlacht, déanann sé sreafaí airgid a réamh-mheas, ag cur téarmaí conarthacha uile na hionstraime airgeadais san áireamh.

Uair amháin atá sócmhainn airgeadais scríofa anuas mar thoradh ar chaillteanas lagaithe, aithnítear ioncam úis ag baint úsáide as an bunráta úis a úsáideadh le sreafaí airgid na todhchaí a lascainiú chun an caillteanas lagaithe a thomhas.

Déantar ioncam úis a fhaightear ó iasachtaí tugtha d'iasachtóirí ar aghaidh a chur i gcuntas mar chuid de gníomhaíochtaí oibríochtúla sa Ráiteas ar Shreafaí Airgid mar gur croí-fheidhm de chuid an Chomhlachta é iasachtú ar aghaidh.

Déantar tuairisc ar ioncam úis a fhaightear ó iasachtaí eisithe ag an Comhlacht laistigh de na gníomhaíochtaí oibríochtúla sa Ráiteas ar Shreafaí Airgid agus rangáitear mar úis ioncaim eile é i Nóta 5.

Cuirtear speansais úis a íoctar ar iasachtaí ó chisteoirí i láthair mar chuid de na gníomhaíochtaí oibríochtúla sa Ráiteas ar Shreafaí Airgid. Déantar speansais úis a íoctar ar éarlais airgid thirim agus táirgí bainistithe airgid a chur i láthair mar chuid de na gníomhaíochtaí oibríochtúla agus rangáitear iad mar speansais eile úis i Nóta 6.

4.4 Ioncam eile

Déanann CBSÉ costais a aisghabháil ón Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus ón Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara, mar oibreoir CGS (Nóta 14.7), Scéim Iasachta Brexit (Nóta 14.6) agus na Scéime Talmhaíochta (Nóta 14.5), bunaithe ar aisíocaíocht na gcostas a thabhaíonn CBSÉ.

Déantar cistiúchán a sholáthraíonn an tAire Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara agus an tAire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta roimh ré do CBSÉ i gcomhar leis na scéimeanna a scaoileadh don Ráiteas ar Ioncam Cumsitheach de réir mar a thabhaítear costais a bhaineann le na scéimeanna. Aithnítear an méid i gcomhréir le FRS 102 Alt 24 Deontais ón Rialtas.

4.5 Costais inaisíochta le GBCN

De réir alt 10 d'Acht CBSÉ 2014, soláthraíonn GBCN seirbhísí agus córais ghnó agus tacaíochta do CBSÉ mar aon le foireann a shannadh d'fheidhmeanna CBSÉ. Aithnítear costais inaisíochta le GBCN ar bhonn fabhráithe. Aisghabhann GBCN na speansais seo ó CBSÉ de réir costais. Tá tuilleadh eolais ar chostais inaisíochta le GBCN san áireamh i Nóta 8.1.

4.6 Ionstraimí airgeadais

Aithníonn agus tomhaiseann an Chuideachta a sócmhainní airgeadais agus a dlíteanais airgeadais de réir IAS 39 arna cheadú ag FRS 102. Cinneann an Chuideachta aicmiú a cuid ionstraimí airgeadais ag aithint tosaigh.

4.7 Sócmhainní Airgeadais

Iasachtaí agus infháltais

Is ionann iasachtaí agus infháltais agus sócmhainní airgeadais neamhdhíorthacha lena ngabhann íocaíochtaí seasta nó athraithe nach bhfuil luaite i margadh gníomhach. Tráth an aitheantais tosaigh, tomhaistear na hiasachtaí ag luach cóir móide costais incriminteacha idirbhirt dhíreach atá inchurtha go díreach le heisiúint na hiasachta. Tomhaistear ina dhiaidh sin iad de réir costas amúchta trí úsáid a bhaint as Modh an Ghlanráta Úis arna leagan amach i Nóta 4.3.

4.8 Dlíteanais airgeadais

Maoiniú agus iasachtaíochtaí

Is ionann maoiniú agus iasachtaíochtaí agus na hiasachtaí sin arna dtarraingt anuas ag an gCuideachta óna maoinithe d'fhonn tacú lena gníomhaíochtaí iasachtaí ar aghaidh. Aithníonn an Chuideachta na hiasachtaí seo ina Ráiteas maidir leis an Staid Airgeadais ar an dáta ar tarraingíodh anuas an iasacht. Tomhaistear na hiasachtaí seo i dtosach de réir luach cóir móide costais incriminteacha idirbhirt dhíreach atá inchurtha go díreach le heisiúint an dlíteanais airgeadais. Tomhaistear ina dhiaidh sin iad de réir costas amúchta trí úsáid a bhaint as Modh an Ghlanráta Úis arna leagan amach i Nóta 4.3.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

4.9 Dí-aithint sócmhainní agus dliteanais airgeadais

Dí-aithnítear sócmhainní airgeadais nuair a scoireann na cearta conartha chun an sreabhadh airgid a fháil ó na sócmhainní seo de bheith ann nó nuair a aistrítear na sócmhainní agus nuair a aistrítear go mór gach riosca agus luach saothair úinéireacht na sócmhainní freisin. Dí-aithnítear sócmhainní airgeadais nuair a fhuasclaítear iad nó nuair a mhúchtar ar shlí eile iad.

4.10 Bearnú sócmhainní airgeadais

Measann an Chuideachta, ag deireadh gach tréimhse airgeadais, an bhfuil fianaise oibiachtúil go bhfuil sócmhainn airgeadais nó grúpa sócmhainní airgeadais, tomhaiste ag costas amúchta, bearnaithe.

Maidir le hiasachtaí agus nithe infhaighte, tomhaistear an méid caillteanais mar dhifríocht idir suim ghlanluacha na sócmhainne agus luach reatha an tsreafa mheasta airgid amach anseo, lascainithe ag Glanráta Úis bunaidh úis na sócmhainne airgeadais. Aithnítear suim an chaillteanais bhearnaithe sa Ráiteas Ioncam Cuimsitheach.

Déantar measúnú oibiachtúil ar na hiasachtaí do gach iasachtóir ar aghaidh i gcomhair bearnú ag deireadh na tréimhse airgeadais.

Áirítear le fianaise oibiachtúil go bhfuil sócmhainn airgeadais bearnaithe:

- deacracht shuntasach airgeadais an iasachtóra ar aghaidh;
- neamhchomhlíonadh na gcúnant agus na ngealltanais iasachta faoi seach, agus aon téarmaí agus coinníollacha arna gcur i bhfeidhm ag CBSÉ;
- sárúithe conarthacha, cosúil le mainneachtain nó le faillí ar ús nó ar phríomhíocaíochtaí;
- comharthaí go rachaidh an t-iasachtóir ar aghaidh isteach i bhféimheacht nó in atheagrú eile airgeadais.

Aithníonn an CBSÉ ioncam úis tar éis bearnaithe ag úsáid an trí úsáid a bhaint as an ráta úis a úsáideadh chun sreabhadh airgid amach anseo a lascaíniú d'fhonn an caillteanas bearnaithe a thomhas. Más rud é, i dtréimhse airgeadais ina dhiaidh sin, go laghdaíonn an caillteanas bearnaithe agus go bhféadtar an laghdú a bhaint go hoibiachtúil le teagmhas a tharlaíonn tar éis aithint an bhearnaithe, aisiompaítear an caillteanas bearnaithe a bhí aitheanta roimhe sin. Aithnítear luach an aisiompaithé sa Ráiteas Ioncam Cuimsitheach.

Sa chás nach bhfuil aon dóchúlacht bhreise ann go ngnóthófar luach anonn iasachta, nó cuid d'iasacht, díscríobhann CBSÉ an méid nach bhfuil inghnóthaithe in aghaidh an chaillteanais lagaithe bhaintigh (i.e. sa chás seo, níl aon muirear breise sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach). Ní mór díscríobh méideanna iasachta a bheith faofa ag Bord CBSÉ (nó Coiste údaráithe ábhartha). Laghdaíonn aisghabhálacha ina dhiaidh sin de mhéideanna a díscríobhadh méid an lamhátais do bhearnú iasachta sa Ráiteas Ioncam Cuimsitheach.

4.11 Ráthaíochtaí airgeadais

Is ionann conarthaí ráthaíochta airgeadais agus conarthaí a éilíonn ar an gComhlacht íocaíochtaí sonraithe a dhéanamh leis an sealbhóir a chúiteamh as caillteanas a thabhaíonn sé mar go mainníonn féichiúnaí sonraithe íocaíochtaí a dhéanamh nuair atá siad dlite i gcomhréir le téarmaí oibleagáid fiachais. Tá ráthaíochtaí eisithe ag CBSÉ chuig iasachtóirí ar aghaidh i leith na Scéime Talmhaíochta (Nóta 14.5) agus Scéim Iasachta Brexit (Nóta 14.6).

Aithnítear na ráthaíochtaí airgeadais sin ar dtús ag luach cóir ar an dáta a thugtar an ráthaíocht. I ndiaidh an chéad aitheantais, déantar dliteanais an Chomhlachta faoi na ráthaíochtaí sin a thomhas ag uasmhéid na suime a aithníodh ar dtús lúide, nuair is cuí, amúchadh carntha agus an meastachán is fearr den chaiteachas atá de dhíth le haon oibleagáid airgeadais a íoc a eascraíonn mar thoradh ar an ráthaíocht ag deireadh na bliana airgeadais.

Cinntear an meastachán is fearr ar chaiteachas i gcomhréir le CIC 37. Freagraíonn dliteanas ráthaíochta airgeadais don chostas a bhaineann le hoibleagáid a íoc, arb ionann é agus an cailiteanas measta, bunaithe ar na tosca agus an t-eolas ábhartha go léir atá ar fáil ag an gComhlacht ag deireadh na bliana airgeadais. Léirítear dliteanas airgeadais a thagann ó chonradh ráthaíochta airgeadais mar soláthairtí do dhliteanas sa Ráiteas Staid Airgeadais.

Déantar aon méadú nó laghdú ar an dliteanas airgeadais a bhaineann le ráthaíochtaí airgeadais, seachas íoc glaonna ráthaíochta, a aithint sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach. I gcúinsí nuair nach gá dliteanas airgeadais a aithint, nochtar dliteanas teagmhasach sna ráitis airgeadais don méid iomlán iníoctha faoi chonarthaí ráthaíochta airgeadais CBSÉ (Nóta 23).

4.12 Frithráthaíochtaí

I gcás ina bhfuiltear ag dréim leis an gcaiteachas uile atá de dhíth le dliteanas ráthaíochta airgeadais a íoc, nó cuid de, de bhun cúitithe comhaontú frithráthaíochta, aithneofar an cúiteamh nuair atá sé beagnach cinnte go bhfaighfean an cúiteamh sin má íocann an Comhlacht an oibleagáid.

Aithníonn an Comhlacht cúiteamh mar shócmhainn ar leithligh. Déanann an Comhlacht an muirear cailiteanas lagaithe do dhliteanas na ráthaíochta a ghlanluacháil leis an bpunann inghnóthaithe sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach, Más rud é nach n-aithneofar aisghabháil den sórt sin, ansin nochtfar sócmhainn theagmhasach sna ráitis airgeadais don méid iomlán atá inghnóthaithe faoi chonarthaí frithráthaíochta CBSÉ (Nóta 24). Tá CBSÉ tar éis tabhairt faoi frithráthaíochtaí leis an gCiste Eorpach Infheistíochta (CEI) i leith na Scéime Talmhaíochta (Nóta 14.5) agus an Scéim Iasachta Brexit (Nóta 14.6).

4.13 Airgead agus coibhéisí airgid

Is ionann airgead agus coibhéisí airgid agus infheistíochtaí gearrthéarmacha atá an-leachtach agus so-aistrithe go méideanna aitheanta airgid agus atá faoi réir riosca neamhshuntasach a bhaineann le hathruithe ar luach.

Iompraítear airgead agus coibhéisí airgid ag costas amúchta sa Ráiteas maidir leis an Staid Airgeadais.

Léirítear sa Ráiteas ar Shreabhadh Airgid na hathruithe ar airgead agus ar choibhéisí airgid a d'eascair as gníomhaíochtaí oibriúcháin, ó ghníomhaíochtaí infheistíochta agus ó ghníomhaíochtaí maoinithe le linn na bliana airgeadais. Tuairiscítear an sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin tríd an modh díreach, ina nochtar cineálacha móra fáltais chomhlána airgid agus íocaíochtaí comhlána, a úsáid.

4.14 Sócmhainní doláimhsithe

Tá sócmhainní doláimhsithe comhdhéanta de bhogearraí a fuair an Chuideachta. Tomhaistear iad ag costas lúide amúchadh carntha agus aon chailiteanas bhearnaithe charntha. Ní chaipitlítear caiteachas ina dhiaidh sin ar shócmhainní bogearraí ach nuair a mhéadaíonn sé tairbhí geilleagair amach anseo atá corpraithe sa tsócmhainn ar leith lena mbaineann siad. Déantar cur síos ar gach caiteachas eile de réir mar a thabhaítear é.

Amúchtar bogearraí sa Ráiteas loncaim ar bhunús na líne dhírigh thar a saolré úsáideach mheasta, ón dáta ar a bhfuil siad ar fáil le húsáid. Is ionann saolré úsáideach mheasta bhogearraí reatha CBSÉ agus cúig bliana.

Déantar modhanna amúchta, saolréanna úsáideacha agus luachanna iarmharacha a athbhreithniú ag gach dáta tuairiscithe agus coigeartaítear iad nuair is gá. Glacann CBSÉ leis gurb ionann luach iarmharach a shócmhainní doláimhsithe agus náid ach amháin má tá an méid seo a leanas i gceist:

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

- Gealltanais ó thríú páirtí an tsócmhainn a cheannach ag deireadh a saolré ionchais; nó
- Tá margadh gníomhach ann don tsócmhainn agus:
 - Is féidir luach iarmharach a chinneadh trí thagairt don margadh sin; agus
 - Is dócha go mbeidh an margadh sin go fóill ann ag deireadh shaolré ionchais na sócmhainne.

Ag gach dáta tuairiscithe, déanann an Chuideachta athbhreithniú ar shuim ghlanluacha a bogearraí chun a chinneadh cé acu atá nó nach bhfuil aon léiriú ar bhearnú ann. Má bhíonn aon táscaire den chineál sin ann, beidh na sócmhainní sin faoi réir athbhreithniú bearnaithe.

Is é atá san athbhreithniú bearnaithe comparáid idir suim ghlanluacha na sócmhainne agus a suim in-aisghabhála. Cinntear an tsuim in-aisghabhála agus an ceann is airde de luach cóir lúide costais diúscairtha na sócmhainní agus a luach úsáide. Ríomhtar luach úsáide trí shreafaí airgid infhála tuartha mar thoradh ar úsáid leanúnach na sócmhainne, lena n-áirítear iad siúd a eascraíonn as a diúscairt deiridh, a lascainíú ag ráta margadh-bhunaithe lascaine ar bhonn réamhchánach. Ba chóir go léireofaí measúnú margaidh reatha amluach an airgid sa ráta lascaine seo agus na rioscaí a bhaineann go sonrath leis an tsócmhainn nach bhfuil meastacháin ar shreabhath airgid sa todhchaí coigeartaithe ina leith.

Laghdaítear luach iompair na mbogearraí trí mhéid aon bhearnaithe agus aithnítear an cailteanas sin sa Ráiteas Ioncaim sa tréimhse airgeadais ina dtarlaíonn sé. Féadfar cailteanas bearnaithe aitheanta roimhe seo a chúilú i bpáirt nó ina iomláine sa chás nach bhfuil na fáthanna don cailteanas bearnaithe i gceist níos mó. Déantar meastúcháin ar ghach thréimhse le feiceáil an raibh aon comthraí on gur tháinig an an cailteanas bearnaithe chun críche nó gur laghdaidh sé. Ní mhéadófar suim ghlanluacha na sócmhainne ach go dtí an méid a shroichfeadh sí mura n-aithneofaí an bearnú bunaidh.

4.15 Infháltais eile

Déantar infháltais eile atá dlite lastigh do bhliain amháin a thomhas ag an suim airgead tirim nár lascainíú nó comaoin infháltas ionchasach eile.

4.16 Soláthairtí

Aithnítear soláthar sa chás gur ag an gCuideachta, mar gheall ar theagmhas san am atá thart, atá oibleagáid reatha dhlíthiúil nó inchiallaithe is féidir a mheas go hiontaofa agus sa chás gur dóigh go mbeidh eis-sreabhath tairbhí geilleagracha ag teastáil chun an oibleagáid a chomhlíonadh.

Sa chás go bhfuil difear ábhartha i gceist, cinntear soláthairtí trí na sreafaí airgid ionchasacha amach anseo a lascainíú de réir ráta réamhchánach a léiríonn measúnuithe margaidh reatha ar an amluach airgid agus, nuair is cú, ar na rioscaí a bhaineann go sonrath leis an dliteanas.

4.17 Dlíteanais theagmhasacha

Is dualgais fhéideartha iad dlíteanais theagmhasacha a ndeimhneofar gur ann dóibh trí tharlú teagmhas neamhchinnte amach anseo nó dualgais reatha sa chás nach bhfuil aistriú tairbhe geilleagraí cinnte nó nach féidir meastachán iontaoifa a dhéanamh air. Ní aithnítear dlíteanais theagmhasacha ach nochtar iad sna nótaí leis na ráitis airgeadais ach amháin ná bhíonn an dóchúlacht go n-aistreofaí an tairbhe gheilleagrach fíorbheag. Fach Nóta 23.

4.18 Sócmhainn theagmhasach

Is ionann sócmhainní teagmhasacha agus sócmhainní féideartha a eascraíonn as imeachtaí a tharla san am atá caite agus nach féidir a dhearbhu gurb ann dóibh ach amháin má tharlaíonn nó mura dtarlaíonn imeacht neamhchinnte amháin nó níos mó sa todhchaí, imeachtaí nach bhfuil go hiomlán faoi smacht an eintitis. Ní aithnítear sócmhainní teagmhasacha ach nochtar iad sna nótaí a ghabhann leis na ráitis airgeadais nuair is dócha go mbeidh insreabhadh de leasanna eacnamaíocha ann. Má bhíonn réadú ioncaim beagnach cinnte ansin aithneofar an tsócmhainn bhainteach. Féach Nóta 24.

4.19 Príomhphearsanra bainistíochta

Is iad comhaltaí an Bhoird, an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an foireann bainistíocht sinsearach a thuiriscíonn go díreach don Príomhoifigeach Feidhmiúcháin príomhphearsanra bainistíochta sa CBSÉ. Féach Nóta 8.

5. Ioncam úis

	2018 €000	2017 €000
Ús ar iasachtaí agus infháltais	5,397	5,527
Ioncam úis eile	396	401
	5,793	5,928

Baineann ús ar iasachtaí agus infháltais le hioncam úis ó iasachtaí curtha ar fáil d'iasachtóirí ar aghaidh, Baineann ioncam eile úis in 2018 le hús nialasach a saothraíodh ó na nótaí iasachta €85m eisithe ag an gComhlacht do GBCN (Nóta 25.2).

6. Speansas úis

	2018 €000	2017 €000
Ús ar mhaoiniú agus iasachtaí	223	343
Speansas úis eile	233	180
	456	523

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

7. Ioncam eile

	2018 €000	2017 €000
Táille riaracháin na Scéime Ráthaíochta Creidmheasa a gnóthaíodh	494	366
Táille riaracháin na Scéime Iasachta Brexit a gnóthaíodh	1,006	-
Táille riaracháin na Scéime Talmhaíochta a gnóthaíodh	281	741
Ús fhíordheontas na Scéime Talmhaíochta a gnóthaíodh	2,342	970
Táille riaracháin na Scéime Iasachta um Fhás sa Todhchaí a gnóthaíodh	440	-
Ioncam ilchineálach	40	15
	4,603	2,092

De bhua comhaontú dar dáta an 13 Deireadh Fómhair 2016 (an “Comhaontú Comhair”) idir an tAire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus CBSÉ, ghlac CBSÉ leis an ról mar oibreoir an SRC thar ceann an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta. Faigheann CBSÉ táille ón Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta bunaithe ar aisghabháil na gcostas agus na speansas arna dtabhú ag CBSÉ chun na seirbhísí mar atá leagtha amach sa Chomhaontú Comhair a sholáthar. Ní dhéanann CBSÉ aon bhrabús ná cailleanas airgeadais chun na seirbhísí (féach Nóta 14.7).

Faoi chomhaontú idir an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara agus CBSÉ dar dáta an 20 Nollaig 2016 (an “Comhaontú Comhoibríochta Talmhaíochta”), aisghabhálann CBSÉ costais na scéimeanna dá ról ag oibriú na Scéime Talmhaíochta lena n-áirítear costas na bhfíordheontas ráta úis (féach Nóta 14.5).

De réir comhaontaithe idir an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, an tAire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus CBSÉ, dar dáta an 15 Nollaig 2017 (an “Comhaontú Comhoibríochta maidir le Scéim Iasachta Brexit”), aisghabhann CBSÉ costais na scéime dá ról i Scéim Iasachta Brexit a oibriú (féach Nóta 14.6).

De réir comhaontaithe idir an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, an tAire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus CBSÉ, dar dáta an 21 Nollaig 2018 (an “Comhaontú Comhoibríochta maidir le Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí”), aisghabhann CBSÉ costais na scéime dá ról sa Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí a oibriú (féach Nóta 14.8).

8. Speansais oibriúcháin

	2018 €000	2017 €000
Costais inaisíochta le GBCN (Feic Nóta 8.1)	5,275	4,847
Táillí an Bhoird (Feic Nóta 9)	95	95
Amúchadh (Feic Nóta 11)	633	231
Speansais fóirdheontais úis na scéime talmhaíochta	2,342	970
Ráthaíocht airgeadais – Scéim Talmhaíochta	33	-
Speansais eile	1,524	859
	9,902	7,002

8. Speansais oibriúcháin (ar lean)

Cuimsíonn speansais fóirdheontais úis na scéime talmhaíochta speansais tabhaithe ag an gComhlacht agus fóirdheontas ráta úis á chur ar fáil acu d'iasachtóirí rannpháirtíochta ar aghaidh de chuid na Scéime Talmhaíochta.

Amhail dháta an tuairiscithe, bhí CBSÉ tar éis a bhreithniú an dócha go ndéanfar íocaíochtaí faoina ráthaíochtaí airgeadais. De réir CIC 37, aithníonn CBSÉ €33,219 maidir le héilimh dhóchúlú ar cuireadh in iúl do CBSÉ iad agus a d'fhéadfadh a bheith iníoctha faoin Scéim Talmhaíochta.

Cuimsítear le speansais eile gach speansas eile a íocann an Chuideachta go díreach. Cuimsítear iontu sin go príomha costais mhargaíochta €0.54m (2017: €0.42m) agus táillí dlí agus gairmiúla €0.79m (2017: €0.41m).

8.1 Costais inaisíoctha le GBCN

	2018 €000	2017 €000
Costais foirne GBCN	2,467	2,271
Seirbhísí gnó	2,685	2,478
Táillí gairmiúla	97	68
Costais oibriúcháin eile	26	30
	5,275	4,847

Costais foirne GBCN

Áiríodh le costais foirne GBCN luach saothair agus costais eile a bhaineann leis an bhfoireann (costais pinsin san áireamh), ar nós costais foirne sealadaí, costais earcaíochta agus costais oiliúna foirne, a bhaineann le comhaltaí foirne GBCN atá ag obair go díreach le CBSÉ. Rinneadh cur síos ar na costais go léir a bhain le sochair fostaithe le linn na bliana airgeadais (2017: €2.3m) agus ní dhearnadh aon chostais a chaipitliú dá réir.

Seirbhísí gnó

Cuimsíonn costais sheirbhísí gnó costais tabhaithe le linn na bliana airgeadais i ndáil leis an áitreabh ina bhfuil an Comhlacht agus costas na seirbhísí gnó curtha ar fáil ag GBCN.

8.2 Luach Saothair

Éilítear na nochtuithe seo a leanas i dtaca le luach saothair faoin gCód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016:

8.2.1 *Tairbhí comhiomlána fostaithe*

	2018 €000	2017 €000
Tairbhí gearrthéarma na foirne	1,953	1,776
Tairbhí foirceanta	-	-
Ranníocaíochtaí an fhostóra do chostais árachas shóisialta	196	177
	2,149	1,953

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

8. Speansais oibriúcháin (ar lean)

Ba é líon iomlán na mball foirne de choibhéis lánaimseartha ag deireadh na bliana ná 17 (2017:18). Tá na costais phinsin tabhaithe ag an gComhlacht le linn na bliana airgeadais, arb ionann agus €0.26m (2017: €0.24m), san áireamh le costais foirne GBCN i Nóta 8.1. Is ionann na costais phinsin atá luaite sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach agus ranníocaíochtaí déanta ag an gcomhlacht do scéim GBCN i gcomhréir le moltaí achtúireacha. Níl aon méideanna curtha san áireamh sna ráitis airgeadais sin i dtaca le dliteanais phinsin. Tá na sócmhainní agus dliteanais ábhartha aitheanta i gCuntas Riaracháin GBCN.

8.2.2 Tairbhí gearrthéarma na foirne

	2018 €000	2017 €000
Bunphá	1,829	1,685
Pá a bhaineann le feidhmíocht	85	53
Liúntais	39	38
	1,953	1,776

8.2.3 Príomhphearsanra bainistíochta

	2018 €000	2017 €000
Táillí an Bhoird agus tairbhí gearrthéarma an lucht bainistíochta	971	1,094
Liúntais	31	34
Tairbhí foirceanta	44	-
Árachas sláinte	5	5
	1,051	1,133

Cuimsíonn príomhphearsanra bainistíochta CBSÉ comhaltaí an Bhoird, an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus foireann na hardbhainistíochta a thuairiscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Tá luach iomlán tairbhí na bhfostaithe leagtha amach thuas (ranníocaíochtaí an fhostóra do chostais árachas shóisialtaas an áireamh).

Ní áirítear leis sin luach na dtairbhí scoir tuillte le linn na tréimhse. Tá na príomhphearsanra bainistíochta (an Bord as an áireamh) ina mbaill de scéim pinsin GBCN agus ní théann a dteidíochtaí ina leith sin thar théarmaí scéim eiseamláireach pinsin na seirbhíse poiblí.

8. Speansais oibriúcháin (ar lean)

8.2.4 Tuarastal agus sochair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin

Cinntear luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin de réir ailt 7(2) agus 8 den Acht um Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta, 1990.

Nicholas Ashmore (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)	2018 €000	2017 €000
Tuarastal bliantúil	250	250
Íocaíocht maidir le feidhmíocht	25	-
Sochair inchánacha bhliantúla	23	22
Ranníocaíochtaí chun scéimeanna sochar sainithe scor	36	36
	334	308

Áirítear na méideanna a íocadh leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin sna costais inaisíochta le GBCN.

Is ball do scéim pinsin GBCN é an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin agus ní théann a teidlíochtaí thar na teidlíochtaí caighdeánacha i scéim eiseamláireach aoisliúntais le sochar sainithe na hearnála poiblí.

9. Táillí boird agus speansais bhoird

Íoctar táille bhliantúil €15,750 le Stiúrthóirí áirithe, arna sonrú ag an Aire Airgeadais de réir Bhunreacht CBSÉ. Ní bhfuair na Stiúrthóirí aon sochair ná luach saothair eile, lena n-áirítear sochair scoir, mar thoradh ar a gcuid seirbhísí leis an gCuideachta.

	2018 €	2017 €
Barbara Cotter	15,750	15,750
Tom McAleese	15,750	15,750
Rosheen McGuckian	15,750	15,750
AJ Noonan	15,750	15,750
Richard Pelly	15,750	15,750
Eilis Quinlan	15,750	15,750
	94,500	94,500

Ní bhfuair an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, baill foirne GBCN nó feidhmeannaigh an Roinn Airgeadais, (Carmel Foley agus Eoin Dorgan) aon luach saothair i dtaca lena gcomhaltas ar an mBord. Déantar speansais cheadaithe a aisíoc le Stiúrthóirí ar bhonn deimhnithe. Baineann speansais le taisteal chun freastal ar chruinnithe in oifigí CBSÉ i mBaile Átha Cliath. I rith na bliana airgeadais, tabhaíodh a leanais i speansais ar an iomlán i ndáil le baill bhoird:

Comhalta Boid	2018 €	2017 €
Richard Pelly	941	1,925

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

9. Táillí boird agus speansais bhoird (ar lean)

Áirítear na speansais a íocadh leis na Stiúrthóirí a bahineann le taisteal i speansais eile i Nóta 8. Tá an luach saothair díolta leis an Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin san áireamh i Nóta 8.2.4.

10. Muirear cánach

Tá an Chuideachta díolmhaithe ó cháin chorparáide de bhua alt 23(1)(b) d'Acht CBSÉ 2014.

11. Sócmhainní doláimhsithe

	Costas €000	Amúchadh carntha €000	Glanluach de réir na leabhar €000
2018			
larmhéid tosaigh an 1 Eanáir 2018	1,292	(390)	902
Fáltais i rith na bliana airgeadais	625	-	625
Amúchadh don bhliain airgeadais	-	(633)	(633)
larmhéid amhail an 31 Nollaig 2018	1,917	(1,023)	894

	Costas €000	Amúchadh carntha €000	Glanluach de réir na leabhar €000
2017			
larmhéid tosaigh an 1 Eanáir 2017	944	(159)	785
Fáltais i rith na tréimhse airgeadais	348	-	348
Amúchadh don tréimhse airgeadais	-	(231)	(231)
larmhéid amhail an 31 Nollaig 2017	1,292	(390)	902

Baineann sócmhainní doláimhsithe le bogearraí TF a cheannaigh an Chuideachta i rith na bliana airgeadais. Áirítear amúchadh a gearradh i rith na bliana airgeadais i speansais oibriúcháin sa Ráiteas Ioncaim. Bhí sócmhainní dar luach €4,000 (2017: €32,000) á bhforbairt ag deireadh na bliana airgeadais agus, dá bhrí sin, ní raibh amúchadh curtha ar bun ar na sócmhainní sin.

Níor tabhaíodh aon chailteanais bhearnaithe ar na sócmhainní bogearraí i rith na bliana airgeadais.

12. Iasachtaí agus infháltais

	2018 €000	2017 €000
lasachtaí d'iasachtóirí ar aghaidh a bhí dlite laistigh d'aon bhliain amháin	117,904	81,438
lasachtaí d'iasachtóirí ar aghaidh dlite tar éis níos mó ná bliain amháin	509,350	605,000
	627,254	686,438

12. Iasachtaí agus infháltais (ar lean)

Tá an deighilt idir na hiasachtaí d'iasachtóirí ar aghaidh idir iasachtaí urraithe agus neamhurrathe leagtha amach thíos:

	2018 €000	2017 €000
Urraithe	151,255	115,236
Neamhurrathe	475,999	571,202
	627,254	686,438

Ag deireadh na bliana airgeadais, bhí iasachtaí in eisiúint ag CBSÉ do sé gcinn d'iasachtóirí ar aghaidh (2017: seacht gceann). Is bainc iad trí cinn de na hiasachtóirí ar aghaidh sin (2017: trí cinn), agus is soláthraithe airgid neamhbhainc iad trí iasachtóir ar aghaidh (2017: ceithre cinn). Is ionann téarmaí fanta iasachtaí na n-iasachtóirí ar aghaidh agus idir 0.75 agus 6 bliana agus gearrann CBSÉ ús ag Euribor sé mhí móide corrlach. Measann an Chuideachta, ag deireadh gach bliana airgeadais, an bhfuil fianaise oibiachtúil ann go bhfuil na hiasachtaí iasachtóra ar aghaidh bearnaithe (feic Nóta 4.10). Tar éis measúnú bearnaithe ar na hiasachtaí amhail an 31 Nollaig 2018, chinn an Chuideachta nach raibh aon fhianaise ar bhearnú ann ag an dáta tuairiscithe (2017: €Nialas). Ag deireadh na bliana airgeadais, bhí €115 milliún (2017: €91 milliún) ag an gCuideachta i dtiomantais iasachta nach raibh tarraingthe anuas.

13. Airgead agus coibhéisí airgid

	2018 €000	2017 €000
Iarmhéid ag Citibank	22,743	16,736
Iarmhéid ag Banc Ceannais na hÉireann	16,935	58,000
	39,678	74,736

Tá airgead tirim do chostais oibríochta sa áireamh san airgead tirim a bhí i seilbh an Chomhlachta amhail an 31 Nollaig 2018 agus cistiú a cuireadh ar fáil don Chomhlacht leis na costais a chlúdach a bhaineann le hoibriú na Scéime Talmhaíochta agus na Scéime Iasachta Brexit agus an Scéim Iasachta um Fhás sa Toghchán. Feic Nóta 18 chun tuilleadh faisnéise a fháil faoi na scéimeanna sin.

14. Bainistíocht Riosca

Tá sé mar aidhm ag an gCuideachta a bheith feasach ar riosca agus a rioscaí a bhainistiú go gníomhach. Mar gheall ar na gníomhaíochtaí rithábhachtacha a rinne an CBSÉ agus í a bheith ag brath ar an dea-cháil, leagtar béim láidir ar raon cú rialuithe.

Tá sé mar aidhm ag CBSÉ rioscaí a bhainistiú ar bhealach eolasach agus réamhghníomhach, de réir a goile riosca, ar bhealach a fhágann go bhfuil an leibhéal riosca ag teacht leis an mbunghníomhaíocht Déanfaidh CBSÉ aon rioscaí nua a thagann chun cinn a bhreithniú agus glacfar cinneadh maidir le glacadh agus bainistiú na rioscaí sin.

Is iad na príomhchatagóirí rioscaí a shainaithníonn agus a bhainistiú an Chuideachta ina cuid gnó laethúil agus a bhfuil de chumas aige an tionchar ba mhó a bheith ar ráitis airgeadais na Cuideachta, riosca creidmheasa, riosca leachtachta agus riosca margaidh.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

14. Bainistíocht Riosca (ar lean)

Beartas agus Creat um Bainistíocht Riosca

Tá an Bord freagrach as an ngoile riosca a leagan síos agus as maoirseacht a dhéanamh ar ghníomhaíocht bainistíochta riosca agus í a threorú ar fud CBSÉ. Shainordaigh an Bord go gcomhtháthófaí agus go leabófaí bainistíocht riosca i dtion agus i gcultúr CBSÉ.

Tá an Coiste Iniúchta agus Riosca freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar fhorfheidhmiú Bheartas agus Chreat Bainistíochta Riosca CBSÉ. Déanann an Coiste Iniúchta agus Riosca iarracht a chinntiú go soláthraíonn samhail rialachais bainistíochta riosca CBSÉ leibhéil neamhspleáchais agus dúshláin atá iomchuí. Tuairiscíonn an Coiste Iniúchta agus Riosca don Bhord go neamhspleách.

Feidhmíonn Beartas agus Creat Bainistíocht Riosca CBSÉ de réir na bprionsabal a leagtar amach sa Chód Cleachtais maidir le Rialachas na gComhlachtaí Stáit 2016.

Braitheann CBSÉ ar na seirbhísí a chuireann GBCN ar fáil do ghnéithe áirithe den bhainistíocht riosca, eadhon:

- Bainistíocht leanúnachas gnó;
- Seirbhísí comhlíonta agus dlí;
- Bainistíocht riosca creidmheasa contrapháirtí chun críocha bainistíocht airgid;
- Seirbhísí iniúchta inmheánaigh.

An chéad líne chosanta:

Tá lucht bainistíochta CBSÉ freagrach as bainistíocht laethúil riosca agus as a chinntiú go mbíonn rialuithe dóthanacha i bhfeidhm agus ag feidhmiú i gceart. Tuairisceoidh an lucht bainistíochta maidir le bainistíocht riosca chuig an gCoiste Iniúchta agus Riosca. Seo a leanas na príomhchéimeanna a úsáidtear sa phróiseas um bainistíocht riosca:

- Na rioscaí ar fad a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar CBSÉ ag baint amach na cuspóirí bunaithe;
- I gcomhair gach riosca, tionchar tosaigh agus dóchúlacht a tharlaithe a chinneadh;
- I gcomhair gach riosca, a chinneadh cibé ar féidir glacadh leis an riosca nó an mbeidh gá é a aistriú, a laghdú nó a sheachaint;
- I gcomhair gach riosca, d'ainneoin a thionchair nó dhóchúlacht a tharlaithe, gníomhartha chun riosca a laghdú a chur san áireamh;
- Athbhreithniú a dhéanamh ar an éifeacht iarmharach agus féidireacht tarlathem chomh maith le sádhús tar éis cuir i bhfeidhm gníomhairí mhaolaitheach an-thabachtach;
- Athbhreithniú agus monatóireacht a dhéanamh ar ghníomhartha maolaithe ar bhonn leanúnach.

An dara líne chosanta:

Tugann feidhm Riosca CBSÉ agus feidhm Comhlíonta GBCN, maidir le sainréimsí freagrachta, dúshlán agus forbhreathnú neamhspleách chun forfheidhmiú Bheartas agus Chreat Bainistíochta Riosca CBSÉ a chinntiú.

14. Bainistíocht Riosca (ar lean)

An tríú líne chosanta:

Is í an fheidhm feidhm Iniúchta Inmheánaigh an CBSÉ, ar a dhéanann an CIR maoirseacht, ar an tríú líne chosanta agus soláthraíonn sí deimhniú neamhspleách, réasúnach, riosca-bhunaithe maidir do phríomh gheallsealbhoirí le stóinseacht chóras bainistíochta riosca CBSÉ, maidir le rialachas agus dearadh agus éifeachtacht oibriúcháin thimpeallacht an rialaithe inmheánaigh.

14.1 Riosca creidmheasa

Is é riosca creidmheasa an riosca is suntasaí do ghnó CBSÉ. Is ionann riosca creidmheasa agus an riosca go gcúiseoidh páirtí amháin le hionstraim airgeadais cailteanas don pháirtí eile trí mainneachtain íoc as a oibleagáid.

I bhfocail eile, eascraíonn riosca creidmheasa Go príomha as mainneachtain fhéideartha iasachtóir ar aghaidh a iasachtaí a aisíoc go hiomlán le CBSÉ. Tá an Comhlacht nocht freisin do riosca creidmheasa i leith ráthaíochtaí a eisítear d'iasachtóirí ar aghaidh, agus frithráthaíochtaí faighte ón CEI.

Lena phríomhchuspóirí a bhaint amach agus a shainordú a chomhlíonadh, ní mór do CBSÉ glacadh le leibhéal áirithe riosca creidmheasa.

Mar bhunphrionsabal, agus i gcomhréir lena Ráiteas ar Ghoile Riosca, féachann CBSÉ le riosca creidmheasa a ghlacadh ar bhealach stuama a ghlacann leis an leibhéal íosta de riosca creidmheasa is gá lena chuspóirí a bhaint amach. Mar sin de, déanann CBSÉ a nochtadh do riosca creidmheasa a bhainistiú go cúramach agus déantar an riosca sin a thomhas, a mheasúnú agus a rialú i leith gach idirbheart nó aon imeacht creidmheasa a dtugtar faoi.

Déanann CBSÉ iarracht a neamhchosaint ar riosca creidmheasa a íoslaghdú trí thabhairt faoi phróiseas fairsing díchill chuí roimh aon chinntí iasachtaithe nó rathaíochta a chuir ar fáil. Áirítear i bpróiseas um bainistíocht riosca creidmheasa na Cuideachta na nithe seo a leanas:

- measúnú cuimsitheach ar gach iasachtóir ar aghaidh ionchais, a bhainistíocht, chumas oibriúcháin, thaithí foscúfófa creidmheasa, fheidhmíocht airgeadais, bhainistíocht riosca, chórais, thairiscint táirge agus chuma aisíocaíochta;
- cuairteanna ar an suíomh agus cruinnithe duine le duine le bainistíocht;
- measúnú ar fheidhmíocht airgeadais an iasachtóra ar aghaidh ionchais trí thagairt don fhaisnéis atá ar fáil, lena n-áirítear cuntais iniúchta, cuntais bhainistíochta agus meastacháin airgeadais;
- dícheall cuí tráchtála neamhspleách i dtaca le soláthraithe maoinithe neamhbhainc;
- dícheall cuí dlíthiúil neamhspleách;
- anailís ar chumas aisíocaíochta iasachtóra ar aghaidh, lena n-áirítear léiriú soiléir agus réasúnach ar chumas iasachtóra ar aghaidh a dhualgais a shásamh agus fiacha CBSÉ a íoc ina n-íomláine;
- athbhreithniú riosca agus ceadú Cheannasaí Riosca CBSÉ le haghaidh gach iasachtóra ar aghaidh féideartha;
- comhthaobhacht imleor a fháil i dtaca le hiasachtaí (nuair is íomchuí), lena n-áirítear urrús de mhúirear seasta nó comhlúthach thar shócmhainní an iasachtóra contrapháirte;
- tá gach cinneadh creidmheasa forchoimeáda don Bhord, nó do choistí íomchuí an Bhoird;
- monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach ar áiseanna creidmheasa;

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

14. Bainistíocht Riosca (ar lean)

14.1 Riosca creidmheasa (ar lean)

- athbhreithniú rialta ar chomhlíonadh na gcúnant agus na ngealltanais gabháltais faoi seach, agus aon téarmaí agus coinníollacha arna gcur i bhfeidhm ag CBSÉ;
- próiseas athbhreithnithe foirmiúil ar iasachtóirí contrapháirte a chuirtear i gcrích ar bhonn bliantúil, ar a laghad, maidir le gach iasachtóir ar aghaidh faofa;
- measúnú ar riachtanais cúlbhannaí i gcomhthéacs roinnt tosca lena n-áirítear láidreachtaí airgeadais an iasachtóra ar aghaidh;
- teacht ar fhrithráthaíocht agus nó airgead tirim ar son cúlchistí cailleanais le dlíteanais rathaíocht CBSÉ =a chlúdach go hiomlán nó i bpáirt.

Is ionann an uas-neamhchosaint ar riosca creidmheasa do shócmhainní airgeadais ag a bhfuil riosca creidmheasa amhail an 31 Nollaig 2018 agus €808.8m (2017: €869.5m). Cuirtear an uas-neamhchosaint sin ar riosca creidmheasa i láthair trí aicme na hionstraime airgeadais thíos agus áirítear leis freisin tiomantais iasachta na Cuideachta ag deireadh na bliana airgeadais:

	2018 €000	2017 €000
Iasachtaí agus infháltais	627,254	686,438
Airgead agus coibhéisí airgid	39,678	74,736
	666,932	761,174
Tiomantais iasachta	115,000	91,000
Rathaíochtaí (féach Nóta 23)	26,900	17,280
	808,832	869,454

Leagtar amach sa tábla thíos cáilíocht chreidmheasa shócmhainní airgeadais na Cuideachta. Tá an anailís bunaithe ar rátálacha Standard & Poor's nuair is infheidhmithe.

	2018 €000	2017 €000
AAA	16,935	58,000
A+	22,743	16,736
A-	30,005	-
BBB go BB+	445,994	571,202
Gan rátáil	151,255	115,236
	666,932	761,174

14. Bainistíocht Riosca (ar lean)

14.2 Riosca leachtachta

Is ionann riosca leachtachta agus an riosca a bhaineann le neamhábaltacht na Cuideachta gach ceann dá hoibleagáidí airgeadais gearrthéarmach a chomhlíonadh. Is é sin an riosca cailleanais a eascraíonn as cás nach mbeidh dóthain airgid ann chun oibríochtaí laethúla a mhaoiniú agus nach mbeidh an CBSÉ in ann sócmhainní a aistriú go airgead tirim in am tráthúil. Áirítear le próiseas bainistíochta riosca leachtachta na Cuideachta:

- Cloí le Beartas Bainistíochta Riosca Leachtachta agus Margaidh CBSÉ agus teorainneacha gaolmhara;
- Bainistíocht maoinithe laethúil, lena n-áirítear monatóireacht ar shreafaí ionchais airgid amach anseo, e.g. ceangaltais iasachta amach anseo, chun a chinntiú go bhféadtar riachtanais a chomhlíonadh de réir mar a bhíonn siad dlite;
- Bainistíocht sócmhainní agus dliteanas trí mhonatóireacht a dhéanamh ar an bpróifíl aibíochta laistigh de Ráiteas na Cuideachta ar an Staid Airgeadais chun a chinntiú go gcoimeádtar acmhainní leordhóthanacha airgid agus/nó go mbunaítear maoiniú i gcásanna gur dócha go dtarlóidh mí-oiriúnuithe, rud a íoslaghdóidh tionchar an eis-sreafa leachtachta;
- A riosca leachtachta a bhainistiú trí phróifíl aibíochta a sócmhainní agus dliteanas a ailíniú, a mhéad agus is indéanta, chun riosca athmhaoinithe a dhíbirt a mhéad agus is féidir. Faigheann CBSÉ maoiniú fadtéarma ar ráta comhlúthach óna maoinitheoirí, agus nuair is féidir cuireann sí struchtúir ar éirim agus ar sceideal aisíocaíochta a hiasachtaí chun an phróifíl aibíochta mhaoinithe sin a léiriú;
- Maolán leachtachta airgid a chothabháil le dul i ngleic le haon riachtanais leachtachta ghearrthéarma a thiofadh chun cinn.

Tá achoimre sa tábla thíos ar uainiú na n-aisíocaíochtaí conarthachta atá dlite ag an gCuideachta. Cuirtear na méideanna i láthair anseo go gan lascaire. Áirítear dliteanas eile de €52.9m (2017: €47.0m) (Féach Nóta 18) ann freisin. Cuimsítear i méideanna inaisíochta "tráth laistigh de 1 bhliain amháin" ús fabhráithe agus dliteanas eile, cuimsítear i méideanna iníochta "tar éis 1 bhliain amháin" aisíocaíochtaí ar phríomhiasachtaí le maoinitheoirí.

	Laistigh 1 bhliain amháin €000	1-5 bliana €000	Tar éis 5 bliana €000	Iomlán €000
2018 Aisíocaíochtaí dlite	129,521	422,618	85,715	637,854
2017 Aisíocaíochtaí dlite	58,618	443,972	229,489	732,079

Is é atá i gceist le riosca margaidh an riosca go luaineoidh luach cóir nó sreafaí airgid amach anseo ionstraime airgeadais de bharr athruithe ar phraghsanna an mhargaidh. Tá riosca margaidh CBSÉ comhdhéanta de riosca ráta úis. Eascraíonn rioscaí margaidh ó shuíomhanna oscailte i dtáirgí ráta úis nó airgeadra, atá neamhchosanta ar ghluaiseachtaí ginearálta agus sonracha margaidh, agus ar athruithe ar leibhéal luaineachta rátaí úis. Bainistíonn CBSÉ a riosca margaidh de réir Bheartas um Bainistíocht Riosca Leachtachta agus Margaidh CBSÉ agus teorainneacha gaolmhara.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

14. Bainistíocht Riosca (ar lean)

14.2 Riosca leachtachta (ar lean)

Riosca ráta úis

Tá an Chuideachta neamhchosanta ar riosca ráta úis ar a cuid iasachtaí agus infháltais agus ar a hairgead agus coibhéisí airgid. Nuair is féidir, léiríonn áiseanna iasachtaithe CBSÉ próifíl riosca ráta úis na gcomhaontuithe iasachtaithe bunúsacha d'fhonn eachtraí neamhréirí ráta úis ábhartha a íoslaghú. Aithneoidh agus déanfaidh CBSÉ monatóireacht agus bainistiú ar aon riosca iarmharach.

Mar gheall go bhfuil próifíl riosca reatha CBSÉ do mhaoiniú agus iasachtú ar aghaidh ar bhonn ráta comhlúthach sé mhí, áfach, tá a neamhchosaint ar riosca ráta úis teoranta. Seach-chuirtear go mór aon mhírí a eascraíonn mar go n-athshocraítear rátaí úis. I gcás míréir athshocraithe mór nó i gcás nach ionann bunúis na socruithe, lorgóidh CBSÉ na seasaimh sin a fhálú.

Leagtar amach thíos na méideanna atá neamhchosanta ar riosca ráta úis amhail an 31 Nollaig 2018:

Sócmhainní Airgeadais	2018 €000	2017 €000
Airgead agus coibhéisí airgid	39,678	74,736
Iasachtaí agus infháltais	627,254	686,438
	666,932	761,174

Dlíteanais airgeadais	2018 €000	2017 €000
aoiniú agus iasachtaí	585,000	685,098

Riosca airgeadra

Níl CBSÉ neamhchosanta go díreach ar riosca airgeadra, mar go ndéantar a gníomhaíochtaí maoinithe agus iasachta ar fad in euro.

14.3 Tomhas riosca margaidh

Íogaireacht riosca ráta úis

Ní gá go léiríonn eolas a sholáthraítear san anailís íogaireachta an t-athrú iarbhir ar luach cóir a thabhdh an Chuideachta faoi ghnáthchoinníollacha margaidh mar, de bharr teorainneacha praiticiúla, coimeádtar gach athróg, seachas an toisc shonrach riosca margaidh, seasmhach.

Léirítear sa tábla seo a leanas an íogaireacht ráta úis a eascraíonn as méadú nó laghdú de 50 bonnphointe ar an ráta úis (Ráta Tairgthe Idirbhainc an Euro sé mhí). Tomhaistear an riosca mar thionchar an ghlanluacha reatha, ar shreafaí airgid na n-iasachtaí infhaighte agus iníoctha mar gheall ar an athrú sin ar rátaí úis. Tá na rátaí úis leagtha síos amhail an 31 Nollaig 2018.

14. Bainistíocht Riosca (ar lean)

14.3 Tomhas riosca margaidh (ar lean)

Anailís Íogaireachta Ráta Úis – bogadh 50bp

2018	+50bp €000	-50bp €000
Glantionchar ar shreabhadh airgid	(221)	464

2017	+50bp €000	-50bp €000
Glantionchar ar shreabhadh airgid	(340)	546

Níl na híogaireachtaí ráta úis siméadrach mar gheall ar roinnt tosca, lena n-áirítear próifíl aibíochta na punainne agus dátaí íocaíochta úis na n-iasachtaí. Bainistítear próifíl aibíochta na punainne go gníomhach agus athróidh sí le himeacht aimsire.

14.4 Bainistíocht caipitil

Níl an Chuideachta faoi réir riachtanais chaipitil arna gcur i bhfeidhm go seachtrach. Tá an Chuideachta tiomanta do chinntiú go bhfuil dóthain caipiteal aici mar go bhfuil riosca ann nach mbeadh an Chuideachta in ann aon chaillteanais chreidmheasa féideartha a iompar mar gheall ar bhainistíocht mhíchuí ar a caipiteal. Is ionann scairchaipiteal íochta CBSÉ amhail an 31 Nollaig 2018 agus €35 milliún (2017: €35 milliún), a chuir scairsealbhoir aonair CBSÉ, an tAire Airgeadais, ar fáil. Anuas air sin, bhí caipiteal inghlaoite €215 milliún (2017: €215 milliún) ar fáil do CBSÉ ar féidir léi a ghlaoch dá lánrogha ón Aire Airgeadais, arna fhoráil in Acht CBSÉ 2014.

Áirítear le próiseas um bainistiú riosca caipitil na Cuideachta cloí leis na riachtanais faoi leordhóthanacht caipitil i Ráiteas CBSÉ ar Fhonn Riosca lena chinntiú go mbíonn dóthain caipiteal aici chun aon chaillteanais fhéideartha a iompar. Déanann an Bord athbhreithniú ar an leorgacht chaipitil mar chuid dá athbhreithniú rialta ar thuariscí riosca ag gach cruinniú sceidealaithe den Bhord.

14.5 Scéim Iasachta Talmhaíochta chun Tacú Le Sreabhadh Airgid (“Scéim Talmhaíochta”)

Ghlac CBSÉ páirt i gcomhaontú leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara ar an 20 Nollaig 2016 (an “Comhaontú Comhoibríochta Talmhaíochta”) faoina bhfuair CBSÉ airgead tirim de luach €25m ón Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara chun tacú le cruthú agus oibríocht na Scéime Talmhaíochta.

Faoin Scéim Talmhaíochta, tá ráthaíochtaí eisithe ag CBSÉ d’institiúidí rannpháirteacha i leith iasachtaí tugtha ag na hinstiúidí do FBManna talmhaíochta. Clúdaíonn ráthaíochtaí CBSÉ 80% de chaillteanais creidmheasa cás ar chás, faoi réir chaidhp phunainne foriomlán de 15% agus punann uasta de €150m. Mar thoradh, ag deireadh na bliana airgeadais, tá dlíteanas teagmhasach de €17.3m (2017: €17.3m) ag an gComhlacht a bhaineann le cailteanais chreidmheasa féideartha atá clúdaithe faoin scéim. Tá an dlíteanas teagmhasach sin de €17.3m fritháirithe go páirteach le comhaontú frithráthaíochta ón CEI de luach €8.65m, agus le hairgead tirim de luach €8.65m atá i seilbh mar chúiciste cailteanais (ón €25m a fuarthas ón Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara). Úsáidtear iarmhéid an chistiúcháin a fuarthas ón Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara (€16.3m) le fóirdheontais ráta úis a íoc leis na hinstiúidí rannpháirteacha, a thugtar ar aghaidh ina n-iomláine do na FBManna is iasachtaithe, agus le CBSÉ a chúiteamh as na costais a bhaineann leis an scéim a oibriú.

Is ionann nochtadh glan CBSÉ do chaillteanais chreidmheasa faoin Scéim Talmhaíochta agus €0m (2017: €1.5m), ag cur san áireamh an €8.65m de frithráthaíocht agus an €8.65m de chistiúchán cúlchiste cailteanais ón Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

14. Bainistíocht Riosca (ar lean)

14.6 Scéim Iasachta Brexit

Ghlac CBSÉ páirt i gcomhaontú leis an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta ar an 15 Nollaig 2017 (an "Comhaontú Comhoibrithe maidir le Scéim Iasacht Brexit"), faoina dtug na hAirí €23m do CBSÉ lena úsáid i Scéim Iasachta Brexit chun tacú le fiontair a mbeidh tionchar ag Brexit orthu.

Faoi Scéim Iasachta Brexit, rinne CBSÉ ráthaíochtaí creidmheasa a eisiúint le hinstiúidí rannpháirteacha maidir le hiasachtaí do gnóthaí a mbeidh tionchar ag Brexit orthu. Cumhdófar 80% de na cailteanais chreidmheasa le ráthaíochtaí CBSÉ, ar bhonn cás ar chás, faoi réir uasphunainne de €300m. Mar thoradh air sin, tá dlíteanas teagmhasach de €9.6m ag an gCuideachta ag deireadh na bliana airgeadais (2017: €Nialas) a bhaineann leis na cailteanais chreidmheasa fhéideartha faoin scéim. Tá an dlíteanas teagmhasach sin de €9.6m fritháirithe le comhaontú frithráthaíochta ó CEI de luach €4.8m, agus le hairgead tirim de luach €4.8m atá i seilbh mar chúilchiste cailteanais (ón €23m a fuarthas ó na hAirí). Úsáidtear iarmhéid an chistiúcháin a fuarthas ón Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara (€18.2m) chun cailteanais chreidmheasa ionchais a chumhdach agus chun CBSÉ a chúiteamh as na costais a bhaineann leis an scéim a oibriú.

Is ionann nochtadh glan CBSÉ do chailteanais chreidmheasa faoin Scéim Iasachta Brexit agus €Nialas (2017: €Nialas) ag cur san áireamh an €4.8m de fhrithráthaíocht CEI agus an €4.8m de chistiúchán cúlchiste cailteanais ón Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara agus ón Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

14.7 Scéim Ráthaíochta Creidmheasa ("SRC")

Ceapadh CBSÉ mar oibreoir na scéimeanna uile a chruthaítear faoi na hAchtanna um Ráthaíocht Chreidmheasa 2012 agus 2016 thar ceann an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta. Níl aon nochtadh riosca creidmheasa ag CBSÉ do na ráthaíochtaí creidmheasa eisithe faoi na Scéimeanna sin. Is ról riaracháin amháin é ról CBSÉ agus déanann CBSÉ an riosca oibríochtúil a eascraíonn as próiseáil íocaíochtaí agus éileamh a bhainistiú faoina phróisis agus nósanna imeachta inmheánacha (féach Nóta 7).

14.8 Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí

Rinne CBSÉ comhaontú leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara agus leis an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta dar dáta an 21 Nollaig 2018 (an "Comhaontú Comhoibrithe maidir le Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí"), faoina gheall na hAirí €17 a réamhíoc le CBSÉ lena úsáid sa Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí chun tacú le hiasachtaí infheistíochta fadtéarmacha d'fhiontair in Éirinn. Fuair CBSÉ an chéad tráinse de €9m i mí na Nollag 2018.

Faoin Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí (SIFT), measann CBSÉ go n-eiseoidh sé ráthaíochtaí creidmheasa le hinstiúidí rannpháirteacha maidir le hiasachtaí le gnóthaí cáilitheacha. Cumhdófar 80% de na cailteanais chreidmheasa le ráthaíochtaí CBSÉ, ar bhonn cás ar chás, faoi réir uasphunainne de €300m. Tá CBSÉ ag súil le comhaontú frithráthaíochta a dhéanamh leis an gCiste Eorpach Infheistíochta chun 64% dá nochtadh ráthaíochta a fhritháireamh. Ní raibh tús curtha le hoibriú SIFT ag deireadh na bliana airgeadais, agus níor eisíodh ráthaíocht ar bith. Tá an cistiú de €17m a fuarthas ó na hAirí le húsáid chun cailteanais chreidmheasa a bhfuiltear ag dréim leo a chumhdach agus le CBSÉ a chúiteamh as na costais a bhaineann le SIFT a oibriú.

14. Bainistíocht Riosca (ar lean)

14.9 Riosca comhchruinnithe

Is é is riosca comhchruinnithe ann an riosca go nochtfaí an Chuideachta le haon neamhchosaint nó grúpa neamhchosaintí a bhfuil sé de chumas acu bheith ina goúis le cailiteanais sách mór chun cumas na Cuideachta le leanúint ag feidhmiú mar ghnóthas leantach a bhagairt.

Bainistíonn an Chuideachta an riosca sin trí chloí leis na teorainneacha arna leagan amach sa Ráiteas ar Fhonn Riosca a d'fhaomh an Bord agus atá faoi réir athbhreithniú rialta an Bhoird. Sainmhínítear sa Ráiteas ar Fhonn Riosca na huasmhéideanna áiseanna creidmheasa a thiomáinfear do chatagóirí áirithe iasachtóra, i dtéarmaí iomlána agus go coibhneasach le háiseanna creidmheasa tiomanta foriomlána CBSÉ. Téitear i ngleic sa Ráiteas ar Fhonn Riosca chomh maith leis an riosca comhchruinnithe i measc mhaoinitheoirí CBSÉ tríd an uas-chomhchruinniú ceadaithe i dtéarmaí neamhchosaint le haon mhaoinitheoir amháin a shainmhíniú.

Tá sé i gceist go gcinnteofaí leis na bearta seo go bhfuil punann fhoriomlán na próifíle riosca sách éagsúil, agus nach bhfuil an iomarca neamhchosanta ar aon chomhchruinniú riosca inti.

Tá príomh-chomhchruinniú tíreolaíoch shócmhainní riosca na Cuideachta in Éirinn, agus baineann príomh-chomhchruinniú earnála an riosca le hinstiúidí airgeadais agus neamhairgeadais, a eascraíonn as a sainordú reachtúil chun creidmheas a chur ar fáil d'aonáin agus do dhaoine sa Stát, arna leagan amach in Acht CBSÉ 2014. Is ionann neamhchosaint riosca comhchruinnithe tíreolaíoch na Cuideachta óna cuid iasachtaí agus infháiltais agus €627.3 milliún (2017: €686.4m).

Tá príomh-chomhchruinniú dlíteanais na Cuideachta le maoinitheoirí Éireannacha agus Eorpacha.

15. Luach cóir sócmhainní agus dlíteanais airgeadais

15.1 Luach iompair i gcomparáid le luach cóir

Déantar achoimre sa tábla thíos ar shuimeanna glanluacha agus ar luachanna córa na sócmhainní agus na ndlíteanas airgeadais nach gcuirtear i láthair ar Ráiteas na Cuideachta ar an Staid Airgeadais ag a luach cóir.

Leibhéal 1 – sócmhainní agus dlíteanais airgeadais arna dtomhas le praghsanna luaite margaidh (neamhchoigeartaithe).

Leibhéal 2 – sócmhainní agus dlíteanais airgeadais arna dtomhas le teicnící luachála ina n-úsáidtear sonraí margaidh inbhraite.

Leibhéal 3 – sócmhainní agus dlíteanais airgeadais arna dtomhas le teicnící luachála ina n-úsáidtear sonraí margaidh dobhraite.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

15. Luach cóir sócmhainní agus dlíteanais airgeadais (ar lean)

15.1 Luach iompair i gcomparáid le luach cóir (ar lean)

Tomhaistear luachanna cóir na n-ionstraimí airgeadais de réir an ordlathais luacha chóir seo a leanas:

2018 Sócmhainní Airgeadais	Luach Iompair €000	Leibhéal 1 €000	Leibhéal 2 €000	Leibhéal 3 €000	Luach cóir €000
Airgead agus coibhéisí airgid	39,678	39,678	-	-	39,678
Infháltais eile	217	-	217	-	217
Iasachtaí agus infháltais	627,254	-	627,254	-	627,254

2017

Sócmhainní Airgeadais

Airgead agus coibhéisí airgid	74,736	74,736	-	-	74,736
Infháltais eile	121	-	121	-	121
Iasachtaí agus infháltais	686,438	-	686,438	-	686,438

2018 Sócmhainní Airgeadais	Luach Iompair €000	Leibhéal 1 €000	Leibhéal 2 €000	Leibhéal 3 €000	Luach cóir €000
Dlíteanais eile	52,854	-	52,854	-	52,854
Maoiniú agus iasachtaí	585,000	-	585,000	-	585,000

2017

Sócmhainní Airgeadais

Dlíteanais eile	46,981	-	46,981	-	46,981
Maoiniú agus iasachtaí	685,098	-	685,098	-	685,098

15.2 Prionsabail tomhais an luacha chóir

Iasachtaí agus infháltais agus maoiniú agus iasachtaí

Tá luach cóir na n-ionstraimí airgeadais seo cothrom lena luach iompair de bharr chuspóir/chineál sainmhínithe na n-áiseanna seo. Tá an luach iompair ag costas amúchta.

16. Infháiltas eile

	2018 €000	2017 €000
Táille riaracháin atá dlite ar an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa	184	87
Ús infhaighte	33	34
	217	121

Baineann ús infhaighte le hús diúltach saothraithe ar €85m nótaí iasachtach eisithe chuig an GBCN ag an Cuideachta (Nóta 25.2) agus tá siad infhaighte ag deireadh na bliana.

17. Maoiniú agus iasachtaí

	2018 €000	2017 €000
Maoiniú agus iasachtaí dlite laistigh de bhliain amháin	76,667	11,637
Maoiniú agus iasachtaí dlite tar éis bliain amháin	508,333	673,461
	585,000	685,098

Ráthaigh an tAire Airgeadais na hiasachtaí maoinithe seo arna bhforáil faoi alt 18 d'Acht CBSÉ 2014.

Bhí iasachtaí dlite ag CBSÉ le triúr mhaoinitheoir ag deireadh na bliana airgeadais (2017: ceithre mhaoinitheoir). Is institiúidí airgeadais Eorpacha iad dhá cheann de na maoinitheoirí sin agus is GBCN an ceann eile. Is ionann téarmaí fanta na n-iasachtaí seo agus idir 1 agus 10 mbliana agus tabhaíonn CBSÉ ús ag Euribor sé mhí móide corrlach. I gcás fiachais dlite tar éis cúig bliana, is meascán d'aisíocaíochtaí bunairgid leathbhliantúla agus cnap-aisíocaíochtaí iad na haisíocaíochtaí ag brath ar théarmaí an chomhaontaithe maoinithe is infheidhme.

Ag deireadh na bliana airgeadais, bhí €480 milliún (2017: €530 milliún) ag an gcuideachta i saoráidí maoinithe nach raibh tarraingthe anuas.

18. Dlíteanais eile

	2018 €000	2017 €000
Iníochta leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara		
– Scéim Talmhaíochta	20,666	23,289
– Scéim Iasachta Brexit	8,606	9,000
Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíocht		
– Scéim Iasachta Brexit	13,388	14,000
– Scéim Iasachta um Fhás sa Toghchán	8,560	-
Méideanna atá dlite do GBCN	1,177	523
Dlíteanais eile	457	169
	52,854	46,981

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

18. Dlíteanais eile (ar lean)

Mar a leagtar amach i Nóta 14.5, i 2016 thug an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara €25 ar iasacht do CBSÉ lena úsáid sa Scéim Talmhaíochta chun tacú le FBManna san earnáil talmhaíochta in Éirinn. Aithníodh €2.6 milliún d'ioncam eile le linn na bliana (féach Nóta 7), rud a d'fhág iarmhéid de €20.7 milliún. Tá cistí nár úsáideadh le linn saolré na Scéime Talmhaíochta in-aisíochta leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara. Tá cistí a tugadh mar iasacht faoin Scéim Talmhaíochta rangaithe mar dhliteanas deontais faoi FRS 102 Alt 24.

Ar an gcaoi chéanna, mar atá leagtha amach i Nóta 14.6, rinne an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara agus an tAire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta €23m a réamhíoc le CBSÉ lena úsáid i Scéim Iasachta Brexit chun tacú leis na fiontair sin a mbeidh tionchar ag Brexit orthu. Níor aithníodh méid dar luach €1.0m in ioncam eile don bhliain (féach Nóta 7) agus mar sin fágadh iarmhéid de €22m. Tá cistí nár úsáideadh le linn shaolré na Scéime Iasachta Brexit in-aisíochta leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara agus leis an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

Ar an gcaoi chéanna, mar atá leagtha amach i Nóta 14.8, rinne an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara agus an tAire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta €9m a réamhíoc le CBSÉ lena úsáid sa Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí chun tacú le hiasachtaí infheistíochta fadtéarmacha d'fhiontair. Aithníodh €0.4m d'ioncam eile le linn na bliana (féach Nóta 7) agus mar sin fágadh iarmhéid de €8.6m. Tá cistí nár úsáideadh le linn shaolré na Scéime Iasachta um Fhás sa Todhchaí in-aisíochta leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara agus leis an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

19. Soláthar le haghaidh dliteanas

	Soláthar creidmheasa €000
2018	
Iarmhéid tosaigh an 1 Eanáir 2018	-
Gearrtha ar ioncam cuimsitheach	33
Iarmhéid an 31 Nollaig 2018	33

Amhail dháta an tuairiscithe, bhí CBSÉ tar éis a bhreithniú an dócha go ndéanfar íocaíochtaí faoina rátháíochtaí airgeadais. De réir CIC 37, d'aithin CBSÉ €33,219 maidir le héilimh dhóchúla ar cuireadh in iúl do CBSÉ iad agus a d'fhéadfadh a bheith iníochta faoin Scéim Talmhaíochta, féach Nóta 14.5. Meastar go n-íocfar méideanna na n-éileamh sin sa bhliain 2019, agus déanfar iad a chúiteamh le haisíocaíocht dar fiú 50% de luach na n-éileamh ón gCiste Eorpach Infheistíochta faoin frithrátháíocht. Braitheann uainiú agus méid deiridh na n-éileamh ar fháil iarbhair na n-éileamh ón iasachtóir ar aghaidh ábhartha.

20. Anailís aibíochta ar sócmhainní agus ar dlíteanais

Léirítear sa tábla thíos miondealú na sócmhainní agus na ndlíteanas sin ina bhfuil gné neamhreatha a bhfuil ceart conartha aici le haisghabháil nó le socrú níos mó ná 12 mhí tar éis an dáta tuairiscithe. Léiríonn méideanna reatha na méideanna sin a bhfuiltear ag súil le haisghabháil nó le socrú laistigh de 12 mhí le haghaidh gach sócmhainne agus dlíteanais.

2018	Reatha €000	Neamhreatha €000	Iomlán €000
Sócmhainní Airgeadais			
lasachtaí agus infháltais	117,904	509,350	627,254
Dlíteanais airgeadais			
Maoiniú agus iasachtaí	76,667	508,333	585,000
2017	Reatha €000	Neamhreatha €000	Iomlán €000
Sócmhainní Airgeadais			
lasachtaí agus infháltais	81,438	605,000	686,438
Dlíteanais airgeadais			
Maoiniú agus iasachtaí	11,637	673,461	685,098

Tugtar tuilleadh sonraí i Nóta 14.2 maidir le hamscála tuartha shocrú an mhaoinithe agus na n-iasachtaí sin atá dlíte lena aisíoc níos mó ná 12 mhí tar éis an dáta tuairiscithe.

21. Luach saothair iniúchóra

	2018 €000	2017 €000
Iniúchadh ar ráitis airgeadais	32	29

Ní thugann an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste (mar iniúcháir seachtrach) aon ráthaíocht, comhairle chánach ná aon seirbhísí neamhiniúchta eile do CBSÉ.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

22. Gnáthscair

Is ionann scairchaipiteal údaraithe na Cuideachta agus €250,000,000 arna roinnt ina 250,000,000 scair de luach €1.00 an ceann. De réir alt 11 d'Acht CBSÉ 2014, féadfar scairchaipiteal údaraithe na Cuideachta a mhéadú chuig méid eile, suas le huasmhéid €1,000,000,000 de réir mar a chinnfidh an tAire Airgeadais é de réir ordú ó am go ham.

I mí Feabhra 2017 ar iarratas an Bhoird, d'esigh an Chuideachta 25 milliún gnáthscair €1 an ceann chuig an Aire. Díoladh ar na scaireanna tríd comhshóiteacht iasacht Ciste Infheistíochta Staitéisí d'Éirinn go cothromais.

Amhail an 31 Nollaig 2018, shuibscríobh an tAire Airgeadais le haghaidh 35,000,000 (2017:35,000,000) de scaireanna údaraithe na Cuideachta, agus eisíodh dó iad.

23. Dlíteanais theagmhasacha

Faoi thearmaí na Scéime Talmhaíochta tá ráthaíochtaí páirteacha caidhpeáilte eisithe ag an gComhlacht chuig na hiasachtóirí rannpháirteacha ar aghaidh chun 80% de chailteanais chreidmheasa a chlúdach cás ar chás, faoi réir chaidhp phunainne foriomlán de 15%, agus punann uasta de €150m. Mar thoradh, ag deireadh na bliana airgeadais, tá dlíteanas teagmhasach ag an gComhlacht de €17.3m (2017: €17.3m) a bhaineann, a bhaineann le cailteanais chreidmheasa ráthaíochta airgeadais clúdaithe faoin Scéim Talmhaíochta.

De réir théarmaí na Scéime Iasachta Brexit, d'esigh an Chuideachta ráthaíochtaí páirteacha leis na hiasachtóirí ar aghaidh chun 80% de na cailteanais chreidmheasa a chumhdach ar bhonn cás ar chás, faoi réir uasphunainne de €300m. Mar thoradh air sin, bhí dlíteanas teagmhasach de €9.6m ag an gCuideachta ag deireadh na bliana airgeadais (2017: €Nialas) a bhain le cailteanais chreidmheasa i leith ráthaíocht airgeadais arna gcumhdach faoin Scéim Iasachta Brexit.

24. Sócmhainní teagmhasacha

Rinne CBSÉ comhaontú frithráthaíochta leis an gCiste Eorpach Infheistíochta chun ráthaíochtaí CBSÉ a fhritháireamh i bpáirt faoin Scéim Talmhaíochta. Is ionann luach na frithráthaíochta agus €8.65m agus tá téarmaí agus coinníollacha na frithráthaíochta sin i gcomhréir le ráthaíochtaí CBSÉ do na hiasachtóirí ar aghaidh. Mar sin, tá sócmhainn theagmhasach de suas le €8.65m ag CBSÉ (2017: €6m) a bhaineann leis an Scéim Talmhaíochta ag deireadh na bliana 2018.

Rinne CBSÉ comhaontú frithráthaíochta leis an gCiste Eorpach Infheistíochta chomh maith chun ráthaíochtaí CBSÉ a fhritháireamh i bpáirt faoin Scéim Iasachta Brexit. Is ionann luach na frithráthaíochta agus €4.8m agus tá téarmaí agus coinníollacha na frithráthaíochta sin i gcomhréir le ráthaíocht CBSÉ do na hiasachtóirí ar aghaidh. Mar sin, tá sócmhainn theagmhasach de suas le €4.8m ag CBSÉ (2017: €Nialas) a bhaineann leis an Scéim Iasachta Brexit ag deireadh na bliana 2018.

25. Nochtadh Páirtithe Gaolmhara

25.1 Páirtithe gaolmhara

An tAire Airgeadais

Is leis an Aire Airgeadais amháin scairchaipiteal eisithe CBSÉ. Féadfar scairchaipiteal údaraithe na Cuideachta a mhéadú chuig méid eile, suas le huasmhéid €1,000,000,000, de réir mar a chinnfidh an tAire Airgeadais é de réir ordú ó am go ham de bhun alt 11 d'Acht CBSÉ 2014.

GBCN

Tugann GBCN seirbhísí foirne agus tacaíochta gnó do CBSÉ. Gearrtar na táillí a thabhaíonn GBCN ar CBSÉ, de réir théarmaí an Chomhaontaithe Leibhéal Seirbhíse idir CBSÉ agus GBCN. Ina theannta sin, soláthraíonn GBCN foinse maoinithe do CBSÉ.

Aonáin eile faoi rialail an Rialtais

Is páirtithe gaolmhara de CBSÉ iad an Ciste Infheistíochta Straitéisí d'Éirinn ("CISÉ"), Banc Ceannais na hÉireann, Bainc-Aontas Éireann PLC agus an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ("GNBS") mar go bhfuil gach ceann faoi rialail an Aire Airgeadais.

Airí agus Ranna Rialtais

Is páirtithe gaolmhara de CBSÉ iad an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta, agus a gcuid Airí faoi seach, mar go bhfuil an dá Roinn sin faoi rialail Stát na hÉireann agus is é an Stát úinéir na Cuideachta sa deireadh thiar.

Príomhphearsanra bainistíochta

Nochtar príomhphearsanra bainistíochta sa CBSÉ i Nótaí 8.

25.2 Idirbhearta agus iarmhéideanna le páirtithe gaolmhara

Áis Iasachta an Aire Airgeadais agus CISÉ

I mí Feabhra 2017 ar iarratas an Bhoird, d'esigh and Chuideachta 25 milliún gnáthscair €1 an ceann chuig an Aire. Díoladh ar na scaireanna tríd comhshóiteacht iasacht Ciste Infheistíochta Staitéisí d'Éirinn go cothromais. Tá iarmhéid nialas (2017: €Nialas) ar áis iasachta CISÉ san am i láthair, agus tá €215m maoiniú tiomanta ar fáil faoin áis.

Athmhúirear GBCN

Tabhaíonn GBCN costais as reáchtáil CBSÉ, costais a athghearrann siad ar an gCuideachta. B'ionann iomlán na gcostas sin don bhliain airgeadais agus €5.3 milliún (2017: €4.8 milliún). Nochtar i Nóta 8 tuilleadh sonraí ar na costais sin. Tá €1.2 milliún (2017: €0.5 milliún) iníoctha le GBCN ag deireadh na bliana airgeadais.

Bogearraí arna bhforbairt ag GBCN

Cheannaigh CBSÉ bogearraí arna bhforbairt go himheánach ag GBCN ar chostas €0.6milliún (2017: €0.3 milliún) i rith na tréimhse airgeadais. Baineann €40,000 (2017: €40,000) den €1.2 milliún iníoctha le GBCN ag deireadh na bliana airgeadais le ceannach bogearraí.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

25. Nochtadh Páirtithe Gaolmhara (ar lean)

25.2 Idirbhearta agus iarmhéideanna le páirtithe gaolmhara (ar lean)

Saoráid Iasachta GBCN

Bhí luach €85 milliún de nótaí iasachta a d'eisigh an Chuideachta i 2016 do GBCN gan íoc ag deireadh na bliana airgeadais (2017: €85m) agus áirítear seo sna figiúirí maoinithe agus iasachtaithe sa Ráiteas ar an Staid Airgeadais. Fuair an Comhlacht ús dhiúltach de €396,000 (2017: €401,000) ón GBCN i dtaca le eisiúnt nótaí iasachta.

An Scéim Iasachta um Thacaíocht Sreabhadh Airgid i gcomhair Talmhaíochta

Fuair an Chuideachta maoiniú dar luach €11.1 milliún ón Aire Talmhaíochta i rith na bliana airgeadais maidir leis an Scéim Iasachta um Thacaíocht Sreabhadh Airgid i gcomhair Talmhaíochta a sheol an Chuideachta leis an Aire Talmhaíochta an 31 Eanáir 2017. Feic Nóta 18 chun tuilleadh sonraí a fháil faoin scéim agus maidir leis an maoiniú a fuarthas ag deireadh na bliana airgeadais.

Scéimeanna Iasachta um Fhás sa Todhchaí

Fuair an Chuideachta iarmhéid €9m (2017: €Nialas) ón Aire Talmhaíochta agus an Aire Gnó, Fiontair agus Nuálaíocht le húsáid i Scéim Iasachta Brexit agus Scéimeanna Iasachta um Fhás sa Todhchaí. Tá níos mó sonraí faoin scéim Scéimeanna Iasachta um Fhás sa Todhchaí agus an maoiniú faighte le linn an bhliain airgeadais i Nóta 18.

Scéimeanna Ráthaíochta Creidmheasa

I rith na bliana airgeadais d'aithin an Chuideachta luach €0.49 milliún (2017: €0.37m) d'ioncam mar aisghabháil ar a costais riaracháin as a ról i riar na Scéimeanna a cruthaíodh faoi na hAchtanna um Ráthaíocht Creidmheasa 2012 agus 2016 thar ceann an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta. Bhí €0.189 milliún (2017: €58m) an ioncaim sin infhaighte ag an gCuideachta ag deireadh na bliana airgeadais. Feic Tuarascáil na Stiúrtóirí agus Nóta 7 chun tuilleadh faisnéise a fháil maidir le ról CBSÉ sna scéimeanna sin.

Cuntas Bhanc Ceannais na hÉireann

Ag deireadh na bliana airgeadais, bhí €16.9milliún (2017: €58m) ag an gCuideachta i mBanc Ceannais na hÉireann. Bhí €41,000 (2017: €8,000) d'ús iníoctha ag an gCuideachta le Banc Ceannais na hÉireann.

Bainc-Aontas Éireann, cpt

Tá iasachtaí do Bhainc-Aontas Éireann, cpt eisithe ag an Chuideachta i rith na tréimhse airgeadais chun críche iasachtaí ar aghaidh do GBManna Éireannacha. Bhí na hiasachtaí sin fós dlíte ag deireadh na bliana airgeadais agus áirítear iad i bhfigiúr na n-iasachtaí agus infháltas sa Ráiteas ar an Staid Airgeadais.

Cíos GNBS

I rith na bliana airgeadais, níor thabhaigh an Chuideachta costais iníoctha le GNBS as úsáid spás oifige (2017: €2,000).

Príomhphearsanra bainistíochta

Nochtar idirbhearta le príomhphearsanra bainistíochta i Nótaí 8.

26. Nochtadh leasa

Is comhlacht forordaithe poiblí í CBSÉ chun críocha na nAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus 2001. Tá ceanglais maidir le nochtadh leasa freisin ar Stiúrthóirí faoi Acht na gCuideachtaí, 2014, faoi Bhunreacht na Cuideachta agus faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Tá nósanna imeachta i bhfeidhm ag CBSÉ chun cuidiú le Stiúrthóirí agus le comhaltaí foirne a n-oibleagáidí maidir le nochtadh leasa a chomhlíonadh i rith na tréimhse arna hathbheithniú.

27. Teagmhais tar éis dheireadh na tréimhse tuairiscithe

Ní raibh aon teagmhais ar gá a choigeartú nó a nochtadh sna ráitis airgid tar éis dheireadh na tréimhse tuairiscithe.

28. Ceadú na ráiteas airgeadais

D'fhormheas na Stiúrthóirí na ráitis airgeadais an 11 Aibreán 2019.

Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

Foirgneamh an Stáitchiste, Sráid na Canálach Móire, Baile Átha Cliath 2, D02XN96, Éire

T 01 238 4000

www.sbci.gov.ie